

Treball de fi de grau

Títol

La història de Diario Femenino: Del feminisme a la premsa del cor, i del cor a l'antifranquisme

Autor/a

SERGI ILL

Tutor/a

RAMON MIRAVITLLAS

Departament	Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació
Grau	Periodisme
Tipus de TFG	Recerca
Data	01/06/2017

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

La història de Diario Femenino: Del feminisme a la premsa del cor, i del cor a l'antifranquisme

Castellà:

La historia de Diario Femenino: Del feminismo a la prensa del corazón, y del corazón al antifranquismo

Anglès:

The story of the Diario Femenino: from the feminism to the yellow journalism, and from the yellow journalism to the opposition to Franco

Autor/a:

SERGI ILL

Tutor/a:

RAMON MIRAVITLLAS

Curs:

2016/17

Grau:

Periodisme

Paraules clau (mínim 3)

Català:

feminisme, premsa, diari, democràcia

Castellà:

feminismo, prensa, periódico, democracia

Anglès:

feminism, press, newspaper, democracy

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Diario Femenino va ser un diari que va néixer de la mà del publicista Víctor Sagi com un negoci rodó que va resultar ser una ruïna. La publicació va passar per diverses etapes des del seu naixement; les quals defineixen el seu contingut, enfocament i estructura. Diario Femenino consta de tres etapes que marquen la línia i el contingut del diari: Una primera etapa feminista, una segona amb notícies del cor i publicacions liberals de costums i una tercera antifranquista.

Castellà:

Diario Femenino fue un diario que nació de la mano del publicista Víctor Sagi como un negocio redondo que resultó ser una ruina. La publicación pasó por distintas fases desde su nacimiento; que definen su contenido, enfoque y estructura. Diario Femenino consta de tres épocas que marcan la línea y el contenido del diario: Una primera etapa feminista, una segunda con noticias del corazón y publicaciones liberales de costumbres y una tercera antifranquista.

Anglès:

Diario Femenino was a newspaper that arised from the publicist Víctor Sagi as a profitable business, but came of a ruin. The publication went through different stages since its apparition, which define its contents, standpoint and estructura. The stager are the following: a first feminist phase, a second period with yellow news and liberal habits publication and a third phase characterised by its opposition to the dictatorship held by Franco

Índex

Introducció.....	7
Metodologia.....	8
Objectius.....	8
Hipòtesis.....	9
Criteris metodològics	10
Context històric.....	12
La situació de la premsa	12
Les dones sota el franquisme	16
Primera etapa: La direcció de Jaume Arias.....	20
Un nou projecte	20
El diari feminista	22
Fracàs de gestió	26
El final d'una etapa	26
Anàlisi del contingut.....	27
Portada.....	27
Anàlisi interior.....	27
Publicitat.....	29
La segona etapa: Cap a la premsa del cor	31
Un nou model de diari.....	31
Problemes persistents	31
Anàlisi de contingut.....	33
Portada.....	33
Anàlisi interior.....	33
Publicitat	36
La tercera etapa: Cap a la informació general i DF	37
Un canvi substancial.....	37

Nou propietari: Sebastià Auger	38
De camí cap a la refundació: DF	40
Mundo Diario	42
Anàlisi de contingut.....	43
Portada.....	43
Anàlisi interior.....	43
Publicitat.....	46
Conclusions.....	48
Bibliografia	51
Annexos	54
Entrevista 1 – Miguel Ángel Bastenier	54
Entrevista 2 – Marina Bru	60
Entrevista 3 – María Eugenia Ibáñez (MEI)	70
Entrevista 4 – Teresa Rubio	77
Entrevista 5/6 – Ramon Solanes i Elvira Roca Sastre	86
Entrevista 7 – Ramon Miravitllas	97
Entrevista 8 – Sara Masó.....	104
Anàlisi de diari 1	106
Anàlisi de diari 2	145
Anàlisi de diari 3	166
Anàlisi de diari 4	197
Anàlisi de diari 5	224
Anàlisi de diari 6	254
Anàlisi de diari 7	282
Anàlisi de diari 8	312
Anàlisi de diari 9	340

Introducció

La premsa catalana té entre les seves capçaleres a grans oblidats. Diaris i revistes que donada la seva baixa incidència o el poc interès que han despertat després en els investigadors han quedat condemnats a un ostracisme en el món acadèmic que els ha fet pràcticament desconeguts. De fet, aquesta és la història de Diario Femenino, un diari que va sortir publicat entre octubre de 1968 i febrer de 1974.

El diari va quedar completament eclipsat per Mundo Diario, que va sorgir com a fruit de la refundació del DF (Com es deia Diario Femenino en la seva última etapa). Per tant, mentre el seu producte resultant ha gaudit d'interès i reconeixement per part dels historiadors del periodisme, el Diario Femenino ha quedat completament desdibuixat i poc estudiat per les pàgines de la premsa espanyola. El silenci cap al mitjà de comunicació també s'enten com a conseqüència del poc impacte que va tenir a la societat del moment, així com la baixa difusió i la falta de mitjans per elaborar-lo.

El Diario Femenino ha estat un dels casos més peculiars de la premsa catalana. L'objectiu de la publicació consistia en barrejar informació d'actualitat amb continguts més relacionats amb societat i premsa del cor. De fet, el Femenino (com el coneixien els treballadors) partia de la premissa de fer una informació adreçada a les dones, com si homes i dones necessitessin continguts diferenciats. Gràcies a l'empenta dels i les periodistes que hi treballaven, la publicació va servir per apropar valors democràtics i feministes (contextualitzats a l'època) a un perfil de dona sotmesa a la moral nacionalcatòlica d'un règim que relegava a les dones a la cuina i la casa, tot i el canvi social que es produïa a la societat amb l'entrada de les dones a la universitat i el món laboral.

Grans periodistes van començar la seva carrera professional al Diario Femenino. Un dels més destacats va ser el reconegut Miguel Ángel Bastenier, que va desenvolupar la seva carrera professional a El País com a periodista d'internacional. També van sorgir altres il·lustres firmes de la marca, com la periodista d'El Periódico Maria Eugenia Ibáñez, el periodista d'El Periódico i TVE Ramon Miravittlas, el periodista de La Vanguardia Alfons Soterias, el periodista d'El Periódico, Josep Pernau, i el periodista de TV3, Julià Peiró.

Metodologia

El treball parteix d'una doble vessant d'investigació quantitativa i qualitativa. La falta d'investigacions prèvies i de bibliografia publicada sobre el tema porten a la necessitat de plantejar la investigació com un projecte eminentment empíric, basat en l'anàlisi i la consulta de fonts primàries que aportin directament el testimoni necessari per poder portar a terme la investigació.

Objectius

Davant la inexistència d'un anàlisi previ sobre Diario Femenino és necessari establir objectius que facin una primera incursió i creïn un primer relat sobre l'existència, evolució i continguts de la publicació. De fet, el treball està enfocat en una òptica més descriptiva que analítica, ja que la pretensió és fer una mirada general que endreci i construeixi la història cronològica del diari, des de la seva fundació fins el punt previ a la refundació amb Mundo Diario. Per la qual cosa, els objectius que es plantegen passen a ser els següents:

- Construcció cronològica d'un relat basat en elements empírics que permeti explicar la història del Diario Femenino des de la seva fundació fins la seva reconversió en Mundo Diario.
- Desenvolupar i justificar la divisió en etapes del Diario Femenino a partir dels tempos marcats pels seus tres directors: Jaume Arias, Àngels Masó i Ramon Solanes.
- Plasmar quin tipus de discurs feia el diari en relació amb la dona al llarg de les seves etapes d'existència. Analitzar el protagonisme que li dona al sexe femení i de quina forma interpel·la i pretén influir en ella.
- Visualitzar els canvis en la pròpia estructura del diari al llarg de la seva existència. Quins tipus de continguts guanyen pes i quins en perden, així com quines seccions significatives apareixen i quines van perdent terreny al llarg de la vida de la publicació.

- Entendre com el diari s'elaborava per tal de burlar la censura franquista a través de l'aprofitament d'escletxes que permetien poder publicar informacions que d'altra forma no podrien sortir.
- Aconseguir un relat didàctic, que serveixi per plasmar de forma senzilla tota la investigació duta a terme.

Hipòtesis

Arran de la posició contextual en què es trobava el diari, ja que era una publicació que va néixer coincidint en el temps amb la llei de premsa de Fraga, s'entén que partia amb la dificultat de publicar lliurement. A tot això, se li ha d'afegir que el diari també tenia la dimensió feminista, cosa que també era un punt vulnerable susceptible de ser revisat. Per tant, després d'haver contextualitzat la situació de la dona a Espanya, que en aquell moment començava a incorporar-se al mercat de treball i a la universitat:

- El diari dona visibilitat a un model de dona que trenca amb els esquemes de cànon femení que vol imposar el règim franquista.
- El diari està pensat perquè el llegeixin dones de mitjana edat, majoritàriament mestresses de casa, però també enfocat a un altre tipus de dona que comença a emancipar-se.
- La publicació serveix com a transmissió de les idees feministes a les seves lectores, moltes d'elles històricament allunyades d'aquest tipus de discurs.
- El Femenino xoca més d'una vegada amb el règim franquista, tot i que aconsegueix establir informacions i crítiques entre línies contra el règim franquista.
- El Diario Femeino pateix una modulació del seu discurs, que passa d'una línia marcadament feminista a una revista del cor amb un rerefons

feminista, i després a un diari que poc a poc va mutant i va perdent el contingut femení.

Criteris metodològics

L'anàlisi tindrà una doble vessant qualitativa i quantitativa. Per una part s'analitzaran diaris de les diferents èpoques, a més de recollir entrevistes en profunditat d'alguns dels testimonis que van formar part del Diario Femenino com a periodistes o algun càrrec de responsabilitat. També es farà servir alguna font secundària, com entrevistes a algunes persones ja mortes on parlen de la publicació en qüestió, així com algun llibre que abordi d'alguna manera el DF.

Pel que fa a l'anàlisi de diaris, he decidit agafar 9 diaris per l'objecte d'estudi, tres per a cada etapa segons el seu director. Els diaris han estat escollits intentant que siguin representatius de l'etapa, per la qual cosa, els exemplars escollits tenen una significació especial o són d'una data senyada. Entre els diaris objecte d'estudi hi ha el primer exemplar de Diario Femenino i l'últim exemplar de DF.

L'anàlisi té aquesta doble vessant quantitativa i qualitativa. Parteix d'una graella dissenyada per tal de quantificar els principals elements que apareixen (continguts periodístics, opinió, publicitat i fotografies) i la informació que contenen, així com per analitzar i interpretar el contingut i dels exemplars:

ANÀLISI DE CONTINGUTS

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
--------	---------	--------	-------	------	------------------------	------------	----

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
---------	----------	------------	------------

PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
--------	----------------	-------	------------	----

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom
Data
Pàgines
Número
Director
Propietari

El treball també compta amb una sèrie d'entrevistes en profunditat, sobre la vivència, record i informació que puguin posseir diversos ex-periodistes del mitjà de comunicació. L'objectiu és recollir tots els aspectes més subjectius del funcionament del diari, així com entendre com era l'exercici professional del periodisme al mitjà i el seu record personal. Els subjectes entrevistats són els següents:

- Teresa Rubio: Redactora del Diario Femenino (1a etapa)
- Marina Bru: Redactora del Diario Femenino (1a etapa)
- María Eugenia Ibáñez: Becària i després redactora del Diario Femenino/DF (1a, 2a i 3a etapa)
- Miguel Ángel Bastenier: Redactor de Diario Femenino, sobretot d'Internacional (2a etapa)
- Elvira Roca-Sastre: Redactora de Diario Femenino/DF i esposa del director Ramon Solanes: (2a i tercera etapa)
- Sara Masó: Germana de la segona directora del Diari, Àngels Masó. Col·laboradora (2a etapa) i redactora (3a etapa) de Diario Femenino.
- Ramon Miravitllas: Redactor de Diario Femenino/DF (2a i 3a etapa)
- Ramon Solanes: Tercer director de Diario Femenino/DF (3a etapa)

Context històric

La situació de la premsa

Com a tota dictadura, el franquisme va tenir l'obsessió de controlar tota informació per evitar veus dissidents que poguessin qüestionar el règim. Durant el primer franquisme, el control de l'estat sobre els mitjans va ser molt aferrissat, ja que “durant vint-i-cinc anys les relacions entre l'Administració i els mitjans informatius estaven més aviat construïdes sobre el pla del monòleg emanat d'aquell i davant del qual en cap existia cap possibilitat de dret de rèplica”. (Dueñas, 1969: 41).

De fet, des del final de la Guerra Civil i fins a finals dels anys 60, els diaris sota un aferrissat control -on els seus directors són escollits directament pel govern- es van dedicar a reproduir consignes que el règim fa servir per expandir les seves idees. La idea del centralisme espanyol es va traslladar als mitjans de comunicació: tots controlats per un poder únic i absolut. Per això, els diaris de l'època ressaltaven les victòries del Reial Madrid alhora que feien reverències davant “el miracle econòmic espanyol” (Muñoz, 1999).

No obstant, Manuel Fraga va arribar al capdavant del Ministeri d'Informació i Turisme el 1962. Aquest nomenament va ser un punt d'inflexió que va acabar portant a l'aprovació de la Llei de Premsa i Informació de 1966, més coneguda com a Llei Fraga. La norma va suposar “una atmosfera d'aire que neteja l'enraredida atmosfera informativa del règim”. (Davara, 2005: 131). De fet, el líder franquista volia abordar amb decisió la necessitat de reformar la llei que regia a Espanya, la de 1938 feta en plena Guerra Civil. (Davara, 2005: 132). La reforma era necessària, Espanya estava sortint de l'aïllament que havia patit fins a principis dels 60 i necessitava moderar les formes per semblar “més civilitzats” al món (Muñoz, 1999).

La llei va permetre obrir noves escletxes de llibertat, però seguia reservant a l'aparell de l'Estat un gran poder sobre la informació. El periodisme va deixar d'estar directament controlat pel règim però aquest es reservava diversos mecanismes per tal de mantenir el control sobre les possibles accions que podia

prendre la premsa, gràcies en part al redactat ambigu del text legal. (Davara, 2005: 132).

En concret, era l'article 2 de la llei la que reservava amplis poders al règim per controlar la premsa. L'article podia ser interpretat de forma que sempre acabés donant la raó a l'aparell franquista. El redactat original del punt de la norma deia el següent:

“La llibertat d'expressió i el dret a la difusió d'informació reconegudes a l'article 1, no tindran més limitacions que las imposades per les lleis. Són limitacions: el respecte a la veritat i a la moral, l'acatament de la Llei de Principis del Movimiento Nacional i demás lleis fonamentals; les exigències de la defensa nacional, de la seguretat de l'Estat i del manteniment de l'ordre públic interior i de la pau exterior; el degut respecte a les institucions i a les persones en la crítica de l'acció política i administrativa; la independència dels tribunals, la salvaguarda de la intimitat i l'honor personal i familiar”. (Alfárez, 1986: 12).

No obstant, s'havia produït una obertura, i això va propiciar l'aparició de nous mitjans de comunicació i noves revistes, així com la possibilitat de publicar coses més atrevides en mitjans que ja existien. Amb l'arribada de la nova llei també arriben les sancions contra mitjans de comunicació. De fet, la llei va registrar 93 expedients que van acabar amb 23 sancions; el 1967 la xifra puja a 149 expedients i al 1969 passa als 219. A partir d'allà la xifra es manté molt estable fins el 1975. (Muñoz, 1999).

En qualsevol cas, va arribar un moment on la major part de diaris acabaven rebent en algun moment una sanció o se'ls obria algun expedient. Només aquells pamflets que pertanyien a la Premsa del Movimiento va quedar exempts de qualsevol tipus de represàlia per part del govern espanyol (Muñoz, 1999).

De fet, alguns diaris van haver de tancar com a conseqüència de les sancions i les suspensions rebudes per part del Ministeri d'Informació i Turisme. És el cas del Diario de Madrid, que després de diverses pressions per part del govern va ser cancel·lat i va deixar de sortir el 1971. El govern espanyol va “declarar la cancel·lació de la inscripció registral de MADRID – Diario de la Noche SA”. De fet, el Ministeri tal i com recull l'ordre de tancament del diari va intentar desvincular la decisió de qualsevol problemàtica política (Soriano, 1992: 428-

436). De fet, l'apoderat de l'empresa va decidir enderrocar la seu del diari el 1973, que es va interpretar de forma simbòlica per l'oposició.

Una de les sancions que el diari Madrid va patir va ser arran d'un article de Rafael Calvo Soler. L'article publicat el 30 de maig de 1968, que es titulava "Retirar-se a temps. No al general De Gaulle" va ser interpretat pel règim con un paral·lelisme amb el general Franco. La dictadura va respondre amb contundència i va emetre una sentència contra el diari, pel que va qualificar de "delicte molt greu contra la seguerat de l'Estat". El diari va ser sancionat amb una multa de 250.000 pessetes i la suspensió del mateix durant dos mesos, així com processaments de professionals a través del Tribunal d'Ordre Públic. El diari portava ja 362.000 pessetes acumulades des de 1967 i ja havia patit alguna suspensió abans (Muñoz, 1999).

Va haver altres diaris que van acabar tancant arran de la censura franquista. Un dels exemples més clàssic és el de Nuevo Diario, una publicació feta per membres aperturistes de l'Opus Dei. El diari formava part de l'empresa Prensa y Ediciones SA, propietària també d'El Alcázar. El diari, que en un principi no va tenir massa problemes per néixer gràcies a que els empresaris que el dirigien eren coneguts pel règim, va acabar derivant cap a una posició més crítica que li va costar diverses sancions. Un dels casos més destacats va ser el de publicar com a titular "Franco Agoniza", el que va provocar una resposta contundent per part de l'aparell del règim a través del diari Arriba. Tot i l'enrenou, al final es va evitar una sanció. El diari tanca conseqüència de les pèrdues acumulades en els últims anys, tot i els intents per reflotar la publicació. Nuevo Diario va morir el 1976, als inicis d'una Transició cap a la democràcia (Muñoz, 1999)

No va ser l'únic cas sonat de repressió durant el franquisme. El periodista Huertas Clavería va entrar a presó el 1975 arran d'un reportatge on va denunciar que les dones vídues de militars havien de prostituir-se per aconseguir sobreviure. El reportatge va indignar els militars i van manar detenir el periodista, que va ser empresonat. Aquest fet històric va provocar una indignació tan gran que va portar a la primera vaga de premsa després de la Guerra Civil Espanyola. Cinc diaris catalans no van sortir al dia després, tots ells alineats amb posicions contràries al franquisme: *Mundo Diario*, *Tele/eXprés*, *El Correo Catalán*, *Diario*

de Barcelona i *El Noticiero Universal*. Els que si que van sortir van ser els dos diaris del règim i *La Vanguardia*. (Caballero, 2015).

Pel que fa a l'ecosistema de mitjans de l'època, hi havia una sèrie de periòdics considerats "oficials". En ells es marcava l'opinió oficial del règim franquista i podien arribar a ser eines de difusió del falangisme. La premsa del Movimiento va arribar a tenir comptar amb una quarantena de capçaleres repartides per tota Espanya. El diari de Madrid més significatiu d'aquest tipus de publicació va ser el diari *Arriba*, que va ser fundat pel fundador de La Falange José Antonio Primo de Rivera el 1935. (Davara, 2001:136). En el cas de Barcelona, hi havia dos diaris de referència pel que fa a la premsa del Règim: *La Prensa* i la *Solidaridad Nacional*.

Els moviments aperturistes van arribar també a través de les escletxes que el franquisme tenia i que permetien començar a reivindicar la catalanitat. Catalunya començaven a articular-se moviments democràtics a favor de les llibertats nacionals amb l'objectiu de recuperar la identitat pròpia del poble català. Al llarg dels anys 60 es creen entitats amb aquesta voluntat, com Òmnium Cultural (1961) o la creació del Premi d'Honor a les Lletres Catalanes (1969) o la creació de la primera càtedra de llengua i literatura catalanes (1961). A més, és l'època de la Nova Cançó, amb el Setze Jutges com a grup emblemàtic de l'època.

Pel que fa a aquesta recuperació lingüística i cultural a la premsa, el 1959 neix la revista *Serra d'Or* a Catalunya. Al poc temps, el 1961 va aparèixer *Cavall Fort*, no sense dificultats, ja que va necessitar l'aval de tres bisbes per poder sortir publicada. A més, anava adreçada al públic infantil i jove, ja que feia 23 anys que aquest segment de públic no tenia cap tipus de publicació en llengua catalana. La revista "va ser una sorpresa per tots aquells nens i nenes que a casa parlaven en català però a l'escola tot era en castellà". *Cavall fort* va ser tot un símbol de la catalanitat a les acaballes del franquisme (Abella, 2011). No obstant, caldrà esperar a la mort del dictador per poder veure el primer diari pròpiament en català: El diari *Avui*.

Les dones sota el franquisme

Durant el franquisme el paper de les dones passava per un menyspreu generalitzat a les seves capacitats. El lloc que la dictadura les reservava a la societat era la domesticitat. De fet, el franquisme va intentar amb notable èxit que la finalitat màxima de qualsevol dona passés per arribar a la maternitat: la dona havia nascut per ser mare, i aquesta havia de ser la seva principal meta vital (De Dios, 2014).

De fet, els propis currículums escolars preveïen un tipus d'educació diferenciada per tots dos sexes. Així, la Llei d'Educació Primària de 1945 recollia a l'article 11 que les nenes havien de formar-se per tal de poder afrontar "la vida a la llar, artesanía i les indústries domèstiques". El que pretenia la dictadura era formar-les de petites en aquest ideal, que la pròpia educació tingués com a finalitat l'adoctrinament per tal que elles mateixes, des del començament assumissin aquest rol de forma voluntària (de Dios, 2014).

També des de l'esfera educativa, aquesta voluntat de convertir dones en senyoretes passava per ensenyar-los que com a objectiu per tal d'aconseguir-ho s'havien de casar. S'instava a les joves a reprimir instints i a seguir el camí d'una seguretat que el franquisme veia com la més adient, ja que el casament era el pas previ per tal d'arribar a ser mare i poder formar una família. De la mateixa forma, també es preveia la possibilitat d'incitar-les a entrar com a monges, en cas de no tenir cap interès en casar-se (de Dios, 2014).

De fet, el franquisme basa la construcció dels rols de gènere en l'ideal cristiano-catòlic de societat, que queda recollit al Gènesi de la pròpia Bíblia, a la qual la dona és qui a partir de la feblesa encarnada en Eva cau en la temptació del diable i provoca que Adam es vegi arrossegat (Roca, 2005: 84). D'aquesta idea se'n deriva l'altra, també utilitzada com a model pel règim, que les l'ideal burgès de família. En aquesta visió, la dona burgesa queda a casa o participant en esdeveniments filantròpics mentre l'home és la persona sobre la qual recau la responsabilitat del treball (Roca, 2005: 83).

A partir d'aquestes idees apareix la concepció de la mestressa de casa com a resultat. La mestressa de casa és el que hauria de ser una dona per l'ideal domèstic del franquisme: La maternitat com a centre de la seva existència, la

cura de la llar i una visió romàntica d'amor desmesurats cap als fills, als quals té la responsabilitat de cuidar. De la mateixa forma, el franquisme preveia que ella hagués d'encarregar-se de la cura i les atencions cap al marit (Roca, 2005: 86).

La figura clàssica de la dona nacional-catòlica que preveia el franquisme acaba patint modificacions, sobretot amb l'aparició de la dona treballadora. Durant els 60, però sobretot als 70 i 80 la dona entra massivament a la universitat i al mercat laboral. Aquesta situació, tot i significar un avenç en l'alliberament femení, acabava suposant l'aparició de l'anomenada *doble jornada*. Era ella qui, a més de treballar fora de casa, havia de fer-se càrrec de totes les obligacions que la moral catòlica del franquisme li reservava (de Dios, 2005: 44).

La percepció social que tenien els ciutadans espanyols sobre fins quan podia treballar una dona és una mostra també de la greu discriminació social patida. En el següent gràfic es mostra el percentatge d'acceptació de la societat sobre si una dona ha o no de treballar en funció del seu estat civil en preguntes fetes els anys 1966 i 1969:

Estat de la dona (en %)	1966	1969
Soltera	89	91
Recentment casada	55	56
Casada sense fills	50	68
Casada amb fills grans	50	42
Casada amb fills petits	18	16

Dades extretes del gràfic de la pàgina 88 de la publicació 'Los (no)lugares de la mujer en el franquismo' publicat l'any 2005. Autor: Jordi Roca.

Les dades demostren que si bé és cert que durant el segon franquisme el paper de la dona al mercat laboral s'havia anat normalitzant de cara a l'opinió pública, la xifra d'acceptació va disminuir a mesura que aquesta tenia cada cop més estructurada la unitat familiar. La dona soltera tenia el grau d'acceptació més alt, mentre que la dona casada obtenia un percentatge baix, menys del 20 per cent.

Tot i el rol que la dictadura tenia reservat a les dones, la realitat és que moltes d'elles van formar part d'una història de resistència al franquisme. Les dones de classe treballadora i incorporades al mercat de treball van protagonitzar algunes

de les situacions d'oposició més dures contra la dictadura franquista. Per exemple, van tenir un paper actiu i primordial als moviments de vagues de 1962 en favor d'un salari paritari. Moltes d'elles estaven vinculades a organitzacions clandestines. Es constitueix a nivell espanyol durant els anys 70 la primera organització femenina antifranquista: El Moviment Democràtic de Dones - MCM en les seves sigles en castellà-. La organització estava fortament vinculada al Partit Comunista que va fer com a principal bandera la lluita pels drets civils, la fi dels codis discriminatoris i les condicions laborals diferenciades per raó de gènere (Di Febo, 2006: 158).

L'entrada de la dona a la universitat també es va produint de forma gradual durant el franquisme, encara que l'entrada més important es fa sobretot durant la segona etapa de la dictadura. Durant els anys 40 i 50 les poques dones que hi havia a la universitat tendien a estudiar Filosofia i Lletres, però també Química i Farmàcia. La xifra total d'universitàries és d'un 12,6 per cent sobre el total d'alumnes espanyols el curs 1940/41.

Poc a poc i amb més intensitat, la dona espanyola comença a incorporar-se a la universitat de forma més contundent, encara que minoritària. Així, la carrera de Filosofia i Lletres acaba tenint una majoria de dones matriculades el 1950. De fet, el percentatge d'estudiants femenines arriba al 69,9 per cent, davant del 31,1 per cent d'estudiants nois. Aquesta situació es tornarà a repetir durant els anys amb Farmàcia, on les dones acabaran imposant-se als homes en la matriculació. A més, la carrera de Medicina comença a feminitzar-se, ja que en 30 anys passa del 5,5 per cent d'alumnes al 20,2. De fet, l'evolució en les matrícules femenines en el conjunt d'universitats contrasta amb les dels anys 40, ja que el curs 1969/70 el percentatge va arribar fins el 31 per cent.

La lluita per l'aconseguitment de les llibertats civils era necessària en una època on la dona no només patia una discriminació social i laboral, sinó que també estava reconeguda a nivell legal. Així, diverses lleis de l'ordenament jurídic de la dictadura franquista preveu tutela cap a la dona o una situació d'inferioritat davant d'altres circumstàncies. Un dels exemples més clars és de l'adulteri, ja que a Espanya va estar penat fins la Transició. Un home tenia dret de denunciar la seva dona i demanar la nul·litat del seu matrimoni si descobria una infidelitat per reparar el "greuge" que patia el marit (Calleja, 2007).

Les dones espanyoles havien de fer front a la tutela que imposava la dictadura franquista. Elles, que arribaven a la majoria d'edat als 21 anys, no podien abandonar la llar fins els 23 anys si no era per casar-se. De la mateixa forma, no tenien llibertat per signar un contracte de treball, conduir, obrir un compte bancari o gestionar uns béns propis. Qualsevol cosa que volguessin fer necessitava de l'autorització del marit o del pare (Pereda, 1977).

Primera etapa: La direcció de Jaume Arias

Un nou projecte

Diario Femenino havia de ser un gran negoci publicitari, o això pensava Víctor Sagi quan va tenir la idea. Sagi havia estat un dels publicistes més importants, si no el més important, de l'època. El publicista de Barcelona era propietari d'Ilustración SA, l'empresa de publicitat més gran del moment. Sagi, que ja havia editat la revista *Ilustración Femenino* arran de la seva compra en números vermells a la financera CUSA el 1965, va veure insuficients els seus esforços per fer rendible la publicació en paper tot i haver invertit més de 4 milions de pessetes per intentar reflotar-la. Va ser aleshores quan el publicista va veure com una oportunitat la reformulació de la revista en el que acabaria sent *Diario Femenino* (Balsebre, 2011: 379).

La idea de Víctor Sagi consistia en fer una publicació diària per dones que oferís continguts similars als de les revistes *Hola* o *Lecturas*. El publicista tenia al cap una idea que veia viable: si 800.000 dones compraven l'*Hola* cada setmana, volia dir que aquest mateix públic objectiu compraria en gran part el diari que ell tenia en ment.

El periodista de TVE Ramon Solanes, que coneixia a Sagi perquè aquest era el publicista de Moda dels estudis de Miramar, va advertir-lo dels riscos i el poc futur que això podria suposar pel diari. El presentador televisiu va prevenir-lo de que fer un diari femení exclouia a una part potencial dels seus lectors, que eren els homes. El propi Solanes considerava que al final eren els qui acabarien comprant el diari cada matí, tot i que Víctor Sagi sempre contestava el mateix en referència al públic masculí: "No li compren l'*Hola* a les seves esposes? Doncs compraran *Diario Femenino*".

El publicista, convençut de la potencialitat que podia tenir la seva idea, va tirar cap endavant el projecte. Solanes va decidir ajudar-lo econòmicament amb 100.000 pessetes, i va passar a ser accionista del diari tot i que va estar molt desvinculat del projecte durant força temps per la seva feina a TVE. Sagi havia parlat amb diversos publicistes i estava convençut que el Diario Femenino, revolucionari com a model de negoci, havia de ser un èxit.

La primera notícia que la premsa recull sobre el germen que acabaria florint en Diario Femenino va ser a La Vanguardia de finals d'agost de 1967: "Ha sol·licitat la inscripció en el registre d'empreses periodístiques Ilustración SA, editora de Diario Femenino, que es publicará simultàniament a Barcelona i a Madrid. El format del diari seria de 29 per 43 centímetres, amb 16 pàgines i 20.000 exemplars de tirada" (Balsebre, 2011: 279).

La idea que Sagi tenia al cap era la de preparar una revista amb continguts que tinguessin informació enfocades per a les dones, ja que a aquella època es donava per fet que hi havia informacions per homes i per dones. En altres paraules, havia de ser una publicació que tingués temes del cor, cultura, societat, però que també tingués informació general amb l'objectiu de donar-li a les lectores una mínima base del que estava passant a l'actualitat.

Sagi va pensar en Jaume Arias com a primer director de la publicació, amb Josep Pernau de sotsdirector. Amb aquesta aposta per dos periodistes de reconeguda carrera dins el món del periodisme, el primer exemplar de Diario Femenino va sortir al carrer el 27 d'octubre de 1968 amb 32 pàgines de format tabloide.

L'equip de periodistes principals del diari va ser el següent, segons recull Balsebre: Marina Bru, Carmen Alcalde, María Eugenia Ibáñez, Conchita Muñoz, Sílvia Ruiz, Miguel Ángel Bastenier, Eliseo Bayo, José Moya-Angeler, Kosé Postius, Julià Peiró, Àngels Masó, Carmen Maluenda, Conchita Boada, Cristina Torra, Jesús Bonet, Jesús Rovira y Condado Quilés (2011: 382). La classificació no té en compte els col·laboradors del diari, així com tampoc a la periodista Teresa Rubio, que també va formar part de la plantilla fundadora del Diario Femenino.

Portada del primer exemplar de Diario Femenino publicat el 27 d'octubre de 1968. Biblioteca de Catalunya.

De fet, l'elecció de part de l'equip va aixecar ampolles a la Direcció General de Premsa. Jaume Arias i Víctor Sagi van ser citats per l'aleshores responsable de l'àrea, Manuel Jiménez Quílez, que despectivament va posar en dubte si alguns dels fitxatges eren els millors, tal i com recull l'entrevista que Andreu Farràs li va fer a Jaume Arias a la Revista del Col·legi de Periodistes: "Pernau? Tants expedients... Carmen Alcalde? Tants expedients... Bayo? Ha estat a la presó... Però vostès a qui han escollit?". Va ser Jaume Arias qui va afirmar que confiava en Pernau, a més va reiterar que "als altres me'ls he trobat, però jo no li trec el pa a ningú" (1999: 32).

El diari feminista

Des del principi, Diario Femenino va ser un diari on les pugnes entre la idea preconcebuda de Sagi xocava amb la voluntat d'una redacció majoritàriament femenina que volia fer un tipus de contingut diferent del que fins aleshores disposava l'oferta femenina. El diari volia dirigir-se a una dona que encara seguia tancada a la cuina i la casa, però també volia abraçar a aquella jove que començava a incorporar-se al mercat laboral i la universitat.

És el cas d'algunes periodistes del mitjà com Marina Bru o Teresa Rubio, que tenien un marcat perfil feminista i volien un diari que servís com a instrument de difusió d'idees entre el públic femení. La pròpia Bru havia desestimat ofertes per treballar a la revista *Hola*, perquè no li interessava el tipus de producte que pretenia oferir. La diferència és que per a ella el Diario Femenino suposava una oportunitat per fer un diari de i per a les dones, amb l'objectiu d' "informar a les dones de les moltes coses que es podien fer sense deixar de ser dona". De fet, ella va afirmar que escrivia pensant en les dones que no treballaven, perquè considerava que si aquestes no ho feien era perquè no podien fer-ho, ja que tota la càrrega de la casa i el rol social que li guardava la societat li ho impedia.

Tanmateix, el primer número de la revista ja va ser una excel·lent carta de presentació i un gran reflex del que més endavant suposaria la divergència entre els interessos dels anunciants, els socis capitalistes i Víctor Sagi contra la voluntat d'una part important de la seva redacció, que volia un diari més combatiu i que donés visibilitat a les dones.

Dins l'exemplar del *Diario Femenino* del 27 d'octubre, el primer de tots, covien dos articles que es contraposen. Per un costat, l'escrit masclista de Joaquín Martínez Roura de la pàgina tres on parlava que la societat havia de ser femenina perquè s'ha de deixar manar, "per a posseir s'ha de ser posseït", i on es titlla com a natural la submissió femenina. L'autor era el capellà de la parròquia de Lesseps, des d'on es feia la retransmissió de la missa de TVE Barcelona. D'altra banda, l'article "Parca Victoria" de Susana March, que lamentava que tot i els avenços en els últims temps la dona segueixi patint discriminacions i tingui com a única finalitat el matrimoni, i fa una crida per despertar consciència feminista.

Els temes que pretenien portar endavant les diferents periodistes xocaven amb la idea de diari que tenia Victor Sagi al seu cap. La pròpia Teresa Rubio va intentar publicar un reportatge sobre l'avortament, en un moment on a Espanya era impensable parlar d'aquest fet. De fet, la periodista va desplaçar-se al Barri de Sant Cosme d'El Prat per denunciar que es practicaven avortaments il·legals fruit de la prohibició del mateix. La pròpia redactora afirmava que d'haver-se publicat, hagués suposat la suspensió automàtica del diari i que van ser els propis directors qui el van tirar enrere.

Aquest cas no va ser aïllat, ja que la periodista Marina Bru va tenir un problema similar. La reportera va preparar un reportatge sobre les dones en guerra, que va ser censurat pel propi diari per la por de patir una reprimenda per part de la censura franquista: "El dia següent no sortirà. Ha dit el Víctor que aquests temes els deixem tranquils". La periodista es va encarar i va contestar: "Jo no he vingut aquí per deixar els temes tranquils".

Les periodistes de l'època recorden com des de la direcció se'ls instava a escriure sobre temes que no els interessaven. En molts casos, es demanava parlar de *celebrities* de l'època, o diversos temes de societat. De fet, Jaume Arias insistia a Teresa Rubio sobre la necessitat d'escriure més sobre temes de Moda, que considerava que eren importants per una revista que anava adreçada a les dones. No obstant, la periodista avorria haver de fer aquest tipus de contingut, del que tampoc en sabia perquè no li interessava. Va ser per això que Arias va enviar-li la seva dona, Pilar Gabasa, que era experta perquè havia estat dissenyadora de barrets, per assessorar-la. De fet, Pilar Gabasa passejava molt pel diari i tenia gran capacitat de moure molts fils.

Tot i això, Jaume Arias també va estar en una posició força incòmoda. Rebia pressions de dalt i de baix, alhora que tenia la responsabilitat d'aconseguir que el diari tirés endavant. Els qui van compartir redacció amb ell explicaven que mai va tenir una posició ideològica massa marcada, però que indubtablement era demòcrata i catalanista. El director del diari era una persona molt resolutiva, que havia de tirar endavant un periòdic que rebia per totes bandes. En definitiva, tal i com explicava Marina Bru: "Un bon director per a l'època".

De fet, ell mateix havia arribat a reconèixer que l'edició del diari es podia arribar a considerar un autèntic nyap. El diari que Pernaut, Arias i Bastenier tenien al cap quan van començar el Diario Femenino era seguir l'estil del britànic Daily Mail. No obstant, tots van anar quedant desencantats perquè van considerar que l'únic interès que tenia Victor Sagi era el d'especular per acabar venent la capçalera i així obtenir un clar benefici. (Farràs, 1999: 32).

Per a les dones feministes de la redacció l'ideal del diari era poder centrar el focus en l'actualitat, i de fet ho van aconseguir. Malgrat les divergències, molts temes aconseguien sortir endavant, cosa que va provocar més d'un maldecap a la direcció.

El Diario Femenino va tenir el seu xoc més greu arran d'un reportatge on diversos entrevistats contestaven un qüestionari que alhora anava acompanyat d'una enquesta oberta al públic. L'enquesta demanava opinió sobre el divorci. El qüestionari, del 12 de desembre de 1968, tenia les següents preguntes:

1. *Es vostè partidari de que es pugui contraure matrimoni civil sense necessitat del religiós?*
2. *Partint d'aquesta diferència, creu necessari el divorci?*
3. *Creu que la instauració del divorci al nostre país hauria de ser sotmesa a referèndum popular?*
4. *Es just que per a que una parella catòlica contregui matrimoni civil hagi d'apostatar de la seva religió?*
5. *En cas que el poble votés Sí al divorci, creu necessària una llei que el reguli? Amb quina base? En quina situació quedarien els fills amb aquesta llei?*

Un dels reportatges i enquesta que va publicar *Diario Femenino* sobre el debat del divorci publicat el dia 12 de desembre de 1968. Fotocòpia del dipositat a l'Arxiu Municipal de Ca l'Ardiaca de Barcelona.

Els van acusar d'atemptar contra la moral pública i van ser castigats, tot i que en realitat el que va molestar va ser la publicació d'una informació sobre la reina Victòria Eugènia per fer propaganda de la monarquia. De fet, el diari va ser sancionat un total de quatre vegades en un any arran dels xocs amb la dictadura franquista. (Farràs, 1999: 32).

Tot i aquests casos, el *Diario Femenino* tampoc va ser una prioritat per a la censura, ja que més enllà d'aquests incidents que es podrien qualificar de grans, no van haver més enfrontaments de gran tirada més enllà de vetos d'articles o part dels continguts dels mateixos. Els diaris grans tenien fins i tot un censor a la pròpia redacció, amb el que tot era més ràpid. En aquest cas, s'havien d'enviar a la Delegació de Premsa de Barcelona, i les contestacions podien arribar a les quatre o cinc de la matinada.

Fracàs de gestió

A diferència del que tenia planejat Victor Sagi, el diari no va ser tan rendible com esperava, més aviat al contrari. La idea genial que havia de portar gran quantitat d'ingressos va acabar per convertir-se en un autèntic maldecap. El diari tenia una tirada baixa i que, tot i que les diferents fonts consultades no donen xifres concretes, totes afirmaven que el diari pràcticament mai va arribar a ser rendible. Tot i això, va haver èpoques on els ingressos haurien pogut arribar com a mínim a cobrir despeses.

Les dificultats econòmiques per les quals va passar el Femenino van portar a més d'un enfrontament entre els amos i la redacció. De fet, els problemes amb les nòmines dels treballadors eren constants. El salari molts cops no arribava quan tocava, ja que moltes vegades s'acabava cobrant tard o fins i tot no es cobrava. També hi havia mesos on es pagava doble: el retard de l'anterior i el que tocava. La tensió salarial va arribar a portar a diverses protestes a nivell intern, que van portar els redactors a plantar-se davant la direcció.

De fet, una de les coses més rellevants que tenia Diario Femenino era una redacció molt cohesionada. L'ajuda mútua entre els diferents companys era un valor posat en alça. Els temes es compartien, ningú se'ls guardava i entre les pròpies persones que hi participaven hi havia un sentiment de solidaritat molt arrelat tal i com recull Marina Bru: "Recordo que els companys i les companyes m'ajudaven molt els mesos abans de néixer el meu fill. Tota la informació cansada me la canviaven o me la substituïen... a mi o a qualsevol altre persona que estigués embarassada". També la Teresa Rubio la ressalta com a "petita però ben avinguda", en una redacció on la xifra rondava en alguns moments la quinzena de redactors.

El final d'una etapa

Les tensions van acabar provocant acomiadaments i partides de periodistes del diari. Per un costat, Sagi va prendre la determinació de fer fora algunes de les reporteres més problemàtiques. Va ser el motiu pel qual persones com Marina Bru o Teresa Rubio van abandonar la publicació.

Sagi, que pràcticament no les havia vist ni tractat però era al cas del dia a dia del diari, va prendre la determinació d'expulsar-les com a mesura per reendreçar el periòdic. Les va acusar de no haver entès quina era la línia de la publicació, alhora que les va titllar de comunistes. Tanmateix, Teresa Rubio sempre va manifestar que ella era d'esquerres, però en cap cas comunista. De la mateixa forma, Marina Bru va ser una de les persones fundadores del PSC, i ha estat una persona molt vinculada al partit des d'aleshores.

De la mateixa forma, Jaume Arias va abandonar el diari a l'any de la seva fundació, conjuntament amb Pernau. La decisió va venir després del desengany amb Victor Sagi, al que només veien interessat en fer un diari que li servís per especular. De fet, quan Pernau va marxar al diari de Barcelona, Jaume Arias va considerar-se desvinculat del projecte i va marxar a treballar a La Vanguardia, en concreta a la secció d'Internacional. El model ideal de diari que tots dos, conjuntament amb Miguel Ángel Bastenier, havien concebut mentalment no s'havia complert: el Diario Femenino seguís el model del britànic Daily Mail (Farràs 1999: 32).

Anàlisi del contingut

Portada

Les portades seguien totes el mateix patró. A la part superior apareixia el logotip de Diario Femenino, conjuntament amb el preu, la data i el número de revista. A més, el pes principal de la imatge central ocupava gran part de la plana, i el tema que destacava anava lligat normalment al contingut de les pàgines centrals. Tanmateix, a més del titular i la imatge principal, apareixien els altres continguts destacats que poden anar acompanyats de foto, o no.

Anàlisi interior

Els diferents continguts alternaven perfils marcadament feministes amb informació general i d'altres més centrades en la societat i la premsa rosa. El pes de la imatge era força rellevant, ja que una part important dels continguts van

acompanyats de fotografia. Tanmateix, hi ha pàgines on el que tenia prioritats és el text, sobretot aquelles carregades de breus.

Pel que fa a l'autoria dels articles, molts d'ells estaven sense signar i alguns altres només amb inicials. Dels que hi ha signats destacaven les firmes d'algunes seccions o espais recurrents al diari, com per exemple, l'espai de "Consulte a Ariana", que sempre que sortia al periòdic anava firmat. La falta d'autoria era per la voluntat de tirar endavant un diari que funcionava de forma molt col·lectiva, i on les notícies es compartien totes. No hi havia la prioritat de signar. Tanmateix, gran part de les notícies publicades procedien de l'Agència EFE o de Cifra.

En quant al protagonisme que atorgava a les dones en els seus continguts, trobem que el diari buscava destacar personalitats femenines rellevants, tant en l'àmbit de la cultura i l'espectacle, com també en altres espais que tradicionalment havien estat reservats als homes, com és el cas de l'esport. La secció esportiva de Diario Femenino donava molta visibilitat a atletes que d'altra forma no tindrien cap tipus de repercussió mediàtica enlloc. De la mateixa manera, posava sobre la taula temàtiques socials com el divorci i l'emancipació femenina.

El perfil de dona que oferia el diari és dual. Per un costat buscava oferir aquesta visió de la dona moderna, emancipada, que té accés a l'educació i vol incorporar-se al mercat laboral. Per exemple, un dels exemplars recollia opinions de diversos joves entre les quals hi havia noies que estudiaven a la universitat. En molts casos, oferia continguts que van dirigits a un públic eminentment jove amb grups i cantants de música de l'època adreçats a aquest públic femení, que queda majoritàriament recollit a la secció Música 70.

No obstant, els continguts també estaven enfocats a aquesta visió imperant fins aleshores de dona tancada a casa i a la cuina. De fet, el diari oferia diverses receptes de cuina, així com consells sobre economia domèstica. De la mateixa forma, la secció de moda estava centrada només en el públic femení, donant per fet que són les úniques que s'havien d'interessar. A més, pel tipus de roba que hi apareixia, denotava un perfil socioeconòmic mitjà-alt, ja que s'estava parlant d'alta costura i tela.

Reportatge sobre la independència Txeca i la seva lluita per tenir un estat. Exemplar 27 d'octubre de 1968.

La secció d'Internacional (24 Horas) tractava temes de gran interès polític, ja que parlaven d'aquelles coses sobre les quals no s'hauria pogut comentar si haguessin passat a Espanya. Per exemple, abordar el tema de les nacions sense estat a través d'un reportatge sobre Txecoslovàquia, així com parlar obertament de comunisme sense que això sigui un problema per a la censura al tractar-se d'un altre país. D'altra banda, l'economia és inexistent però crida l'atenció una pàgina del diari dedicada a les tres borses espanyoles del moment i la seva situació (Barcelona, Madrid i Bilbao).

Publicitat

El tipus d'anuncis que apareixien són força significatius, ja que en la seva majoria són de roba, estris i productes per a la llar, alimentació, mobiliari i luxe. A més, alguns d'ells interpel·laven directament la dona. De fet, aquesta publicitat fou un reflex molt clar de quina era la concepció social que en aquell moment es tenia sobre el prototip femení: la cura de la casa i de la família, i persones preocupades en roba i temes relacionats amb el lleure.

Pel que fa a la informació general que apareixia al diari, el gruix d'aquesta surt recollida a les seccions de '24 Horas España', '24 Horas Internacional' i 'Sucesos'. Les notícies que sortien a les seccions de 24 Hores eren de fets d'actualitat relacionats amb grans esdeveniments, com podia ser un Congrés, una festivitat important o un avenç científic. També hi sortien reflectits temes de conflictivitat social, tot i que tractats de forma que la censura els pogués admetre. De la mateixa forma, els successos eren el recull de les diferents tragèdies que havien passat a Espanya i el món.

Als anuncis on hi apareixen dones, també hi havia algunes clarament estereotipades: des de mares i mestresses de casa perfectes a dones en l'estereotip de bellesa. Tanmateix, els productes que molts cops s'anuncien denoten un elevat preu, com begudes de luxe, vestits de costura o rellotges. Fa pensar que va dirigit a un tipus de dona de poder adquisitiu mitjà-alt.

No obstant, el feminisme també apareixia reflectit en alguns dels anuncis que de la publicació. De fet, alguns d'ells precisament anaven dirigits a homes per a temes que es podrien considerar exclusivament femenins a l'època. És el cas de la moda, on un dels anuncis anaven directament dirigits al sexe masculí, tenint en compte que fa referència a la "2a Gran Gala de la Moda Masculina".

La quantitat de publicitat també és cridanera, ja que la tendència és més aviat a tenir-ne poca. De fet, en alguns dels exemplars analitzats no s'arriba ni a 10 espais destinats a anuncis. A més, és significatiu pel fet de ser la presumpta font d'ingressos principal que Víctor Sagi preveia pel diari era exactament aquesta.

Todo sobre la maternidad responsable

mamá y yo

CON FOTOGRAFÍAS PARA TENER LAS MANOS

En 15 fascículos semanales la obra completa

La más hermosa aventura femenina, relatada con toda suerte de detalles, desde el embarazo hasta los cinco años del pequeño. Una obra que deben conocer todas las mujeres para su consulta y guía.

Impresa a todo color con más de 350 fotografías y dibujos.

Todos los jueves en quioscos y librerías.

Un regalo para usted

Esta semana con el fascículo número 3, recibirá gratuitamente, las maravillosas tapas para encuadernar este volumen.

mamá y yo

un precioso volumen, primero de la colección

ENCICLOPEDIA CODEX I HOGAR

Avda. José Antonio, 620, Barcelona-7

Anunci a pàgina sencera d'un exemplar de *Diario Femenino* del 17 de novembre de 1968 sobre un llibre que alliçona sobre l'embaràs i la maternitat. Arxiu Municipal de Ca l'Ardiaca.

La segona etapa: Cap a la premsa del cor

Un nou model de diari

Després de la fulminant expulsió de les periodistes més radicals del diari, van quedar-hi els redactors que, tot i ser políticament més progressistes, tenien un perfil menys polititzat. De fet, la pròpia Maria Eugènia Ibáñez explicava que pràcticament van quedar els “*curritos*”, en referència a tots els periodistes júnior que llicenciats o no encara havien de fer carrera professional.

La direcció del diari va ser presa per Àngels Masó, una periodista que va desenvolupar la major part de la seva carrera professional posterior a La Vanguardia. Masó va ser la primera directora dona d'un diari a Catalunya des del final de la Guerra Civil Espanyola (Abaurrea, 1996: 30). La que fou directora de Diario Femenino va arribar a ser-ho perquè Sagi pensava que podria ser molt més manipulable pel fet de ser dona. Precisament, afirma que el que la direcció esperava d'ella era que fes un diari “molt més popular”, i la mateixa directora va arribar a afirmar que “els agradava com el duia”(Abaurrea, 1996: 30). Així va ser com el 1969, després d'un any d'Arias com a director, Masó va ser nomenada, i en seria directora fins a 1970 (Abaurrea, 1996: 30).

El diari fa un gir, la reivindicació feminista va perdre força, tot i que no desapareix. Guanya pes la crítica social i el reportatge de societat davant de temes genuïnament femenins. Els personatges del cor que hi surten trenquen amb l'estereotip espanyol oficial i es reivindiquen com a vanguardistes davant el puritanisme de l'època.

Problemes persistents

No obstant, els problemes del diari van seguir per la mateixa línia. La impressió se seguia fent en fotogravat, el que provocava que s'hagués de tancar molt abans de la seva publicació. Aquest fet va provocar més d'una errada important que va posar en entredit la credibilitat del diari. El cas més significatiu va ser l'incident de l'Apol·lo XIII, que mai va arribar a la lluna a la vida real però sí a Diario Femenino. Àngels Masó estava a Londres quan van sentir per la ràdio que la nau espacial se'n tornava enrere (Abaurrea, 1996: 30-31). Maria Eugènia

Ibáñez explicava que mentre la resta de la premsa anunciava que l'Apol·lo feia mitja volta el diari l'havia fet arribar a la lluna.

De la mateixa forma, la mort de Nasser tampoc va existir mai per a les pàgines de Diario Femenino. Precisament, quan va succeir l'assassinat, el diari ja havia tancat el dia. Davant d'aquesta forma de treballar, diversos periodistes que van passar per la redacció d'aquella època consideraven que la seva producció era insostenible. El propi Miguel Ángel Bastenier va arribar a titllar la forma en com es feien les coses d'antiperiodística.

També és cert que durant aquesta etapa es van incorporar noves persones. Elvira Roca-Sastre, que havia estat col·laboradora al principi, es va incorporar a la plantilla com a crítica de cinema. De la mateixa forma, la periodista Sara Masó va començar a participar en la publicació que dirigia la seva germana com a ajudant. Masó va entrar al començament com a encarregada de contestar les cartes que arribaven a la redacció. Ràpidament va passar a escriure "Sus amores pasaron a la Historia", una sèrie de mini històries que s'allargaven diversos dies sobre històries d'amor de dones il·lustres.

Així mateix, Sara Masó també va publicar la seva novel·la d'Una Muerte Cruel, basada en un escorxador de porcs del Paraguai. Tot i que la història del mateix era inventada, l'escorxador i elements de la ficció estaven basats en la realitat, tal i com afirmava la pròpia autora. Ella, que sempre s'havia avingut a escriure, ja havia escrit la novel·la i després del vistiplau de la seva germana Sagi li va comprar amb la obligació de canviar el títol.

El canvi de perfil de les persones que van incorporar-se van determinar quin tomb va fer també el diari. De fet, el Diario Femenino també va anar virant molt cap a temes genèrics centrats en temes de societat: salut, conflictivitat social, successos, etc. Augmentava el pes d'aquest tipus de problemàtiques, com el reportatge de Ramon Miravittas sobre el fenomen del barraquisme i el Nadal. No obstant, sempre va quedar un rerefons feminista, que si bé havia deixat de ser intens seguia latent però des d'un segon pla. De la mateixa forma van desaparèixer altres problemes derivats de la primera etapa, com era el cas de la conflictivitat laboral. El salari van començar a pagar-se quan tocava, tot i que eren força baixos pel fet que la majoria eren becaris.

Anàlisi de contingut

Portada

Les portades seguien tenint la mateixa dinàmica que durant la primera etapa. El tema principal sortia destacat amb la imatge més gran i acompanyada d'un titular. Els titulars anaven seguits d'una mica de text que avança, si cal, de què anirà el contingut de la notícia. Pel que fa a la maquetació, no es presenten grans diferències amb l'anterior, potser una mica més organitzat i professional. A més, tenint en compte que la majoria de maquetes les feien els propis periodistes, que s'encarregaven de fer de tot.

Portada de Diario Femenino del 27 d'octubre de 1970. Especial publicat coincidint amb el segon aniversari del diari.

Anàlisi interior

El diari es va esponjar durant aquesta època, és a dir, va guanyar pes la imatge davant el text. A més, la densitat dels continguts passava a ser de menys valor afegit i de menor valor intel·lectual. El pragmatisme i l'economia domèstica es van imposar a l'actualitat i la lluita per l'alliberament femení, que passava a un segon pla.

Per aquest motiu, van desaparèixer seccions com les de 24 Horas España i Internacional, perquè la dimensió d'actualitat es considerava irrellevant en comparació amb el que havia estat. De fet, les notícies d'internacional quedaven reduïdes a una mitja pàgina inferior en la majoria dels casos, on només hi havia una notícia pròpiament de la secció.

Tanmateix, el concepte secció era força difús a la publicació, ja que molts continguts estaven publicats sense pertànyer necessàriament a una de determinada. Hi havia pàgines senceres on hi havia continguts diversos, sense que necessàriament hi hagués d'haver una relació estricta entre ells, que compartien plana però no tenien aquest paraigua que les agrupés sota un nom.

De la mateixa forma, el diari va obrir-se molt més a l'opinió i a la interacció amb el lector. Tenia una secció habilitada per que les dones poguessin fer arribar cartes anomenada "Habla la lectora", on aquestes posaven sobre la taula diverses opinions sobre temes relacionats amb l'economia domèstica, la maternitat, però també sobre reivindicacions i problemes que les dones tenien derivades de les desigualtats. Per exemple, una mare es queixava de que, a diferència d'Alemanya, a Espanya no hi havia guarderies per portar els nens i que permetessin que les dones poguessin anar a treballar. També, dones que demanaven a les altres dones i a la societat en general una major culturització i interès per analitzar i entendre la complexitat de l'entorn en que vivien.

Com ja s'ha comentat, el paper reivindicatiu feminista va perdre força. No obstant, això no significa que desaparegués. El diari encara reservava espais que buscaven donar més visibilitat a la dona. Per exemple, un dels exemplars publicava un reportatge sobre les dones que són part de la policia municipal i treballaven en el control del trànsit. De la mateixa forma, també hi havia reportatges més centrats en ressaltar la vessant científica i acadèmica de la

dona. Per exemple, Madrid va celebrar un congrés de criminologia on les ponents eren dones que parlaven de la necessitat de fer una legislació igualitària entre homes i dones. Les criminòlogues reclamaven la despenalització o la penalització també pels homes de l'adulteri, al·legant que elles també se sentien deshonrades quan la seva parella els era infidel.

De la mateixa forma, la càrrega política de antifranquisme i la voluntat de buscar esclatxes també hi era. Així, trobem que la informació que feia referència a temes generals de política exterior

Pàgina sencera d'un exemplar de *Diario Femenino* del 25 de desembre de 1970 on es posa a la mateixa pàgina de forma destacada una notícia d'adhesió a Franco i una sobre el president comunista democràtic, Salvador Allende.

parlaven amb tota naturalitat d'assumptes que a Espanya estarien prohibits. L'exemplar de Diario Femenino del 25 de desembre de 1970 situava a la mateixa pàgina una manifestació d'adhesió a Franco a Barcelona i, just a sota, el pla de nacionalització de les mines d'Allende on s'advertia de la tensió al país. Tot i això, de forma subtil la notícia posava de manifest que els xilens tenen llibertat per criticar els seus líders polítics:

“L'anterior president, el demòcrata cristià, a qui tothom li reconeix la seva feina personalment exemplar, encara que també s'ha de prendre nota de la irresolució de totes les grans instàncies de reforma per ell començades”.

De la mateixa forma, el diari es va obrir molt a tractar temàtiques relacionades amb la problemàtica social. El mateix exemplar publicava un reportatge especial que feia menció a un fenomen molt usual a l'època: el barraquisme. La peça té la pretensió d'aprofitar una data com el Nadal per explicar de quina forma vivien aquestes persones la festivitat amb les seves evidents mancances econòmiques. La festivitat i les condicions de vida eren una excusa per tractar temes de més profunditat, com la precarietat o la falta de protecció social cap a aquestes persones sense recursos.

Pàgina d'un exemplar de Diario Femenino del 25 de desembre de 1970 de la secció final del Diario Femenino dedicada a consells de diferents temàtiques.

El diari incorporava una secció final sobre consells considerats “imprescindibles” segons els cànons de comportament i mentalitat de l'època. Aquesta secció, que era canviant en el contingut, tenia com a finalitat oferir continguts “útils” per a les dones. Majoritàriament eren temes relacionats amb l'alimentació, l'economia domèstica, la bellesa personal, la moda o la decoració. Ocupava les últimes pàgines del diari i tota la secció corria a càrrec d'un redactor determinat que apareixia signant sota la capçalera de la mateixa.

Publicitat

Els espais publicitaris del diari seguien la mateixa dinàmica que a l'anterior etapa, però s'obrien a altres temes. Tot i que una part important d'anuncis eren de productes de la llar, cosmètics, de neteja, roba o luxe, també hi havia d'altres temàtiques generalistes, com anuncis de sortida a borsa, programes de ràdio i concerts de música.

No obstant, també s'observaven alguns continguts de productes generalistes. Tanmateix, en alguns casos també s'oferien anuncis que trencaven amb aquesta visió masculista cap a les dones. Per exemple, el Centro de Estudios Prat s'anuncia cap a un públic majoritàriament adult en una revista femenina animant a treure's el batxillerat. Aquest anunci era un exemple d'anunci dirigit a una dona que estava a casa i a la que convidava a sortir, a formar-se, a emancipar-se.

La tercera etapa: Cap a la informació general i DF

Un canvi substancial

Àngels Masó havia estat una persona de perfil baix al capdavant del diari. Davant la impossibilitat d'aquesta per reflatar una publicació que des del seu naixement havia vingut amb problemes sobre el braç, Victor Sagi va encarregar-li el 1970 a Ramon Solanes fer-se càrrec del diari. La fins en aquell moment directora en cap cas tenia intenció de deixar el càrrec, a diferència de Jaume Arias. De fet, Solanes explicava que a les primeres preses de contacte amb Masó, aquesta es mostrava il·lusionada i optimista davant el diari. Al final van arribar a un acord on era ella qui deixaria la direcció que després passaria a ocupar Solanes.

Res més lluny de la realitat, ja que el diari va suposar una gran sangria de diners des del seu naixement. Victor Sagi va tenir unes pèrdues de 22,3 milions en el tancament de 1969 i de 17 milions en pèrdues el 1970 (Balsebre, 2011: 386). De fet, un dels objectius del canvi de director va ser precisament aquest, intentar reflatar un mitjà que feia aigües. Solanes, per la seva banda, va acceptar només amb la condició que li deixés fer a la seva manera.

Tot i que en un principi semblava que l'estada de Solanes al capdavant del Diario Femenino seria molt curta, la realitat és que va ser director fins l'últim dia de vida de la publicació. Solanes va viure l'última època de Victor Sagi abans de vendre's el diari, així com l'etapa de Diario Femenino de Sebastià Auger i el DF com a pas previ abans de refundar-se plenament com a Mundo Diario.

Ramon Solanes va buscar reestructurar el diari per intentar-lo ajustar a les necessitats del moment. Per exemple, va suprimir un corresponsal que tenien a Madrid que no aportava cap tipus de valor important al diari, ja aquest es repartia principalment a Catalunya, tot i que també a Madrid i altres parts d'Espanya de forma més testimonial.

Des del principi, Solanes havia manifestat l'error del nom com un problema alhora d'arrossegant lectors més enllà del públic femení. Fins i tot dins del públic femení hi havia cert recremor a llegir la publicació. La seva dona i també periodista de la publicació, Elvira Roca-Sastre, va remarcar que fins i tot hi havia un cert menysteniment cap a Diario Femenino, atès que el nom desvirtuava els

continguts i semblava fins i tot ridícul: “Recordo al Fanlo, que era un *grandullón tremendo* i portava la secció d'esports. El vam enviar a un combat de boxa a Barcelona molt important. Li van preguntar: “Vostè d'on ve”, i ell va contaestar-li al boxejador: de “Diario Femenino””.

El nom no va ser l'únic problema alhora de definir un públic objectiu. La idea de fer un diari que abracés gran quantitat de perfils de dona va acabar sent el problema. La falta de definició el va desdibuixar i va provocar que cap perfil de dona acabés interessat per ell.

Tot i els esforços de Solanes per reflotar el diari, sempre va tenir pèrdues. La tirada va arribar a uns 25-30.000 exemplars diaris en el seu moment més àlgid, segons recorda Solanes. Tot i això, el Diario Femenino era un forat en la rendible empresa de Sagi, que no podia mantenir indefinidament aquesta pedra a la sabata. Per aquest motiu va començar a buscar un comprador interessat (Balsebre, 2011: 386). Pel que sembla, estava força disgustat però va intentar reflotar-lo fins al final, perquè en cap cas volia donar-se per vençut.

Nou propietari: Sebastià Auger

El diari només va acabar donant disgustos a Victor Sagi, motiu pel qual aquest va decidir vendre el diari a un comprador que ja estava dins del món de les publicacions en paper: Sebastià Auger. L'empresari ja havia adquirit la revista Mundo, així com altres publicacions del sector de la premsa, i tenia interès en entrar dins del món de la publicació diària.

L'objectiu de Sebastià Auger era clar: refer el diari de dalt a baix. No estava interessat en el projecte que Sagi havia començat anys enrere, volia fer una publicació diària d'informació general. Per aquest motiu, durant aquesta època el diari va anar fent una graduació cap a la informació i va anar abandonant el seu format i contingut centrat en la premsa rosa.

L'acord del canvi de propietari s'anuncia a la portada del propi diari del dia 2 de desembre de 1971. En el comunicat publicat s'explica que Ilustración SA (l'empresa de Sagi) ha arribat a un acord per a que el diari passés a formar part

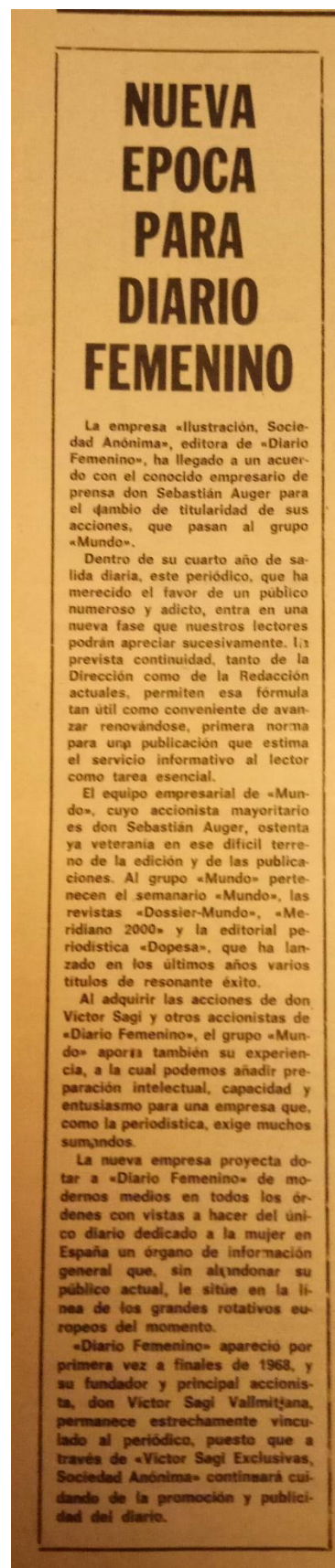
del grup Mundo, on també s'incloïa la voluntat de mantenir la plantilla i direcció que venien de l'època Sagi i alhora donar un nou impuls a la redacció:

“Aquest diari, que ha merescut el favor d'un públic nombrós i addicte, entra en una nova fase que els nostres lectors podran apreciar successivament. La prevista continuïtat, tant de la Direcció com de la Redacció permeten aquesta fórmula tan útil com convenient d'avançar renovant-se, primera norma per una publicació que estima el servei informatiu al lector com a feina essencial”.

No obstant, la compra ja s'havia formalitzat dies abans. En concret, es va signar el 25 de novembre del mateix any (Balsebre, 2011: 388).

Amb l'entrada d'Auger a Diario Femenino es donava per fet que el canvi de director seria imminent. No obstant, Ramon Solanes va seguir al capdavant del mitjà per voluntat pròpia del nou propietari. D'altra banda, canviar el director quan hi havia la sospita que Auger podia ser una persona propera a l'Opus Dei hagués pogut provocar una sèrie de reaccions adverses, per la qual cosa, no semblava convenient fer un gir en la línia.

A més de mantenir el director, hi havia un ferm compromís amb aixecar el Diario Femenino. Una de les mesures que va prendre va ser traslladar la redacció del diari a l'edifici on també hi havia El Noticiero Universal. En concret, el Diario Femenino es va instal·lar a la part més alta de l'edifici.

Comunicat que oficialitza el canvi de propietat de Ilustraciones SA a Grupo Mundo publicat a la portada del Diario Femenino del 2 de diciembre de 1971.

De camí cap a la refundació: DF

La idea de Sebastià Auger consistia en aprofitar Diario Femenino per fer una publicació totalment nova. Per aquest motiu la publicació va anar virant els seus continguts cap a la informació general, fins que va arribar al punt que es va convertir en un diari que havia abandonat plenament els continguts anomenats femenins. No obstant, la publicació ja havia fet aquest viratge cap a un contingut més centrat en el contingut generalista. Tanmateix, Auger volia un diari que el que promocionés en les seves pretensions de ser alcalde de Barcelona.

La idea era canviar-li el nom a Diario Femenino per Mundo Diario, en sintonia amb el Grup Mundo del qual formava part. La idea passava per fer un diari complement nou que trenqués amb el que havia estat fins al moment el Diario Femenino. No obstant, el tràmit no va ser fàcil arran d'una relació conflictiva entre Alfredo Sánchez Bella, Ministre d'Informació i Turisme, i Sebastià Auger.

Auger prenia de vegades algunes decisions precipitades que podien provocar malestar i reaccions adverses, tot i ser una persona molt correcta en el tracte humà. L'amo del grup Mundo va pagar una campanya publicitària per promocionar el nou Mundo Diario abans que el Ministeri li donés el vistiplau.

Un dels anuncis que es van col·locar va coincidir amb que quedava just davant de la finestra del Ministre, que en veure això abans d'haver pres ell l'última paraula va decidir vetar el canvi de nom. En aquest cas hauria estat un pur tràmit si Auger s'hagués esperat a l'autorització del propi govern abans de fer cap campanya, a més tenint en compte que tots dos havien estat persones vinculades a l'Opus Dei, amb el que la relació podria haver estat més fluïda.

Com el canvi no va ser autoritzat, Ramon Solanes i Sebastià Auger van tenir la idea de camuflar el nom de Diario Femenino. Per aquest motiu van intentar que a la capçalera aparegués només la sigla DF. L'objectiu amb el canvi era aconseguir atraure un públic més generalista, sobretot masculí, que mai hauria comprat el diari amb la paraula "Femenino". No obstant, el delegat del Ministeri d'Informació es va enfadar, perquè deia que era obligatori que aparegués en portada el nom del diari, i així va ser. El diari tenia un petit apartat on apareixia el nom de Diario Femenino, tot i que era força imperceptible, amb la qual cosa va poder seguir posant DF a la capçalera fins que finalment es va autoritzar el

canvi de nom. A més, va ser en aquesta època quan s'abandona el fotogavat i també el format tabloide que tenia Diario Femenino.

Portada del 2 de diciembre de 1971 de Diario Femenino. Exemple de com eren les portades abans del canvi a DF.

Portada del 15 de febrero de 1974 de DF. Exemple de com eren les portades un cop transformat en DF, amb Diario Femenino en petit a la part inferior de la pàgina.

Es va haver d'esperar al canvi de ministre per poder veure la transformació de DF a Mundo Diario. De fet, no va ser fins l'arribada de Pío Cabanillas al capdavant del Ministeri d'Informació i Turisme que es va autoritzar la capçalera que va permetre la refundació de la marca. En concret, l'autorització per canviar a Mundo Diario i mantenir a Ramon Solanes com a director va arribar el 4 de febrer de 1974 (Balsebre, 2011: 388). Deu dies més tard, el 14 de febrer, el DF sortia al quiosc per última vegada. En l'última pàgina el diari s'acomiadava dels seus lectors alhora que anunciava el naixement l'endemà de Mundo Diario:

“Adéu DF, adéu. Aquí, a l'última pàgina de l'últim número, et donem l'últim adéu. Has estat company, amic, objecte seductor dels nostres afanys durant dos anys. T'haviem agafat estima, amb la teva galta colorada, la teva veu, encara que femenina, forta, i els teus aires juvenils, inconformistes i punxants. T'acomia dem sense plors amb la convicció de que, encara que el teu cos mori, el teu esperit passa a un altra vida superior, àmplia, gojosa i portadora de mil

promeses. Demà al cel blau, mentre els cucs es menjaran el teu paper dels teus despulls, el teu esperit seguirà viu en les il·lusions i anhels de Mundo Diario”.

Diario Femenino tancava així un projecte nascut d'una idea esbojarrada de Víctor Sagi i que va veure la llum el 1968. L'endemà d'aquesta carta dirigida als lectors, el diari va sortir com a Mundo Diario, un diari que va gaudir de gran popularitat explicant aquelles coses que ningú explicava i enfrontant-se en molts casos a una censura franquista d'un règim que feia les últimes fuetades en la seva agonia.

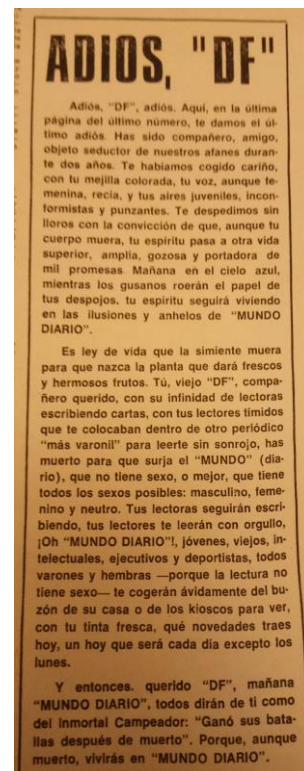
DF va ser l'embrió del diari referent de l'oposició catalana. Ramon Miravittlas explica que va ser perquè el “Diario de Barcelona tenia una plantilla de periodistes curts, mentre que a DF i Mundo Diario els periodistes es feien a si mateixos mentre feien el diari”.

Mundo Diario

Mundo Diario és el resultat de molts periodistes que durant anys havien estat treballant a Diario Femenino. El diari que va fundar Víctor Sagi i que més endavant va comprar Sebastià Auger va servir d'escola per moltes de les persones que van formar part d'aquesta redacció.

El diari es trobava en un moment en que el franquisme, debilitat per una oposició molt organitzada i amb un desgast ideològic i social molt important, decideix morir matant. La publicació va trencar amb una visió molt diferent que fins aleshores tenien la majoria de diaris, la ràdio i la televisió. Explicava allò que les altres publicacions no s'atrevien perquè havien quedat completament sotmeses al franquisme. Els periodistes tindrien una vinculació molt forta amb els moviments d'oposició al franquisme, alguns eren militants del PSUC i d'altres bons companys de viatge.

Molts dels antics periodistes de Diario Femenino van ocupar llocs de responsabilitat durant Mundo Diario. El propi Miravittlas redactor en cap de la

Comunicat de comiat del DF i la seva sortida l'endemà com a Mundo Diario. Exempler del 14 de febrer de 1974. Arxiu Municipal de Ca l'Ardiaca.

secció de local i regional de Mundo Diario. Sebastià Auger primer a DF i després a Mundo Diario va ser un personatge en si mateix, demòcrata de dretes amb restriccions, va ser capaç de produir un producte adaptat a les demandes d'una esquerra que volia una informació molt diferent de la que proveïen els mitjans de l'època. El diari va acabar després d'una mala gestió patrimonial. A més, quan va arribar la llibertat de premsa va perdre el valor afegit que tenia, perquè tothom va començar a publicar de temes fins aleshores polèmics.

Anàlisi de contingut

Portada

Canvi substancial en el format de les portades durant l'època de Diario Femenino dirigida per Ramon Solanes. El text va guanyar molt de protagonisme i es va imposar a la imatge. Va tenir una distribució molt més semblant a la d'un diari d'informació general. A més, els temes que es destaquen en portada van deixant de banda el contingut més referent a la premsa del cor i van centrant-se pràcticament en temes d'actualitat.

Pel que fa a la portada de DF, el canvi va ser completament renovat. Una marca nova acompanyada d'un nou format de portada on els titulars de les notícies més destacades anaven acompanyades de llargues prèvies de text que el contextualitzaven. La portada tendia a donar una imatge molt més professional, ja que la maquetació i la distribució estaven molt més cuidades.

Anàlisi interior

Es van produir diversos canvis a l'interior del diari. Les notícies relacionades amb actualitat guanyaven terreny davant d'aquelles centrades en temàtiques d'economia domèstica, bellesa, moda o d'altres temes més de societat i premsa del cor. De fet, es va apreciar una evolució gradual dels continguts fins arribar a la màxima transformació del diari, que es materialitza en DF. En aquell moment, tot i que segueix sent legalment Diario Femenino, ja estàvem parlant d'un altre diari tant en continguts, molt més elaborats -tot i que encara comptaven amb gran quantitat de notícies provinents d'agències-, com en format, molt més professional i modern.

Durant aquest període van desaparèixer moltes seccions enfocades purament en el públic femení i, per contra, es va donar prioritat a un contingut molt més neutre. Tot i això, encara predominaven reportatges i peces relacionades amb temes de societat, com podien ser vides de famosos o històries curioses. En canvi, d'altres com la secció final on es donaven consells d'economia domèstica desapareixen.

Un altre canvi substancial va ser la contraportada. A diferència de les etapes anteriors, on pràcticament sempre consistia en un anunci publicitari, la contraportada es va reconvertir en la secció "DF Última Hora" on s'incloïen petits destacats de notícies més actuals. Probablement consistiria en les últimes notícies abans del tancament de l'edició del diari del dia.

L'escriptura entre línies encara va ser força visible, ja que les notícies encara no poden fer una al·lusió directa al règim franquista. Per exemple, en l'exemplar del Diario Femenino del 2 de desembre de 1971 apareixia un petit apunt que titula amb "Se suspenden les classes a medicina", on s'explicava que l'activitat docent quedava aturada a l'Hospital Clínic, ja que segons la nota "el deganat de Medicina va advertir el persistent creixement de l'activitat d'alguns grups d'alumnes que promouen sistemàticament alteracions de l'ordre". Molt probablement, la notícia feia referència als moviments estudiantils antifranquistes que eren actius a les universitats.

Pel que fa a la informació internacional, seguia convertint-se en un nínxol de llibertat per parlar de temes que tractats sobre l'Estat Espanyol eren impensables. Per exemple, un exemplar del 4 de maig de 1971 portava en portada i li dedicava a l'interior un terç d'una pàgina a un dissident polític de la dictadura grega dels coronels. La notícia va desmentir un rumor segons el qual Theodorakis, un reconegut compositor i símbol grec de l'exili, estava pensant en tornar a Grècia. És més, el propi Theodorakis afirmava que ell no tornaria a Grècia fins que no hi hagués un sistema polític democràtic.

Crida l'atenció que aquesta notícia hagués passat la censura franquista, ja que hagués pogut permetre fer un paral·lelisme molt ràpid amb la situació espanyola: Una dictadura com era el franquisme on hi havia exiliats que no podien o no volien tornar a Espanya fins que no hi hagués un canvi de règim polític. La censura a Espanya tenia fama de ser força sapastre i poc seriosa, en comparació amb altres models d'altres països autoritaris, tal i com explica Elvira Roca Sastre.

EL COMPOSITOR MIKIS THEODORAKIS NO REGRESARA A GRECIA

- Habían circulado rumores en sentido contrario difundidos probablemente por el Gobierno
- En una declaración fechada en Alemania, Theodorakis ha atacado de nuevo al régimen de los coroneles

Athenas. (Crónica de Europa Press, recibida por telex, en exclusiva para DIARIO FEMENINO). — El compositor exiliado Mikis Theodorakis ha afirmado que no tiene ningún plan para regresar a Grecia en contra de lo que se había afirmado estos últimos días. En Atenas se cree que los rumores en este sentido fueron iniciados en la propia oficina de propaganda del Gobierno como una maniobra para dividir a los grupos de oposición que ya lo están sin necesidad de ninguna intervención oficial. Mikis Theodorakis, como se recordará, fue detenido meses después del golpe de estado de los coroneles tras permanecer escondido y pudo salir de Atenas el pasado año gracias a la espectacular intervención del político francés Jean-Jacques Servan-Schreiber. Su música sigue estando prohibida en Grecia en virtud de las decisiones tomadas poco después del golpe de estado.

Los rumores que comentamos afirmaban que, a pesar de todo, Theodorakis había abandonado su actitud de oposición al régimen actual y que se disponía a regresar a Grecia. El compositor pertenece a la extrema izquierda del espectro político de este país pero podría haber sido admitido por los coroneles. Al fin y al cabo, el jefe de la propaganda, Cheorgalas, procede del mismísimo partido comunista.

Sin embargo, los corresponsales extranjeros hemos recibido una nota, firmada por el propio Theodorakis y fechada en Hanover el 30 de abril de 1971, aunque sin duda fue redactada en fecha anterior. En ella se hacen diversas consideraciones sobre la actual situación política de Grecia y añade: «es curioso que estas informaciones sobre mi pretendido regreso, que son contrarias a mis auténticas intenciones, se produzcan precisamente cuando mis esfuerzos para unificar la resistencia griega empiezan a dar frutos. Todo esto me resulta indiferente. Mis compañeros de las prisiones, del exilio y de la lucha clandestina, saben muy bien dónde se dirigen mis pasos».

Theodorakis es presidente del consejo de griegos en el exilio y lleva a cabo una violenta campaña contra el régimen de los coroneles que ha intensificado últimamente. Precisamente este fin de semana, el compositor tomará parte en varias manifestaciones organizadas en Alemania para protestar contra la actuación del Gobierno griego.

GEORGE ANDREWS
EUROPA PRESS

Noticia d'Europa Press crítica amb la dictadura dels Coronels grega i que dona visibilitat a una de les seves figures més destacades de la dissidència política. Diario Femenino de 4 de maig de 1970.

D'altra banda, es va mantenir durant l'època de Diario Femenino el reportatge central a doble pàgina sobre una problemàtica social o un tema rellevant de societat. Algunes d'aquestes peces recordaven a aquelles més atrevides del principi, on es parlava de temes tabú com el divorci. Precisament, el Diario Femenino del 4 de maig de 1970 publicava a les seves pàgines un reportatge on es debatia sobre si els sacerdots catòlics havien o no de casar-se. La peça recollia també l'opinió d'un pastor evangelista, ja que aquests sí que podien fer-ho, com a contrapès a la posició de l'Església Catòlica. Tot un reportatge de Maria Eugènia Ibàñez que desafiava la moral nacionalcatòlica d'una església que veia com la seva hegemonia començava a trontollar.

També en la secció d'opinió es veia clarament aquesta voluntat per començar a atraure públic més enllà del femení. Aquest espai que se situava al començament del diari va canviar de nom, i va passar de dir-se "Habla la lectora" a "Cartas al Director". Tot i això, el canvi va ser gradual perquè l'exemplar analitzat més antic d'aquesta època encara mantenia la secció restringida al públic femení.

L'època de DF va acabar sent la culminació d'aquest procés gradual de canvi que pateix el diari durant l'època que està controlat per Ramon Solanes. De fet, DF ja no té res més enllà del nom que durarà el que el Ministeri autoritzi en canviar-lo.

Els continguts a DF estaven clarament definits per seccions, que corresponen amb les de qualsevol diari de tipus generalista. L'única diferència va ser que aquestes van anar acompanyades de la paraula Mundo al capdavant (Mundo Internacional, Mundo Nacional). De fet, les seccions de la publicació ja estaven preparades perquè el canvi a Mundo Diario fos un pur canvi de capçalera.

De fet, els continguts que van aparèixer podrien ser els que s'hi podien trobar a aqualsevol diari, amb l'afegit que el DF i més endavant Mundo Diario tindrien el valor afegit en que en cap cas eren servils al franquisme. Aquesta poca servitud va ser el motiu dels seus èxits i la seva desgràcia.

Cridava l'atenció un fet que podria passar com a anecdòtic, que és la secció de Mundo Económico. Aquesta secció va suposar un canvi substancial en el poc tracte que se li havia donat a l'economia fins ara a Diario Femenino. De fet, fins a DF la secció d'economia havia quedat reduïda a un espai anomenat "Dinero y Negocios" on hi havia notícies relacionades amb l'empresa i la borsa, però sempre en una pàgina parell (als diaris les més importants són les imparells) i en molts casos compartint espai amb publicitat i anuncis sobre sortida d'accions o repartiment de dividends.

Publicitat

Els continguts publicitaris van fer una graduació durant aquesta etapa. Els continguts purament dirigits a un públic objectiu femení es van reduir a mesura que el diari va canviant i donant més prioritat a la informació general que a temes relacionats amb societat, economia domèstica, premsa del cor o bellesa i cosmètica. De fet, van guanyar pes els anuncis d'altres mitjans de comunicació, com és el cas de Radio Barcelona, que anunciaven els seus programes a través de Diario Femenino. També van començar a sortir més esdeveniments culturals.

La graduació va acabar amb l'arribada de DF, un cop el diari s'havia transformat i estava en un mig camí paranoic entre haver deixat de ser periodísticament Diario Femenino però sent-ho alhora legalment i en el nom. En aquell moment la publicitat que hi apareix ja va dirigida cap a un públic molt més general, tot i que encara hi havia anuncis que anaven dirigits especialment a les dones.

Conclusions

Diario Femenino va sorgir amb la voluntat d'aprofitar la tirada que tenien les revistes femenines per fer el que hauria de ser un gran negoci. No obstant, ràpidament es va veure que el diari no podia ser rendible, motiu pel qual té un problema econòmic des de la seva fundació fins la seva reconversió en DF i Mundo Diario.

El tabloide va néixer amb una voluntat de Victor Sagi d'emmarcar-lo dins la progressia, però en cap cas esperava un discurs marcadament antifranquista ni feminista. El seu diari model passava per una publicació que tingués temes del cor i societat, i alhora traces progressistes que passaven per reivindicar la llibertat moral i de costums a una societat marcada per la doctrina moral d'una Església molt conservadora.

La història del Diario Femenino reflectia una gran quantitat de canvis en un període relativament curt (1968-1974), ja que des de la seva fundació fins la seva refundació en Mundo Diario va passar de ser un diari feminista a una revista progressista del cor, alhora que després va anar virant en una publicació d'informació general que acabaria derivant en DF com a pas previ a Mundo Diario.

El relat feminista, tot i que present en totes les etapes, va perdent protagonisme. La primera etapa és indubtablement la més combativa amb temes relacionats amb les reivindicacions dels drets de les dones. Hi feia molt tenir periodistes del perfil de Carmen Alcalde, Teresa Rubio o Marina Bru. Després, tot i que el diari va fer diversos viratges, el rerefons feminista mai va desaparèixer, ja que els continguts sempre preveïen donar visibilitat a la dona, sobretot en camps que en aquell moment estaven molt masculinitzats.

Precisament, aquesta gran quantitat de canvis reflectien entre altres coses una falta de definició important sobre a quin públic dirigir-se, ja que la gran quantitat de canvis buscaven atraure diferents tipus de públic. Precisament, aquesta voluntat que tenia el diari d'oferir un contingut per molts perfils de dones diferents va ser la perdició, perquè el van portar a convertir-se en un diari que no acabava d'agradar a ningú.

La publicació, encara que no buscava un enfrontament directe amb el règim franquista, va aprofitar les escletxes i els espais de llibertat que la pròpia censura permetien per intentar posar sobre la taula temes socials i polítics força crítics amb la dictadura. Part d'aquestes incursions s'havien de fer a través de les informacions internacionals, ja que era més fàcil explicar què passava a l'estranger i intentar fer paral·lelismes amb l'Estat Espanyol que parlar-ne directament i tenir després diversos problemes.

El Diario Femenino, gràcies a la proximitat dels temes que havia tractat, es va convertir en una excel·lent cantera de periodistes locals però que alhora tenia capacitat per apropar a grans esdeveniments espanyols i catalans. Com a curiositat, una part important de Mundo Diario va acabar després a El Periódico, ja que la publicació va arribar fins i tot a contractar alguna secció sencera.

La redacció era militant de partits o moviments clandestins contraris a la dictadura, o no militant però d'idees progressistes. El Diario Femenino com a tal no tenia una vinculació amb cap formació política, però tots els que hi havien format part tenien molt clar contra qui anaven, qui era l'enemic, que no era un altre que la dictadura franquista. Fins i tot els propis directors, que independentment que fossin més o menys explícits, formaven part d'una militància ideològica marcadament democràtica i amb voluntat de canvi.

La forma d'edició del diari era en molts casos "antiperiodística", ja que el sistema de fotogratat feia imprescindible tancar molt abans per tal de garantir que la publicació arribava al dia. Això provocava que en molts casos es perdessin informacions que mai arribaven a sortir al diari o que d'altres sortissin de forma errònia. De fet, els periodistes tenien aquesta doble vessant periodista-vident, perquè en molts casos havien de treballar endevinant què passaria l'endemà.

El canvi de propietat del diari va marcar també un canvi de tendència, tant pel que fa als continguts com al rumb que agafa la publicació. Diario Femenino va fer una graduació que mica en mica canvia la informació del cor i els temes relacionats amb la llar, decoració i moda per la informació general. Tot i això, aquest viratge cap a l'actualitat com a prioritat ja va començar quan Sagi va nomenar director a Solanes i s'accentua amb Auger, ja que aquest esperava aprofitar Diario Femenino per fer un diari completament nou: Mundo Diario.

El diari també va ser un reflex de com s'estructuraven i funcionaven les cadenes de favors durant el franquisme. El rebatejament de Diario Femenino en Mundo Diario en cap cas es va allargar per un problema de legalitat o inadequació, sinó que va ser únicament conseqüència de la mala relació entre Sánchez Bella i Auger arran la polèmica dels anuncis amb el canvi de nom anunciat. Aquesta circumstància posa de manifest l'arbitrarietat de com funcionava tot l'aparell ministerial per controlar la premsa.

Tot i la intensitat de la història del diari, la realitat és que és evident que el Diario Femenino va tenir un impacte nul i ha quedat plenament oblidat. De fet, la història del periodisme l'ha passat per alt, ja que ningú s'ha preocupat en recollir el testimoni a totes aquelles persones que van formar part de la publicació, així com aconseguir fer una immersió al passat a través dels seus exemplars. Diario Femenino mai va ser un gran diari, però va ser un diari fet per grans persones, que amb molta feina i molt d'esforç van aixecar una publicació que va viure sempre penjant d'un petit fil.

Bibliografía

ABAURREA, Arantxa. (1996). Terrassa, on les dones dirigeixen els diaris: *El 9 Nou del Vallès Occidental i el Diari de Terrassa, excepcions a Catalunya*. Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya octubre 1996, 27-33.

ABELLA, Anna (3 desembre 2011). 50 anys de 'Cavall Fort'. *El Periódico: La famosa revista celebra mig segle d'existència*. Recuperat de: <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/oci-i-cultura/anys-cavall-fort-1250543>

ALFÉREZ, Antonio (1986). *El cuarto poder en España: La prensa desde la Ley Fraga 1966*. Esplugues de Llobregat (Barcelona): Plaza & Janés Editorial SA.

BALSEBRE, Ardmand. (2011). *Víctor Sagi: Historia de la publicidad* (1ª ed). Barcelona: Ediciones Invisibles.

CABALLERO, J. (18 juny 2015). El caso Huertas, cuarenta años de la primera batalla por la libertad de expresión. *ElDiario.es: Mientras estaba en prisión la prensa franquista le acusó de ser el "contacto en Barcelona del asesino de Carrero Blanco"*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/catalunya/Huertas-cuarenta-batalla-libertad-expresion_0_410509119.html

CALLEJA, M. (21 novembre 2007). Cuando el adulterio dejó de estar penalizado. *ABC: "El adulterio será castigado con pena de prisión mayor. Cometen adulterio la mujer casada que yace con varón que no sea su marido, y que yace con ella"*. Recuperat de: http://www.abc.es/hemeroteca/historico-21-10-2007/abc/Nacional/cuando-el-adulterio-dejo-de-estar-penado_1641195035358.html

DÁVARA, Francisco Javier. (2005). Los periódicos españoles en el tardo franquismo. Consecuencias de la nueva ley de prensa. *Comunicación y Hombre* 1, 131-147. Url: <http://ddfv.ufv.es/xmlui/handle/10641/812>

DE DIOS, Eider. (2014). Domesticidad y familia: Ambigüedad y contradicción en los modelos de feminidad en el franquismo. *Feminismo/s* 23, 23-46. Url: <http://hdl.handle.net/10045/48131>

DI FEBO, Giulana. (2006). Resistencias femenines al franquismo. Para un estado de la cuestión. *Cuadernos de historia contemporània* 28, 153-168. Url: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2161624>

DUEÑAS, Gonzalo (1969). *La ley de prensa de Manuel Fraga* (58ª ed). Cary-Colombes (França): Ruedo Ibérico.

FARRÀS, Andreu. (1999). El que Jaume Arias ha vist passar: “*Amb Franco els diaris eren un mirall, però a les fosques*”. Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya juny-juliol 1999, 27-35.

GABANCHO, Patricia. (1998). Paisatge després de les batalles: Tere Rubio i Patrícia Gabancho conversen sobre els últims trenta anys de periodisme. Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya agost-setembre 1998, 12-18.

IBÁÑEZ, María Eugenia. (1999). Mundo Diario: El senyor de les màquines d'escriure: *El mes que Sebastià Auger va escollir quins teclats havia de fer servir, aquell mes no va pagar*. Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya, març-abril 1999, 30-31

LÓPEZ, Laura (2002). La presencia de la mujer en la universidad española. *Revista Historia de la Educación Latinoamericana*, 4, 291-299. Url: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2480643>

La hemeroteca del buitre. *Voladura del edificio del diario Madrid: éxito visual para la oposición y pelotazo económico para García Trevijano*. <http://lahemerotecadelbuitre.com/piezas/voladura-del-edificio-del-diario-madrid-exito-visual-para-la-oposicion-y-pelotazo-economico-para-garcia-trevijano/>

MUÑOZ, Javier. (1999). *Prensa y franquismo. 'Nuevo Diario': un ejemplo de la escasa apertura de la Ley Fraga*. Recuperat de: <https://www.ull.es/publicaciones/latina/a1999eag/56nd.htm>

PEREDA, Rosa María. (18 febrer 1977). La mujer casada podrá comprar bienes inmuebles. *El País*. Recuperat de: http://elpais.com/diario/1977/02/18/ultima/225068401_850215.html

ROCA, Jordi. (2005). Los (no)lugares de las mujeres durante el franquismo: el Trabajo femenino en el ámbito público y privado. *Gerónimo de Utzariz*, 21, 81-99. Url: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2173584>

SORIANO, Ildefonso. (2001). Historia y realidad del diario Madrid. (Tesi doctoral, Universidad Complutense de Madrid). Recuperat de <http://eprints.ucm.es/tesis/19911996/S/3/S3017301.pdf>

Annexos

Entrevista 1 – Miguel Ángel Bastenier

Quan vas començar al Diario Femenino?

1968 tot sencer, 69 i començaments del setanta.

Vas ser un dels fundadors?

Jaume Arias, mort fa relativament poc, que va ser un home de *La Vanguardia*, va ser el director que va llançar aquest projecte amb el finançament d'un publicitari, Victor Sagi, que tenia una agència de publicitat molt important en els anys 60. Aquest va ser el que va tenir la idea o algú li va donar la idea que un diari tan estrany podia tenir un buit al mercat. Va haver-hi una època que s'havia fet publicitat en televisió i va pujar bastant, però allò no tenia... estava fet amb quatre vímets, amb quatre cosetes de res... Al marge que pogués tenir èxit o no, no va haver-hi mai una inversió suficientment forta com per plantejar-ho seriosament.

L'objectiu en la primera etapa era fer una revista Hola...

Sagi tenia la idea d'un Hola diari que guanyaria a un Hola setmanal. Pensa que era un moment en què començava a desenganxar o més que desenganxar d'una forma significativa. Els d'Hola parlaven de 7 o 800.000 mil exemplars, però segur que no era veritat. Però al mig milió sí que van arribar, en els 70 o 80. I no era solament Hola... Setmana, Hola, Gracia, 10 Minutos... hi havia 7 o 8 revistes que estaven per sobre dels 10 mil exemplars. Era una massa de lectores de dos milions, t'ho dic a ull. La idea de Sagi no era dolenta, però s'havien de ficar més diners del que va ficar. Es ficava tot de teletips, alguna revista que fèiem... Va fer el que bonament va poder però allò tenia un recorregut mínim. No recordo quan va tancar, jo em vaig anar al 70 i va durar poc més.

El Diario Femenino es defineix com un submarí de llibertat en la tempestat... Va aprofitar aquesta estranyesa per convertir-se en una bretxa en l'antifranquisme?

Em sembla exagerat, però sí que és veritat que teníem més llibertat per parlar del que ens sortia dels sants ous. Jo m'esforçava per fer anàlisis d'internacional

a Diario Femenino que segurament no li interessaven a ningú. Que es podien fer perquè érem quatre, perquè no podíem fer-ho. I sí, dins d'això hi havia articles que eren clarament polítics, sense exagerar, i evidentment contraris al franquisme.

Precisament us van sancionar quatre vegades, no?

Jo recordo una. No vaig estar molts anys, jo recordo una només. Jo era redactor cap i dirigia el periòdic, i Jaime Arias tenia plena confiança en mi. Sabíem el que fèiem, que era una radiografia escarida de l'actualitat. La intenció era fer la radiografia escarida de l'activitat general amb l'accent el més carregat possible en temes del cor. No deixava de ser un diari, la intenció de fer la radiografia diària de fer esdeveniments existia. No era simplement fer a les senyores que ensenyen la casa. I un text ad hoc i això no vam estar en condicions per raons econòmiques, Volia ser un diari i probablement anava en contra del propòsit de fer un nou diari.

La redacció estava a Barcelona?

Estava prop de la via que estava entre Consell de Cent i Diputació. També en el baix, en els soterranis. El periòdic ens ho tiraven en el Correo Catalán, ho lliuràvem aquí. Teníem un tub que ens comunicava amb els tallers. Els rebíem més tard però no deixava de ser un inconvenient.

Éreu d'El Correo Catalán?

Estava prop de la via que estava entre Consell de Cent i Diputació. També en el baix, en els soterranis. El periòdic ens ho tiraven en el correu català, ho lliuràvem aquí. Teníem un tub que ens comunicava amb els tallers. Els rebíem més tard però no deixava de ser un inconvenient.

Part de les notícies són cròniques socials. Tenien doble intencionalitat?

Era l'època. Sortíem els periodistes en desfilada dient "Som periodistes, no som confidents". Era el final i tothom s'donava que s'acabava la dictadura. No es podia no actuar dins d'una òptica progressista. En l'època de Huertas Claverías, que va estar amb mi al Tele Exprés, era aquesta època de finals dels seixanta i principis dels setanta. Sostreure's d'aquest clima era impossible i fèiem el que creíem que havíem de fer. Això anava en contra del Diario Femenino, perquè

s'hauria d'haver estat més dràstic, més taxatiu i feien falta molt més diners. Sagi es pensava que amb sortir cada dia hi havia suficient... I la veritat és que no, no. El que hauríem d'haver fet era una revista diària, i volíem fer un periòdic. Gairebé totes les notícies eren de teletip, però en els 70 tothom pensava que els periòdics es farien amb teletips.

Hi havia correlacions entre periòdics, periodistes i el PSUC?

Jo no tenia carnet, ni puta falta que em fa, però al PSUC em consideraven com a company de viatge. Hi havia una bona recepció, un bon sentiment d'acceptació. Passaven aquestes coses que sonen ridícules posat que ara no ens interessa ni una bona ni mala recepció amb partits polítics. Era una època diferent, era el final del franquisme, l'activisme (que és gairebé el contrari que el periodisme), tot això a Barcelona perquè Madrid era molt més cauta. Barcelona sempre ha estat una cosa rara que teníem per aquí.

Heu usat pseudònims?

No sortia res de l'altre món. Un periodista català amic meu que no diré el seu nom el van tenir fent el temps fins que es van adonar usava la informació meteorològica per a finalitats polítiques: "Borrasca pel Nord". Era aquesta època en la qual passaven aquestes coses.

Llavors entenc que estava en tot el rerefons polític...

Suposo que no tot, tot, no... Quan parlem de la reina d'Aràbia Saudita doncs no ho crec. En qualsevol cas, el Diario Femenino va ser molt dolent, no hauria sortit bé en cap cas. Perquè els que érem no vam poder canviar-lo.

Era rendible?

No, no... No va ser cap ruïna, però mai.... Tal volta hi hagué una temporada de 50 mil exemplars. Jo sentia parlar que la cosa millorava i que es mantenia i que allò en un termini curt es podia convertir, no en alguna cosa rendible, en una cosa que no pesés a la comptabilitat de l'empresa de publicitat que era molt important. Era l'empresa privada de publicitat més important d'Espanya. No vaig entrar en l'assumpte de la comptabilitat, mai vaig tenir papers.

Com va ser el canvi d'amo?

Això jo no ho vaig viure. Però sí, Auger que era un boig (que l'he conegut molt, no mala gent, però boig), es va gastar 3.000 milions de pessetes de la seva senyora dels diners dels pares d'aquesta en els anys 70. T'estic parlant de fa moltíssims anys, i es va quedar amb el Diari Femení sense pagar gens, amb els deutes... Però com Auger no pagava els deutes doncs no hi havia cap problema.

Com anava la censura?

En el 66 s'aprova la Llei Fraga de Llibertat de Premsa, que no ho era. S'anul·la la censura prèvia i es passa a que et podien dir alguna cosa. En el 69 són les execucions de Burgos i totes aquestes coses d'ETA. Durant uns mesos es va restablir la censura prèvia, que calia enviar el periòdic... els grans tenien el censor en la redacció, els de merda com el nostre havia d'enviar-los a la Delegació d'Informació i Turisme. Alguna vegada van ratllar alguna cosa del Diari Femení però no era el periòdic en què tinguessin material per ratllar. Això retardava l'aparició del periòdic diverses hores, la qual cosa era una tocada de collons.

Quin tipus d'imatge volíeu transmetre a través del periòdic?

Volia ser progre. En el context del que t'he dit el Diario Femenino era feminista, entre cometes. Avui no seria feminista amb tot el que sentim ara, que cal dir 'companys i companyes', òbviament allò era d'una timidesa absoluta. En aquest context el Diario Femenino volia ser progre, volia estar en la modernitat de l'esquerra moderada, maca, plena de joies i d'una presentació el més elegant possible... Però sí que és veritat que defensàvem idees positives per a l'època.

El públic al que anava dirigit al periòdic no era el mestressa de casa? Era una dona moderna?

Volíem tocar-ho tot. No rebutjàvem a la mestressa de casa per res, perquè sabíem que una part de les lectores serien mestresses de casa. Però sí que hi havia una proposta d'una dona que treballa, teníem redactores com Carmen Alcalde -que era hipercomunista-, teníem col·laboradores del comunisme hiperbòlic més destacable. Es defensava en, anem a deixar-ho així, una dona moderna. Avui llegit no és gairebé res. En el context de l'època sens dubte érem partidaris que la dona treballés, res que es quedessin a casa. La nostra proposta

era de la dona que actués, encara que fora de forma modesta, i dones periodistes hi havia molt poques i per descomptat cap d'elles era cap, ni cap ni gens de res. Tinc ganes de dir que les dones han treballat amb mi mai s'han sentit discriminades. Les persones són persones i uns ho fan millor que uns altres.

Quantes persones?

En nòmina no hi havia molta gent, després hi havia més col·laboradors. Jo calculo que en nòmina érem una mica més de mitja dotzena, uns 7 o 8. Dubto de si va haver-hi alguna dona en nòmina, bé sí, va haver-hi una com a mínim. Però col·laboradores teníem un munt. El que et vull dir és que no es podia rebutjar una col·laboració progre, si ho feies et feien la creu, et tatxaven l'endemà. Progre dins del que cap de l'època.

No vau tenir problemes amb el director, entenc que estava compromès...

Era sobretot un director de relacions públiques. Organitzava festes i atreia a gent de fora amb una idea general. Deixava que portés jo el tema quotidià. Amb l'altra vaig conivir molt poc amb ella. El periòdic va tancar aviat...

Vaig veure que es refunda i que quant Auger el compra es converteix en Mundo Diario...

No és tant que es converteix en Mundo Diaro, és que tanquen i obren Món Diari. No té res a veure. Era un absurd pensar que Diario Femenino es podia convertir en Món Diari.

Et sorprèn que hagi tingut poc impacte a posterior, que hagi quedat en l'oblit?

És que la gent progre tractava de ficar el que pogués, però ens menyspreava. Dins del que cap el Diari Femení volia nedar entre dues aigües. Entre una cosa progre de l'època més o menys polititzada i una cosa per a la dona amb secció de moda i coses d'aquestes. La gent progre que era la immensa majoria ens menyspreava i no tenia inconvenient a reconèixer-ho. Mai va ser un èxit, si l'haguessin venut probablement s'hauria consolidat i segur que es reconeixeria molt més. Quan jo em vaig anar estava en una etapa vegetativa, que estava passant la publicitat vegetativa i estava venent entre 15 mil i com a molt 20 mil. Això era molt poc pel que Sagi tenia el cap. El que volia Auger era ficar-se en la

premsa, no li importava el Diario Femenino. I després Mundo Diario va ser un èxit fins que va deixar de ser-ho perquè es va acabar el franquisme i tothom podia fer el que li donava la gana.

Entrevista 2 – Marina Bru

Com vas entrar en el Diario Femenino?

Portava ja casada molts anys aquí a Barcelona, tenia relacions amb periodistes amics i m'ho van proposar, no recordo molt bé com va ser i vaig estar treballant a Diario Femenino... fent-ho, que era el que més m'interessava a mi. Molt més que treballar en ell, fer-lo i crear-lo. En dates no ho sé però vaig estar bastant temps en la creació de Diario Femenino.

Vas estar en la prèvia abans que comencés a sortir... La idea de Victor Sagi va ser des del principi crear un diari pensat per a dones?

Sí, sí... No per a dones, amb dones. Per a dones exclusivament no, però sabíem que la majoria dels lectors serien lectores. La idea era fundar un periòdic normal d'informació.

El focus suposo que era Catalunya...

Sí, sí, era Catalunya. Es feia pràcticament amb gent sorgida del col·legi de periodistes.

Es feia en col·laboració amb el Col·legi de Periodistes?

És que molts dels del col·legi de periodistes treballàvem i es donava una relació molt estreta... però sí, anaves al col·legi de periodistes a buscar la informació, a buscar notícies endarrerides. El que més sempre vaig utilitzar va ser l'arxiu del col·legi que era molt bo, de notícies antigues i endarrerides, de periòdics endarrerits. En fi, l'escola de periodisme dels anys franquista era això, fer les coses d'una manera antifranquista sense que ens enfonsessin.

Suposo que la idea de les persones que vau ser a la fundació de Diario Femenino diferien molt de la de Victor Sagi...

Clar! Ell volia notícies tipus societat, social. Nosaltres volíem un periòdic d'informació de i per a les dones. A mi el que més m'interessava era informar a les dones de les moltes coses que es podien fer sense deixar d'haver de ser dona. Ja no m'acordo què va passar, no hi havia diners, fa tants anys...

Clar, com Victor Sagi el que volia era una revista del cor de temes més banals suposo que al final es va arribar a un punt intermedi entre el vostre i el seu...

Jo no sé si va arribar, em vaig donar de baixa en un moment donat. Tinc idea d'un reportatge sobre dones en la guerra i m'ho van tirar a baix. Sé que va ser sobre un tema que no m'ho acceptaven, m'ho tiraven enrere. "El dia següent no surt, ha dit en Victor que aquests temes millor deixar-los tranquils", i jo els vaig contestar: "No, jo no he vingut aquí per deixar els temes tranquils". Va ser un enfrontament més de tipus ideològic que de tipus social i econòmic, perquè de diners no hi havia una merda.

No hi havia diners...

D'antuvi per pagar als periodistes, això com a primera providència. De vegades es retardava 15 dies, un mes, després et pagaven dos de cop, després no et pagaven... Quan una cosa comença a fallar econòmicament ja se sap.

Els problemes eren problemes jeràrquics de Victor Sagi contra vosaltres?

Els capitalistes de l'empresa tenien una idea que era una espècie de 'Hola' en periòdic. Això no m'interessava, m'havien ofert moltes vegades feina a l'Hola i ho havia rebutjat perquè no m'agradava. Van ser anys molt confusos, i no només era això, també estaven els problemes. Per exemple, jo vaig estar en el tancament de Montserrat tot i que no em vaig tancar per feminista, em vaig tancar per catalana.

De què t'encarregaves?

Doncs fixa't que no m'acordo... No! M'encarregava de l'actualitat, de tot el que passava a nivell social i polític de l'època.

Com era escriure?

Fatal, escrivies el que escrivies, et llevaven el que volien que era generalment el bo. El món periodístic dels anys 70... Eren anys en els quals estaven acabant les coses i començaven a sorgir els moviments nacionalistes i altres... el Diario Femenino treia una després d'una altra, encara que per a molta gent era un periòdic de dones, per a uns altres era un mitjà de comunicació de difusió de les idees feministes i progressistes.

Suposo que la idea del DF era acostar-se a un públic que no era feminista.

Sí, exacte. Tenia aspectes feministes. El públic en general era bastant antifeminista perquè el feminisme s'ha vist sempre com una cosa de boges. El diari tenia una secció d'internacional molt bona i a les 8 del matí sortia i t'informava exactament del mateix que La Vanguardia... Tractàvem donar-li aquesta visió informativa periodística, encara que també havíem de fer coses "de dones" perquè si no, no ens pagaven. Una vegada em van posar a corregir cartes al director i els vaig dir: "Mira, no aguanto una més, o me les lleveu o me'n vaig".

Qui us ho censurava? Algú del periòdic o era alguna cosa externa?

Era extern.

Entenc que abans de publicar alguna cosa havíeu d'enviar-ho a la censura, no?

Sí, sí. Bé és que jo ho escrivia i ja no volia saber res més, però tot passava per la censura i et deien: "Això lleva-ho! i jo els deia, si ho lleveu ho lleveu vosaltres, jo no vaig a llevar res"

Quina relació teníeu amb Jaime Arias i Victor Sagi?

Amb Jaime Arias sempre he tingut molt bona relació perquè ens coneixíem de molts anys. Amb Víctor Sagi no vaig tenir cap tipus de relació perquè érem periodistes que no estaven. Lluitem per tenir un consell de redacció i Arias ens va ajudar a tenir un consell de redacció.

El consell de redacció era...

Els periodistes que treballàvem en el diari més els mecanògrafs. Es decidia què sortiria. Es tractava de definir el que havia de ser. De vegades les discussions eren ridícules per si posaves un nom abans o després. Potser, si posaves després podia ser que ja no sortís. Era tot molt creatiu. Treballàvem a tota marxa contra l'amo del periòdic, la censura, els capitalistes, els propis partits que et volien portar per a un costat o per a l'altre.

Els periodistes de Diario Femenino teníeu carnet polític?

Oficialment no teníem cap.

La majoria éreu dones?

No ho recordo. Hi havia molts però també hi havia moltes. Recordo de grans periodistes que havien estat en Diario Femenino.

Que el propietari fos un home i el director també no us produïa coïssor?

No ho recordo molt bé, però crec que sorgien 50 conflictes contínuament. Algunes vegades perquè el del periòdic no volia, altres vegades perquè era el director. La redacció estàvem en suspens i en vela des de les 8 del matí fins a les 8 de la nit afegint per aquí i llevant per allà. Era un exercici periodístic exigent perquè una notícia i l'has de donar però alhora no l'has de donar. Per a una notícia et passaves 4 dies pensant com la posaves. Depenia de les circumstàncies, era tot una mica arbitrari. Estar en contra de la censura era estar

en joc el teu lloc. El director abans de jugar-se el seu lloc o canviava les coses o et posava a tu com a responsable.

Moltes notícies de Diario Femenino estaven sense signar o sortien sense signar...

No, no podies signar perquè te la jugaves. Primer perquè teníem el criteri de no signar i després si sabies que feies una cosa perillosa doncs no la signaves. No hi havia criteri de signar, jo vaig viure els primers temps... Hi havia el criteri de treure el mitjà dins del món feminista i participar del món general des d'una òptica feminista. Això desvirtuava molt, perquè treies notícies molt ximples i te la carregaves.

Com descriuries a Jaume Arias?

Era fonamentalment periodista i ell volia que sortís el diari i punt. Políticament mai es va manifestar, era més nacionalista que socialista. Era principalment nacionalista. Era molt bon periodista i humanament molt assequible...

Ell lluitava per internar que allò es colés d'alguna forma...

Va ser un bon director pensant en que havia de treure un diari que se'l volien carregar. No és el mateix ser director de Diario Femenino que ser-ho de La Vanguardia. LV sortia sí o sí, Diari Femení sortia si podia.

Va haver-hi alguna protesta perquè us paguessin? no us paguessin o per alguna...

Si no va haver-hi vaga ens vam arribar a plantar.

Recordes la sortida de Diario Femenino?

Jo crec que va ser arran del tancament de Montserrat. A més d'això, havíem de fer una declaració anticomunista signada a la direcció general de Mitjans de

comunicació. Molts ens neguem perquè jo no sóc comunista però no signaré mai contra el comunisme. I això va provocar que ens acabessin expulsant, aprofitant que el diari no tenia molts diners. Jo vaig dir-ho en el seu moment: “No ens fot fora per ideologia, ens tira perquè no hi ha diners”.

Entenc que el fet d'haver estat involucrada en el tancament de Montserrat, això et posa en el punt de mira i t'obliga a signar una declaració anticomunista que no vols signar, i això s'usa com a pretext posat que no hi ha diners per tirar-te...

No sé si tot tan lineal, però tots els factors es barrejaven.

No sé si també es va sumar la voluntat de voler publicar coses...

Sí, també, encara que també va influir que jo era una dona casada, que estava esperant a un fill.

Clar, estaves embarassada quan vas estar en Diario Femenino... Això va provocar algun tipus de recriminació masclista?

Que jo recordi no. Dins del món de la comunicació no, fora sí. La gent no ho deia clarament, però es traslucia: “marxa a la teva casa”.

Per què creus que va quedar en l'oblit el Diario Femenino?

Perquè mai va tenir molta presència. El que un dia era feminisme ara et fa riure. Les dones gens, molt poc... Sempre va ser molt trontollejant. Va haver-hi coses molt bones i unes altres no tan bones.

Entenc que era trontollejant en el sentit en què ningú li donava la importància. Els tancàveu 48 hores abans pel buit gravat, com era per a les notícies?

Per a les notícies era fatal, fins i tot per a notícies que tenien prolongació en un treball, un tema o un acte era molt difícil de seguir. Com vas a tancar avui per a coses que van a passar demà passat? D'allí van sortir grans periodistes, perquè s'havien de fer tantes coses que el cap era un gran moble. A veure, què haig de fer perquè surti el dimecres i després el divendres.

Teníeu el prototip de dona al que us volíeu dirigir?

La dona en general com a concepte. Però després tenies en compte a les dones casades, les que no estaven casades però treballen, les que estaven casades i treballaven. Les dones casades i treballadores. Jo em dirigia molt a la dona que no treballava, que no treballava perquè no podia. Que tenien les portes tancades per no treballar.

Recordes crítiques contra Diario Femenino?

Contra el diari no ho recordo, les recordo contra mi: "Clar, com ets el Diario Femenino...". Jutjaven diàriament el Femenino com alguna cosa femenina, encara que no ho veien com podien veure a Hola, però tampoc com un instrument de l'esquerra. No se'l tenia en compte. De vegades m'he trobat amb gent que em diu que ho llegia, i jo em sorprenç: "Ho llegies, doncs seràs únic!". No va tenir presència cap. No es llegia molt, les coses com són.

Mai has amagat que has estat al Diario Femenino?

Mai ho he amagat. Era un avanç d'alguna cosa que es volia fer i que no va quallar.

Diario Femenino donava molta visibilitat a la dona. La secció d'esports eren tot dones...

Sí, però això ho discutíem bastant. Moltes dones més feministes deien que no, no... Jo pensava que l'esport era un element de la societat actual. Si nosaltres estàvem en l'esport doncs havíem de tenir difusió. Jo era partidària dins del

periòdic que volia destacar a les dones, hi ha molta una altra gent que pensava que era millor amb informació general.

Suposo que era el mateix succés amb informació específica...

Una dona que havia estat fent coses de recerca la hi ressaltava i això sí que ho recolzaven. Jo no ho recolzo perquè és dona, la recolzo per ser científica, per treure avanços, encara que la utilització era feminista per ressaltar que una dona havia descobert alguna cosa.

Hi havia molta notícia d'agència, no?

Tot el que no fos feminista era informació general i en molts casos s'usava un teletip.

Recordes com era la maquetació?

Érem tan pobres que fèiem tot de tot. Si se t'ocorria alguna cosa doncs l'hi deies al maquetador. Havies de fer de tot i saber de tot, per la qual cosa no sabies de res. Jo no era molt bona maquetant però havia de fer de tot.

Com ho recordes?

Amb afecte... Va formar part molt important de la meva vida personal. Jo acabava de tenir un nen i tenia molts problemes. Recordo que els companys i companyes em van ajudar molts els mesos abans de néixer el meu fill. Tota informació molt cansada me la llevaven, o em substituïen, a mi o a les altres que estiguessin embarassades. L'ambient era molt bo i molt col·lectiu. Si hi havia una notícia no te la guardaves per a tu, corria per totes la taules.

Recordes com eren les rutines?

Als matins no reuníem tots, tots els redactors que érem molt pocs. Analitzàvem el que s'havia publicat i decidíem publicar què és el que quedava. Va haver-hi molta consulta entre nosaltres. Era un treball en equip.

Qui formava el consell de redacció del periòdic estava format per...

Els redactors, el redactor cap i el director. Ens reuníem al matí primerenc i s'analitzava el del dia anterior.

És un organisme separat amb tota la redacció i una altra amb el consell...

No ho recordo, abans o després hi havia una més restringida una altra més general.

Has dit que s'editava tant en Barceona com a Madrid

L'àrea de distribució era Catalunya, després Madrid i també al País Basc.

Encara que els redactors també eren feministes, hi havia a la pràctica un xoc?

Sí, no d'una manera directa. Intercanviant coses veies que fulano que era molt feminista al final no ho era tant, o que un altre que no ho semblava a l'hora de la veritat donava la cara. No recordo exactament comentaris.

Era un objectiu que llegissin us homes el periòdic?

Els homes també llegien el diari, ho llegien molt pocs. Al món del periodisme sí. De fora ho llegia el meu marit i punt. No sé si era l'objectiu, però per a mi sí. No sé si ho vaig aconseguir molt, però jo penso que un diari feminista ha de ser per a tots.

Com era Pernau?

Pernau era la font d'idees i un mur. Ens protegia de la censura, dels lectors i de tot. La protecció consistia en moltes coses, si no t'avisaven d'un acte doncs no estaves. Així que ell el que feia era avisar-nos sempre. A més, hi havia molt moviment amb les fórmules polítiques i havies d'estar molt assabentat del que passava.

Entrevista 3 – María Eugenia Ibáñez (MEI)

Per què el Diario Femenino ha quedat en aquesta situació d'oblit?

Les exposicions del Col·legi de Periodistes han tingut un oblit, no sé si volgut. En el cas del Diario Femenino podria tenir una excusa, perquè és com si no fos un diari seriós. Crec que moltes vegades és una ignorància, un desconeixement volgut. Moltes vegades desconeixem el que va significar. Va ser la primera publicació seriosa i rigorosa en tractar temes de la dona, i es va pagar. A més, la redacció que hi havia era espectacular. La redacció hi havia Jaume Arias, Pernau, Lidia Falcó, Eliseo Vayo.... El menyspreu venia més aviat pel nom.

Com entres al Diario Femenino?

Estava estudiant. Quan jo estudiava no hi havia facultat de periodisme. Hi havia l'Escola de l'Església, que estava a Via Augusta. Tenia a Josep Pernau com a periodista, i em va dir que sortia un nou diari i que si m'interessava. Jo estava treballant en un banc, al Crèdit Leonés. Pagaven bé, però vaig pensar que era l'oportunitat de la meua vida i tenia clar que em volia dedicar al periodisme. L'important és que començava a treballar en un diari. Jo vaig començar a fer de periodista allà, perquè el que t'ensenyen a l'escola és la teòrica i una altra és la pràctica. La meua escola de periodista comença quan començo al Femenino, a més enlluernada pels professionals que hi havia. Jo vaig ser allà l'última de la redacció, vaig començar fent peus de fotos. Escrivia el que podia, em corregien, feia cartes al director. Jo era una estudiant de segon i allà hi havia gent rodada.

Quan entres al diari?

Vaig entrar quan el diari ja estava en funcionament. Jo diria que seria cap al 68. Sóc de les poques que vaig fer les etapes de Diario Femenino, DF i Mundo Diario. Després vaig saltar a elPeriódico i em vaig jubilar allà.

El diari comença com un diari del cor, un diari rosa. I acaba ser un diari feminista...

És a l'inrevés. El diari comença sent, en l'època del Victor Sagi, femení i feminista. Quan parlo de l'Eliseo Bayo, de la Lidia Falcón, de Teresa Rubio, del Pernau i del Jaume Arias era un diari feminista. Si tens els primers diari d'aquesta època veuràs que el contingut. Vam fer una enquesta sobre Divorci Sí, Divorci

No. T'estic parlant de l'època del 1968/69, ens van obrir un expedient, només per una enquesta. Els reportatges que feien l'Eliseo Bayo, la Lidia Flacón, la Teresa Rubio eren de base feminista.

El diari econòmicament no donava. Victor Sagi era publicista, el que volia era guanyar diners o, si més no, no perdre'n. Es va convertir en un diari femení pur i dur. Un cop convertit, tampoc funcionava en aquella època, i després ja ho va comprar Sebastià Auger. La seva intenció era tenir un diari d'informació general normal i corrent.

Quan l'Auger el va comprar va ser quan va passar a ser DF?

No, ell el va comprar com a Diario Femenino i després el va voler canviar. I no li van deixar canviar el nom, però va poder transformar-ho a DF com un pas més a l'espera de temps millors.

Va ser gradual el canvi de diari progressista a diari femení?

El diari comença amb el Victor Sagi com un diari femení i feminista que no funciona econòmicament. El mateix Victor Sagi el transforma en un diari del cor que tampoc tira. Sebastià Auger el compra, i això del diari del cor no li interessa el més mínim. Amb la capçalera de DF el transforma en un diari d'informació general normal i corrent com podria ser el diari de Barcelona. I quan li deixen canviar de DF a Mundo Diario, continua amb la seva línia però amb més recursos i redactors.

Se li hauria de donar la volta al tema llavors. De diari rosa a diari feminista...

Exacte, comença com a diari feminista i realment acaba, l'última etapa inclús de DF, sent un diari progressista. El canvi de DF a Mundo Diario va ser mínim a nivell de contingut.

Hi havia moltes dones en la redacció de Diario Femenino?

No t'ho sabia dir, però allà hi havia moltes dones i molts homes. Això es va fer bé. Homes no te'n sabia dir: el director i el sotsdirector eren homes, això sí. També estava l'Eliseu Bayo, Miguel Ángel Bastenier... Les redaccions hi havia la desproporció de que el director i sotsdirector eren homes, però la presència de dones era contundent.

Per què un diari que tenia com a base el feminisme també tractava temes com internacional o altres temes que no tenia a veure amb el que li podia interessar a una dona segons l'època?

Perquè volia ser una informació general però amb una vessant feminista. Suposo que abans que sortís el diari van haver reunions i xerrades, en les que no vaig participar.

Els periodistes de l'època militàveu, formàveu part d'organitzacions, formàveu part d'alguna organització antifranquista?

No he militat mai amb carnet a cap partit polític, perquè sempre he pensat que la meua independència professional passava per no tenir carnet de militància. Les ideologies no necessiten carnet, les pots aplicar i exercir dins d'uns camins. Vaig pensar que tenir carnet era una exigència i no el vaig tenir. Jo crec que ni Arias ni Pernau van tenir tampoc carnet, i de la resta de la gent no ho sé. El que sí que sé, és que la seva militància era progressista. Jaume Arias no crec que milités en aquella època, però una militància progressista sí que la tenia. A part de feminista, era un diari progressista, potser perquè en aquella època potser no es podia afrontar el feminisme sense una ideologia progressista i d'esquerreres.

El canvi va ser progressiu?

Jo vaig arribar a ser subdirectora més enllà del DF. Tots aquests professionals que marcaven la línia editorial, quan el diari va passar de ser un diari feminista a un diari femení pur y dur, els van fer foto

Els periodistes polititzats suposo que van ser els que van marxar...

Sí, vam quedar els curritos, el que estàvem allà en pràctiques quasi. Miguel Ángel Bastenier crec que no va passar la primera etapa, la de la versió feminista. Ell crec que ja no la va agafar, de fet crec que no va agafar ni el canvi de director.

Em podries fer una progressió...

Jo crec que van ser. Primer Jaime Arias, després la Àngels Masó i després, quan va passar a ser del Sebastià Auger ja va venir el Ramon Solanes. I aquest va ser inclús director de Mundo Diario. Àngel.

Per quin tipus de dona estava pensat? Per la mestressa de casa que se'l fullejava, per la dona de l'època de classe mitjana que s'incorporava al món laboral i universitat...

Aquest fracàs des del punt de vista del Diari Femenino i Feminista i després aquell del cor, jo crec que el canvi brusc de contingut no és el millor per fixar un públic i fidelitzar les vendes. L'etapa del director, Jaime Arias, anava dirigit cap a una dona jove progressista, una dona feminista i després aquesta indefinició de després era segurament a la que comprava l'Hola o potser un intermig entre una dona més progressista i la lectora d'Hola, però evidentment va ser el fracàs total. Però el públic no el tenia molt clar, però aquesta volatilitat.... Al fracassar la primera etapa, el Sagi anava molt despistat, no sabia què fer amb el diari. Quan l'Auger va dir que el volia vendre se'l va treure content i feliç. La primera etapa era molt clara a qui anava dirigit, una dona feminista i progressista. I la segona no ho sé, potser restes d'aquesta primera etapa.

Però el canvi va ser gradual o radical?

El canvi va ser molt radical, perquè fins i tot diria que vam canviar la impressió. La primera etapa era fotogravat i la segona també. Però quan ja va ser DF ja era paper de diari normal.

On es trobava la redacció del diari?

El diari va començar i nosaltres estàvem a Consell de Cent, on està El Periódico però a la planta de dalt, Consell de Cent 425. Després, quan la primera etapa de l'Auger vam anar al carrer Llúria-Diputació. Després l'Auger passa a Mundo Diario i té els tallers nous a Cardenal Reig. Però Diario Femenino i DF van estar entre Consell de Cent i Llúria.

Les rutines quines eren? Per què es tancava 48 hores abans?

Es tancava perquè era fotogravat. Tenia una ambició desmesurada i poc lògica, perquè a més volia arribar a tot arreu. Arribava a Galícia, a Madrid, tenia punts de venda insostenibles. A més, et marcava la data i fèiem el diari amb 24-28 hores d'antelació. Després quan va venir l'Auger ho canviar. No sé si el Bastenier t'ho va explicar. No recordo quin Apolo va ser, ell feia internacional, que no va arribar a la lluna. Però és clar, ell treballava amb 24/48 hores d'antelació, i el

nostre diari va sortir al carrer dient que havia arribat a la lluna. Diario Femenino va aconseguir fer arribar a la lluna un cohet que no havia arribat. Havies d'estar treballant sempre pensant en dos dies vista. Si en premsa es treballava en demà, en aquell diari s'havia de treballar en demà passat.

Per què era difícil de fer la impressió de fer?

No era només la impressió, era el desplaçament. I clar, tancàvem molt d'hora. Ara la tecnologia ha canviat, però si havíem de tancar a les tres de la tarda i havia d'arribar a Vigo (estem parlant de l'any 68/69, que les vies de comunicació no eren fàcils). Crec que els diaris es distribuïen en tren, perquè en avió serien molt més cars. Va ser molt irracional, estava condemnat al fracàs, fins i tot en el millor dels casos, fins i tot si el diari hagués mantingut la primera etapa, perquè tenia una elaboració caríssima.

I qui va planificar això?

No ho sé. Clar, què passava? Victor Sagi era publicista, i ell ofería un marc publicitari. Evidentment un publicista que fa un mitjà ho fa per donar sortida i assegurar els seus anunciants la seva difusió a través d'un mitjà. Si un producte es limitava a BCN la difusió es mínima i a la publicitat potser no li interessava, i d'aquí que volgués fer arribar el seu producte i vehicle publicitari a tot arreu. Tampoc arribava a totes les capitals de província.

Al sud també?

Jo crec que sí. Vostè m'està anunciant un producte i jo li puc assegurar que aquest anunci demà passat arribarà a Bilbao, a Madrid, a Sevilla, a Vigo. Estàs assegurant a l'anunciant una difusió molt fixa.

Tenia el diari corresponsalies, delegacions a altres parts d'Espanya que us passaven?

Sí, segur que devia tenir però no recordo de quins serien.

L'escriure entre línies us servia per col·lar temes inofensius pel règim. Per exemple, aprofitar que parles d'un tema de moda per intentar col·lar una imatge de dona que fins aquell moment el règim no l'acceptava. És a dir, fèieu servir informacions soft per colar informació...

Intentàvem col·lar-ho tot, perquè tots els reportatges que fèiem... Pensa que estàvem parlant del 68/69, però la dictadura estava més agressiva donat que estava més pressionada. Sí que s'intentava col·lar, però això ho veuràs.

Sí, de fet la imatge de dona que transmet el diari és de dona moderna que no és el que esperava la dictadura. Per exemple, un reportatge que parla de les dones Guàrdia Urbà de BCN. O anunci de dona ensenyant cuixa amb una exquisidesa....

Home, a aquests temes se'ls intentava donar una altra visió, no tot era cor. La part del cor, no la feminista dura, encara mantenia una mica l'esperit inicial encara que fos testimonial. La directora, l'Àngels Masó, va anar a treballar a La Vanguardia, no era cap pija, era una professional amb la seva ideologia. A partir d'aquell moment, dins d'uns nous continguts aquesta visió d'una dona diferent sí que l'intentava donar.

Vau rebre crítiques per part de la pròpia esquerra?

A la primer etapa, que jo recordi, no. A la segona etapa crec que tampoc. La premsa i les crítiques anaven dirigides a altre tipus d'informació. La crítica anava contra la Soli o la Prensa, la premsa més vinculada al règim, encara que trenquéssim en una primera etapa amb un feminisme progressista. Es va passar d'un feminisme progressista a un cert concepte diferent de la dona, però no hi havia concepte carca de la dona en cap etapa.

Recordes d'haver hagut de refer un diari per culpa de la censura?

Suposo que vam rebre moltes advertències per part del Govern Civil, que en aquella època hi havia el governador civil que era el responsable d'això. És molt possible que la Tere Rubio et pugui explicar els conflictes que van tenir.

Hi ha molts periodistes, no sé si és el teu cas, que han passat per diario femenino. Però que potser avui dia que parlar de Diario Femenino no s'ho posen al CV.

Clar que no. Si a MAB li demanes el CV no citarà Diario Femenino per res. Segurament el Josep Pernaut tampoc, i el Jaime Arias tampoc. Segur que l'Eliseo Bayo i la Lidia Falcón no diuen que van col·laborar, o sí.

Feia vergonya, era un diari petit...

Crec que és perquè quan es parla de Diario Femenino és com si fos el *Pronto* o el *Hola* i et fa vergonya. Trobo absurd amagar aquesta dada. Potser els homes tenen més problemes que les dones, perquè el puntet masculista surt.

Em podries donar anys de les cronologies.

La primera etapa va durar un any. Diria que la segona etapa de Diario Femenino va ser un altre any, i després els anys restants van ser Diario Femenino tercera etapa, DF i Mundo Diario. No n'estic segura.

Tot es signava al diari?

Sí, de fet l'enquesta fins i tot posava qui la coordinava.

Se signava amb el nom real o amb pseudònim?

Sí, però pensa que una enquesta és de moltes preguntes i encara es continua fent i es posen els noms al final. Però els treballs, els textos individuals es signaven. Mai es feien servir pseudònims en premsa. Firmaves o posaven redacció de vegades, però jo crec que els treballs que es feien es signaven amb nou i cognom.

Tiraveu molt de teletip?

Sí

I el contingut esportiu?

Esport fèiem moltes coses també. Recordo haver-li fet una entrevista a Mari Paz Corominas, que va ser la primera nadadora que va anar a uns jocs olímpics.

Entenc que eren esports de dones fets per dones?

Sí. Allà no parlaríem del Barça, sinó de dones esportistes.

No hi havia cap diari més que parlés de dones?

T'adverteixo que els diaris esportius de l'època donaven més espai a la informació femenina que ara.

Entrevista 4 – Teresa Rubio

Com comences a Diario Femenino?

Jo vaig entrar en contacte perquè jo era amiga del Pernau. Vam néixer el mateix dia, del mateix mes amb tres o quatre anys de diferència. Jo l'havia tractat perquè tots dos havíem anat a l'Escola de Periodisme. Ell va deixar el Tele Exprés si no recordo malament... No recordo quin va ser i va anar allà com a sotsidirector. Va anar ell, que era un periodista consolidat i també el Bastenier que era un jove que en sabia molt.

Vas estar a Diario Femenino i després vas tornar a Mundo Diario

Jo devia sortir passats 5 o 6 mesos, i passats els anys vaig tornar a Mundo Diario, que havia canviat de lloc i havia acabat on hi havia El Noticiero. El Diario Femenino estava situat on el Periódico. Després va passar de Llúria-Diputació i ara hi ha un restaurant que es diu El Noti. Després d'allà vaig seguir quan vaig canviar a l'any 74 que vaig saltar al Mundo Diario.

Pricsament sobre el que et pressionava la gent... Com es feien les seleccions de temes?

No hi havia cap dona al Consell de Redacció, si portaves un tema que interessava doncs cap endavant. Abans era molt més complicat, i més en un diari tan orientat i compartimentat: que sí aquí convindria fer això de moda, que si convindria parlar amb fulana, aquesta entrevista no interessa perquè no la coneix ningú...

Com era la redacció del Diario Femenino?

Era una redacció petita, ben avinguda però tots els que dirigien eren homes. Hi havia moltes redactores: Hi havia la Marina Bru, la Maria Eugenia Ibáñez, jo... Crec que la Carmen Alcalde era col·laborada, crec. Totes teníem una ideologia molt feminista que no encaixava amb la idea de fer un diari per les dones: volíem un ventall d'interessos per les dones i a més els donéssim informació clàssica.

La MEI em va explicar en tres etapes, la primera etapa que va ser la més feminista del diari... Aquesta reivindicació entenc que no era buscada pels amos?

Els va sortir el tret per la culata. Ells volien un diari on hi hagués una mica d'informació de tot (local, internacional, nacional...), i alhora temes femenins com Moda o Hogar... Labores no es feien perquè no els va passar pel cap! Recordo que vaig fer un reportatge que no va sortir mai publicat sobre l'avortament. Vaig anar a Sant Cosme, el barri tan deprimat d'El Prat, per explicar com avortaven les dones: Es posaven coses estranyes, amb agulles de fer mitja. Quan el vaig fer van venir a dir-me que si jo estava bé del cap, que això no es podia publicar. El reportatge no va sortir mai...

Si hagués sortit us haurien pogut tancar el diari...

Home clar! La cosa que era menys sagrant i que no hi havia tanta emoció ni tanta pena com l'avortament, i tampoc es podia tractar.

El diari canvia i es torna del cor quan treu la part més feminista...

Ens van fer fora a mi, a la Marina Bru i no sé si la Carmen Alcalde... No recordo si era col·laboradora. De la Marina i jo me'n recordo, ens va cridar una a una: "No heu entès com és la línia del diari", i jo li vaig respondre: "però si som periodistes podem parlar sobre qualsevol tema". Ells em va replicar: "no, no... ha de ser un tema dirigit a les dones". Jo no vull això. Ell volia penetrar en el nínxol de dones que compraven aquestes revistes, i que a més de revistes volien comprar aquest tipus de. Quins consumidors tinc de diaris o què passa. Ells volien un Diario Femenino, potser no tant com un Hola o un Lecturas, però sí, ells volien una cosa que estigués entre premsa del cor, treballs manuals...

T'encarregaves d'alguna secció concreta?

No...

Us agradaven els temes que us manavem?

Els directors em deien que havia de fer moda. Jo els responia si calia parlar sobre Moda, que ja hi havia revistes. Ells volien moda, recordo haver anat a alguna desfilada sobre els modistes que hi havia aleshores, d'un modista que es deia Pedro Rodríguez... Doncs allà, a les desfilades de moda anava apuntant per aprendre. No obstant, també volien que la dona llegís, a part de la revisteta, una mica d'informació d'altres coses.

El diari volia donar una imatge diferent de la que es veia al franquisme?

Mira, quan jo vaig acabar la carrera que tindria 22 vaig estar un any encara per Barcelona i me'n vaig anar un any i mig a Londres, i després 7 anys a París. Cada cop que venia aquí veia un altre món, molt endarrerit. Jo havia vist democràcia, havia vist una manifestació al carrer i no m'ho podia creure. Aquí no es podia manifestar ningú, estava tot prohibitíssim.

Entenc que el diari volia trencar aquest món? Una dona més incorporada al mercat...

No massa, una mica sí. En general hi havia bons periodistes que segur que volien fer un diari diferent, volien fer coses diferents a les que volien els amos.

El diari era reivindicatiu però alhora no el volia ningú, entenc que era una lluita...

T'explico una anècdota. Tenia una companya de batxillerat que va ser mestra i va exercir de mestra tres o quatre anys. Un bon dia arriba a la feina i la crida la directora i li diu: "Ja sé que l'any que ve no treballaràs amb nosaltres..." Ella li va contestar: "Jo penso seguir treballant". És que han trucat els teus pares i han dit que et cases i deixes la feina. Jo quan m'ho va explicar... "...I tu has deixat la feina perquè els desgraciats dels teus pares?". Era una persona que havia estudiat, que tenia la seva carrera i estava treballant i venien a casa.

I això passava al diari també...

No. Al diari hi havia dones casades, solteres... Però ho dic perquè així és com era la societat. Les dones que treballaven a la fàbrica era perquè no tenien més remei i anaven a treballar. S'havien de guanyar les garrofes. Hi havia la part més burgesa, on les nenes es casaven i es quedaven a casa. Era una societat estranya.

Perquè precisament el diari anava dirigit a aquesta dona...

Suposo que anava a anar per aquesta que s'interessava d'aquestes coses de la societat/quore, però també d'altres coses. Algun reportatge que vam fer era la primera o segona dona taxista, que avui fa riure això. Coses d'aquestes com que la primera que ha fet nosequè. Era una cosa ambigua, el mateix que volia tocar

aquestes dones que llegien aquestes. La primera enginyera, la primera taxista... Clar, imagina't, una dona taxista! Aquella societat s'ha d'haver viscut per entendre-la, la llegeixes en un llibre i penses: "aquest país era així?" I era així.

Les periodistes volíeu aprofitar per empoderar les dones que eren mestresses de casa o que no treballaven per canviar-los la mentalitat?

Això segur. Si ja posaves alguna cosa interessant que no estava ni a les revistes aquestes ni als diaris generalistes a fons però ho feies bé, clar, allò arribava a un grup de dones interessada. També hi havia un grup de dones feministes que estaven en contra de que es digués Diario Femenino....

Per què?

Doncs per això, perquè deien: "Oi que no hi ha un Diario Masculino? Doncs per què un Diario Femenino? Som una cosa a part nosaltres?" Recordo una discussió amb un grup feminista, perquè hi havia rebuig i sorpresa.

Dins de l'esquerra i dins de l'antifranquisme?

Hi havia un debat de divisió, un diario Femenino? És clar, és molt fort...

No no, amb la mentalitat d'ara és un despropòsit...

Va ser una experiència fallida, però que va tenir aquestes etapes. La primera etapa, la segona etapa fins que es va diluir i va passar a ser Mundo Diario, que va ser molt reivindicatiu.

Entenc que quan comenceu recordeu si el diari va ser rendible en algun moment o si va tenir tirada en algun moment?

Jo diria que tenia una tirada molt petita, potser al principi sí com a sorpresa, com a novetat i és clar, moltes dones es deuen sentir identificades i no ho sé. Dades no en tinc, però dic que no hauria de ser una tirada grossa.

Recordes algun tipus de pressió directa cap a tu o per algun tema sobre l'avortament de l'autocensura del diari? Recordes d'haver publicat algun tema que t'hagi portat a tu algun problema o bronca amb la censura franquista?

No, no... No la recordo. Perquè és clar, una certa manera de control i de censura ja estava a la redacció. O sigui, allò que de vegades li hem dit l'autocensura, o també la censura del redactor en cap. vermell.

El sistema de censura no sé com funcionava...

Suposo que funcionava com tots els altres, no ho vaig veure. Es portaven les pàgines a última hora de la tarda i de vegades tornaven taxades de vermell una línia, dues, una paraula de tot allò que no els agradava.

Recodes algun altre diari que fos similiar al de Diario Femenino, amb aquest format tan peculiar?

No, que jo recordi no. Aleshores hi havia la premsa del Movimiento, el Noticiero, el Correo Catalán hi havia el Diario de Barcelona, que es va transformar fins que va desaparèixer, encara no havia sortit El País, ni l'Avui... La premsa era molt limitada

El diari es tancava 48 hores abans pel fotogratat...

Queda una mica més satinat, queda més maco sobretot per les fotografies. Amb aquell sistema una notícia d'avui sortia demà passat. Clar, els altres diaris sortien l'endemà. Amb notícies nacionals o internacionals el diari anava desfasat. Si ho veies 24 abans en un altre diari era una mica fort...

Moltes vegades havíeu de fer d'endevins...

Sí! Què podia passar. Hi havia coses que eren *adivina adivinanza*.

I això no us portava discussió de buscar un paper més barat i més maco?

No, això era una cosa de l'empresa, que volia un paper maco que agradés a les dones.

Entenc que ells pensaven que si la informació arribava tard era igual perquè les dones no s'assabentaven

Clar, ells pensaven això. A més, hi havia poca gent que tingués televisió.

El diari arribava a tota Espanya?

Jo diria que no. No sé si s'enviava a Madrid, no ho sé. Seria una tirada petita penso jo.

Si que és veritat que quan podíeu col·lèveu temes potents, col·lèveu temes que directament eren feministes. A través dels temes que us proposaven purament banals com podien ser la moda, que si la Rocío Durcal nosequè... aprofitàveu també per ficar alguna punteta feminista o normalment no?

No, perquè si una cosa no t'agradava massa la feies correctament i no en volies saber més. Hi havia gent amb molt poca consciència política. Hi havia una gran massa franquista de dretes. Estava tot molt tapat a l'època del Franco, era *tremendo*.

La premsa internacional o temes que no eren espanyols podien ser excusa per parlar d'allo que no es podia parlar?

Jo diria que en el tema d'internacional hi havia més màniga ampla, perquè hi havia més obertura. Clar, això passa a fora, del Pirneu cap amunt, això passa a fora. Les notícies d'internacional eren molt correctes, no estaven manipulades. En general potser ja hi havia més camp per explicar les coses com eren sense haver de fer trampetes. Era més lluny.

Quins us va donar en Sagi per fer-vos fora?

Bueno, que no era ben bé la línia. A mi em va arribar a dir: "És que potser sou comunistes", jo li vaig dir: "jo no". Ser comunista aleshores era com... jo que sé! A mi m'agafava el riure i li deia que no. Ell tenia clar que volia fer el que volia fer i hi havia gent que li destorbava perquè no li deixava fer el que ell volia. Era el seu producte i volia anar a un públic determinat. El Victor Sagi ens reclamava això , que no era la línia que volíem. Crec que a la Marina també li va dir...

Però teníeu algun tipus de vinculació política?

No no. La Marina Bru després va tenir vinculació política amb el PSC, però jo mai de la vida he tingut cap vinculació política amb cap partit. Ella sí, però en aquell moment no crec que la tingués. Quan vaig començar a tractar amb el PSC com a informadora ja era als anys 70. Els comunistes si que es movien, perquè hi havia bandera roja i totes aquestes. Tampoc militants, sinó que érem d'ideologia esquerrana.

Excepte el Victor Sagi...

Jo diria que no, perquè aquest tenia una visió molt empresarial i el que volia era fer quartos. Ell pensava, faig aquest invent i potser guanyo diners. Jo vaig parlar amb ell un parell de cops: Un al principi i l'altre quan em va fer fora.

Ell sabia qui éreu vosaltres? Us controlava?

Jo m'imagino que no li agradava la informació que es feia i pensava, doncs liquido uns quants.

Però no era franquista...

Era de dretes segur, però també era molt difícil saber què pensava algú a no ser que fos una persona molt íntima.

Era una persona només preocupada en fer diners...

Jo crec que sí, era un publicista.

El Jaime Arias també era una persona que no estava d'acord amb la vostra línia?

Home, jo imagino que ell estava entre dos focs. Hi havia periodistes que funcionaven i és clar, ell era un director i, per tant, un representant de l'empresa. Ell em deia simpàticament que fes moda, que no fóssim tan radicals...No imposava però intentava fer arribar les consignes dels de dalt: "Potser no hem d'anar per aquí o per allà". Un director de diari i més en aquella època estava molt mediatitzat. Si ara encara tenen pressions econòmiques i governamentals imagina't aleshores! A més, en Sagi Volia fer un tipus de producte, i no li toquis! L'Arias tenia una redacció correcta. A mi em va arribar a dir un dia: "Es que això de la moda encara que no t'interessi se n'ha d'entendre. La meva dona et podria aconsellar". La seva dona de vegades de vegades venia a la redacció.

Per què?

La seva dona estava al món de la moda, era *sombrerera*. Aleshores només en feia algun encàrrec encara, que va morir fa molts anys i sí que la recordo... Ostres! La Pilar que era una dona aragonesa: "Claro porque yo os puedo

aconsejar!" Que la dona del director em digui què he de fer... De barrets i de vestimentes!

Com és deia?

Pilar Gabasa.

Potser és la mentalitat masclista: Tu has de saber-ne, jo no perquè sóc home i et poso a la meva dona que en sap...

Bueno, i en sabia eh? Coneixia l'ofici, coneixia la moda i tenia relació amb els modistes. És lògic perquè era el seu gremi.

Quan fèieu una notícia era signada o no la signàveu?

Pseudònim no, jo no el vaig fer servir mai. Si havies fet una notícia la signaves si era una notícia que tenia teca, doncs posaves redacció. Després també hi havia les notícies d'agència, que la majoria sortien de EFE i Cifra, que abans estaven dividides (EFE gràfica, Cifra y EFE). Venia el teletip, una mica de cola així... y *ale! Aire!* Si feies una cosa de mitja mala gana doncs no ho signaves. Però no era massa difícil, tot i que no es podien tocar segons quins temes.

Però no només vosaltres proposàveu temes, quan fèieu el diari, quan maquetàveu el diari...

Bueno, tu entregaves el tema i et deien doncs tantes línies. Es feien maquetes quan no es feien per ordinador, es feien dibuixades i havies de retallar una mica i ho havies d'ajustar. El maquetador et deia 120 línies o 98 i les havies de fer.

Hi ha periodistes que no figuren al seu CV Diario Femenino?

Jo no, la MEI sí. Jo no l'he posat mai. Segur que hi ha més. A mi m'és igual perquè vaig estar poc temps, és que vaig estar poc temps i me n'oblido. Jo aquella època l'he esborrada. Tampoc em fa cap vergonya haver estat allà. Vaig pensar que com era una etapa tan curta i com que no ens deixaven fer un tema... doncs mira. En realitat, no em faria res de posar-lo, però no l'he posat mai.

Penses que els homes que no el posen és per la connotació del diari?

Una persona de la teva edat doncs no entendrà què és.

És més per un tema de vergonya...

No sé si era per vergonya o per una cosa insòlita. Imagina ara parlar d'un Diario Femenino!

La secció d'esports era femenina pel fet de que eren dones o perquè volíeu donar-li visibilitat?

Suposo que devia ser una cosa que es volia donar, la dona ha fet un camí aquí en l'esport. La MEI és molt esportista, ha fet moltes coses amb l'esport. Ha jugat molts anys a handbol, a handbol o a voleibol... No ho recordo. Va estar federada. Als JJOO va portar la torxa un tram. Ella estava molt interessada en l'esport, es va fer com un forat. Hi havia dones que anaven sortint a l'esport, no com ara. Era diferent perquè les revistetes aquestes que sortien no parlaven d'això.

La imatge que es donava era de dona alliberada...

Sí, que podia fer les coses que volien.

Has dit que vas ser de la fundació...

Jo vaig ser del primer equip de redacció. El diari ja estava dissenyat, érem fundadors a la redacció, de l'equip de redacció. Vam estar uns dies fent proves fins que es va acabar de fer el disseny bé.

T'ha quedat un record positiu?

No deixava de ser una cosa diferent. No era més que un diari nou tot i que després l'experiència es va anar frustrant. Va ser una experiència curta.

Entrevista 5/6 – Ramon Solanes i Elvira Roca Sastre

Vas formar part de la formació del germen que portar a terme Diario Femenino? Del projecte que va acabar arrancant el Diario Femenino...

RAMON (R): Una mica amb el Victor Sagi. El Victor el Ramon i jo parlàvem molt d'aquest projecte a favor i en contra, posant els pros i els contres. Ells aleshores va dir que "sí sí sí, ho vull tirar endavant" i ho va tirar endavant.

ELVIRA (E): Jo vaig començar com a col·laboradora al començament, tenia tres nenes petites.

R: El Víctor Sagi també em va cridar i jo li vaig dir que la idea de fer cada dia un 'Hola' era impossible, i que difícilment tindria públic que el comprés cada dia. Ell et deia que si Hola el compraven en aquell moment, em sembla que venia 200.000 exemplars, que també ho farien amb el Diario Femenino. I jo li vaig dir que per molt números que facis no crec jo...

E: No, Hola venia molts més, uns 800.000, Lecturas estava en 600.000...

R: Ell deia que sí. I jo responia: Sí sí, si té èxit. Jo et faig el sí i poso per tu 100.000 pessetes en accions de Diario Femenino i jo ja no faré res més, perquè Televisió Espanyola m'absorbia completament.

Per tant, entenc que la teva primera participació va ser sent accionista?

R: Doncs sí, sent un accionista passiu perquè jo no feia res. Ell volia fer un consell d'administració i va recollir 4 o 5 amics i si aquests no tenien entusiasme feien veure que ho feien ells.

Vau tenir algun debat de com s'havia d'enfocar aquest diari que havia de ser femení? Femení en el sentit de que havia de ser un Hola o un diari femení en el sentit feminista...

E: Érem un grup de dones que volíem que fos un diari en tot cas feminista. Aleshores venia la publicitat, que et demanava coses com quan es va casar la filla del Franco, que vam enviar el Pep Castellví i li vam dedicar un munt de pàgines. Era un fifty-fifty, era una relació una mica estranya. No volíem ser Hola però ho havíem de ser perquè si no, no es venia. Havíem de ser un diari que donés un públic tipus hola i donar una mica de peixet.

La cosa era que anava dirigit al perfil de dona mestressa de casa o estava dirigit a la dona que començava a emancipar-se, a les universitats... Quin era el vostre públic objectiu?

E: Doncs mira, la MEI, jo i algú altre més volíem anar a la gent jove. Aquesta idea va acabar a Mundo Diario, que el que volíem totes. En canvi, hi havia altra gent, no dic noms, que anava cap a la mestressa i senyora de casa, que li agraden els xismorreos, tot i que no hi havia massa. Jo anava, entregava les meves coses, els meus reportatges i al començament de tots ja vaig viure molt bé, sabia que existia i coneixia les dues parts.

R: La veritat és que la direcció del Diari va ser un error, a més de crear-lo que també va ser un error grandíols perquè el nom feia fugir moltes senyores. Rarament crec que van captar la idea, i les redactores més joves potser sí volien que fos un diari combatiu i van quedar aïllades i van haver de fer el que calia fer perquè atraure anunciants i captar lectors, o lectores.

E: També hi havia la Carmen Alcalde...

R: Però per exemple, jo vaig trobar al Diario Femenino això la a la última època que jo ja havia acabat a televisió. Víctor Sagi va dir: "escolta, que et necessito com a director al Diario Femenino", que hi havia la Sara Masó...

E: No, no, l'Àngels...

R: Sí, l'Àngels. El primer que vaig veure que teníem una corresponsal a Madrid que no servia absolutament per res.

No enviava cap notícia?

Sí, però enviava rumors que corrien per Madrid que no tenien cap transcendència pel públic de Barcelona, per on anava més dirigit el diari. Després van haver coses que feien que el diari no s'ajustés bé a un concepte per captar lectors. L'únic èxit que jo conec que va haver-hi va ser el fotògraf que teníem a Madrid, perquè valia molt.

E: Pep Castellví, ja està mort també...

Rebieu crítiques pel nom de Diario Femenino?

E: Sí, el nom era un drama. Hi havia com una miqueta de menyspreu. Recordo el Fanlo, que era un grandullón *tremendo*, i portava la secció d'esport. En un match de boxa que va haver-hi a Barcelona molt important li van preguntar: "Vostè d'on ve?", i el va contestar-li al boxejador: "de Diario Femenino". Era una mica ridícul.

F: Hi havia voluntat d'oferir-li notícies del dia a dia normals, no? Aleshores també et trobaves amb la circumstància de que no acabava sent res.. Potser acabava provocant que no li agradés a ningú.

E: Ni carn ni peix. D'aquí va venir el seu gran problema.

R: Els directors que va tenir abans, el Jaume Arias i la Masó no van saber tombar per un costat o un altre. Ni per aquí, ni per per aquí.

E: Van quedar en una espècie d'ambigüitat. Ells mateixos estaven molt condicionats per la publicitat, primer que Víctor Sagi era un home de publicitat i estaven molt i molt sotmesos amb això... Sense això no hi havia peles.

R: Com a Conseller Delegat veia que allò és impossible, cada cop venia menys: "Sagi, això no funciona de cap manera. Què pretens? Què vols que fem?". Només s'havia de canviar la direcció, perquè la senyora Masó no servia, no tenia aquesta espècie de trampeta que es necessita per dirigir un diari i per fer que la redacció estigui d'acord amb ella. I va dir: "Doncs endavant mira, ets conseller Delegat i fes el que vulguis". Així mateix. Ell ja estava cansat de perdre diners.

Sempre va perdre diners al diari?

R: Sempre, sempre. Era una redacció que no estava malament.

E: Hi havia el Miguel Ángel, la MEI, tots aquests gent era gent estupenda. Va arribar a ser la Carmen Alcalde, que va fet tot el que va poder per arribar a portar-lo cap un altre costat. Vam arribar a ser unes 16 persones...

R: Suma això, el paper, la composició...

E: Estàvem on estava el Correo Catalán...

R: Vaig arribar un acord amb l'Àngels Masó de que ella deixava el càrrec i jo agafava la direcció. Ella ja ho veia venir, és clar.

Ella volia deixar-ho?

No, ella estava feliç amb el diari. En les primeres converses amb ella et deia: “molt bé, això és fantàstic i mira com ens agafa la gent, quantes cartes rebem i telefonades”.

E: Quan va arribar a tirar? 30.000?

R: No va arribar...

E: Jo crec que estava en 25.000/30.000. Tinc aqueta remota idea de que eren uns 25, 30 en la part més àlgida. Tampoc t'ho podria assegurar perquè no estava en el *meollo*, jo estava a la redacció. Llavors va ser quan ell va decidir canviar a DF...

R: Això ja era perquè Diario Femenino no tenia manera de vendre's bé, no tenia possibilitats. Llavors per dissimular-lo la portada era una D i una F gran (DF) i a sota deia Diario Femenino.

Perquè la transformació comença quan comences a ser director o quan el pren el Sebastià Auger?

E: Bàsicament amb el Sebastià Auger

Perquè el Victor Sagi seguia amb la idea de fer un diari per la dona...

E: Estava molt decebut...

R: Ell ja no sabia què fer, com sortir-se. Estava ficat en un lloc que li donava disgustos però no tenia més remei que continuar perquè no volia tallar. Vaig arribar a un acord amb el: jo faria tot el possible tocant les línies vermelles de la censura. Hi havia el delegat del ministeri, un que es deia Manolo Ortiz. Vaig congeniar bé amb ell, i ell amb mi. El recollia el diari després el tornava amb marques en vermell sobre coses que estaven malament per part de censura. Ell no havia exercit la censura, només posava “Atenció, atenció, atenció”.

És a dir, ell us ajudava a burlar la censura però com un ajut personal...

R: Ell ho feia com un ajut personal potser cap a mi, perquè havíem connectat molt bé. Havíem fins i tot estat junts en un viatge a Nova York, amb un conjunt de diaris, i ell com a delegat del ministeri. Vam arribar a estar molt bé,

compartíem fins i tot seient en algunes excursions. Jo també estava molt obsessionat de que el diari arribés a funcionar.

E: Vas demanar l'excedència a televisió i et va seguir a tu.

R: Sigui com sigui, quan va arribar l'Auger no va canviar de director, em va mantenir a mi però sí que vam canviar de domicili i vam anar a parar a dalt de tot de l'edifici que tenia el Noticiero Universal...

E: Allà al carrer Llúria amb Diputació. Estàvem al pis de dalt de tot. A baix estava el Noticiero Universal....

R: A baix hi havia els tallers on fèiem els fotogravats. L'Antonio Asensio tenia un taller de fotogravats llavors ens feia els gravats per nosaltres. Treballava per nosaltres, per Diario Femenino.

E: Ja erem DF quan vam anar allà.

R: No, encara no ho havia canviar.

E: Ja estàvem amb l'Auger, eh?

R: No, vam tardar molts mesos en canviar-ho. El Sebastià Auger no volia canviar-ho.

E: Com tenia la revista Mundo ell tenia la idea de Mundo Diario

R: El Fraga va ser substituït pel Sánchez Beña. Fraga no hauria acceptat mai canviar el nom, amb el Sánchez Bella això ja estava fet. El problema va venir quan l'Auger va fer uns anuncis per les tanques de Barcelona i de Madrid, i una d'aquestes tanques va quedar davant del Ministeri d'Informació i Turisme. S'anunciava el canvi de Diario Femenino per Mundo Diario, però el permís no estava donat encara. Es va empenyar tant que li va dir: "Ara sí que amb mi no tindràs el canvi".

E: Vam haver d'esperar a que arribés el Pío Cabanillas per canviar-li el nom a Diario Femenino per Mundo Diario. Aleshores sí que va ser pim-pam...

I per què Fraga no volia canviar el nom de Diario Femenino a Mundo Diario?

E: Perquè Auger tenia els seus amics i els enemics. Era un home una mica complicat, que podria ser la persona més encantadora del món, una persona

molt vàlida i molt treballadora però que tenia els seus teje-manejes i que potser no agradaven.

R: A part de què el Fraga era oposat a l'Opus Dei, totalment.

Fraga era oposat a l'Opus Dei?

R: Fraga i l'Opus eren enemics. Es deia molt que l'Auger era de l'Opus Dei. És clar, Fraga de cap manera li volia fer un favor a l'Opus Dei a través del diari. Mentre que el Sánchez Bella sí que era de l'Opus Dei, de fet, era ministre quan el van substituir amb el Fraga. Si el Sánchez Bella no s'hagués trobat que s'anunciava una cosa que no havia autoritzat potser l'Auger si que ho hagués aconseguit.

E: Era un personatge franquista, tot un personatge...

R: El Sánchez Bella quan era ministre va estar a Londres en una roda de premsa. Es veu que li van fer algunes preguntes impertinents sobre la dictadura. Es va enfadar tant que va acabar la roda de premsa. Al sortir, a un dels seus li va dir: "Este tío que ha preguntado esto me la chupa". Això va arribar a Espanya perquè ho va comentar amb gent seva del Ministeri sabent que les coses que només serà entre els amics després corren per tot arreu... Clar, que un Ministre digui això, cau el món. Ja es deia que ell potser era homosexual però no sé si era veritat o no.

Com era el procés de la censura? S'acaba el diari, es munta el diari... On s'envia?

R: Un es portava a la Delegació del Govern a Barcelona. A la Delegació hi havia dos que s'ho miraven bé i llavors senyalaven el que convenia, i el Delegat del Ministeri havia d'informar el director d'aquell diari per dir-li que amb segons quin contingut no podia sortir. A mi em va passar això dues o tres vegades, i quan em deixen això els responia: "Ah! El diari ja s'està repartint". Ens amenaçaven amb la multa i jo els deia que ho fessin, que el diari no es podia recollir.

E: Normalment esperàveu...

R: Però no li podíem reconèixer, perquè no podíem engegar màquines fins que censura no digués l'okey. Però el que nosaltres donàvem era una visió molt d'esquerres.

E: A mi que havia fet crítica de cine ja m'ho havien preguntat: "Tu cobres de Rússia, de la URSS o què?..."

Quan decidiu apostar per la marca DF?

R: Vaig ser jo, era per dissimular-lo. Nosaltres dèiem que havíem de vendre el diari a les 7 del matí als quioscos que estan al costat de l'entrada dels metros, però a les set del matí ha d'estar allà... però clar, amb el nom de Diario Femenino qui ho anava a comprar? No ho compraria a ningú... Jo vaig posar DF però el Delegat del Ministeri es va enfadar: "No, no... Esto no es correcto, hay que poner el nombre". I el nom hi era, petitet, per tant era el que tenia perquè els nois d'esquerres o de dretes no el compraran mai mentre surti Diario Femenino. Al final no es va tocar fins que vam poder posar Mundo Diario...

He vist que al DF les seccions ja eren Mundo Nacional, Mundo Internacional... Entenc que quan es va fer el canvi de nom només va consistir en canviar una capçalera per una altra?

E: Totalment, totalment. No especialitzat, com sí volia ser el Diario Femenino.

R: Constant, constant... L'Auger em va arribar a dir una vegada, tu fas molts canvis! I jo, sí! Perquè un cop al mes deia: "va! Que avui dinem junts i canviarem impressions. I efectivament, mentre jo sigui responsable del diari deixa'm que corri aquest risc". Però si no sóc responsable del diari com a director doncs és clar, això no funcionarà dins d'una possibilitat que hi ha. Tots els diaris de l'època eren de reverència continua al Franco, potser l'únic que se salvava era El Noticiero Universal.

Quins aires polítics es respiraven a la redacció? Tenien carnet, no en tenien?

Sí, sí... Tots acabaven de sortir de l'escola de periodisme. Hi havia persones que eren bastant neutre, com l'Àngels Masó. Així com la seva germana Sara va estar molt activista, l'Àngels era més neutral i no anava amb complicacions. Tots érem i sempre que podíem ficàvem la cullerada.

Però era una vinculació ideològica o hi havia una adhesió formal?

E: Després a Mundo Diario sí que hi havia gent ficada dins de la UGT, el PSUC... En aquell moment amb Diario Femenino com era el 1969-1970 jo crec que no hi havia la llibertat de realment d'expressar-ho. Tots sabíem que érem antifranquistes, més aviat d'esquerres.

Sobretot a la segona i a la tercera etapa. Hi havia bona sintonia entre els comandaments dels Diari i la gent que éreu treballant a la redacció del Diari?

E: Amb Diario Femenino i DF no, tothom estava molt convençut del que estava fent, era un gran entusiasme. Era real, la gent estava entusiasmada de fer un diari nou, que era molt jove i que el comprava gent universitària i que es podia convertir en Mundo Diario. Jo anava a les redaccions de matí i el gruix de les redaccions eren les tardes i jo no em dedicava anar al cinema.

I quan feies la crítica cinematogràfica, intentaves també que les pel·lícules que escollíeu o l'enfocament que li donàveu tenien una intencionalitat?

E: Sí, tant és així que ja amb Mundo Diario -perquè DF no tenia cap importància- vaig tenir diverses amenaces de mort. Recordo que la Montse, la telefonista: "Señora Roca-Sastre, que la telefona un señor" i la veu era completament de militar: "Yo le juro que nunca más volverá a escribir una palabra".

Algun cop es vas trobar alguna cosa?

E: No, no. Alguna vegada el cotxe obert però no puc dir si va ser despiste meu. Tots els que vam estar en aquell grup de Diario Femenino, DF i després Mundo Diario tots teníem, el 80 per cent, intentàvem fer una mica de reivindicació.

Les pel·lícules les escollies tu?

Quan va haver-hi una petita obertura va ser espantós perquè aleshores s'estrenaven una quarantena de pel·lícules a la setmana de tipus eròtic escandinau que eren horroroses: Vista una vistas totes. Durant la setmana hi havia moltes "prèvies" pels crítics i els progress ja estàvem localitzats. Anàvem a la fila 4-5 i els altres a la fila 20. No sé per què però va ser així.

R: Però les files primeres es van anar augmentant i les files del darrere van anar disminuint, però això ja és Mundo Diario.

Però a l'època de DF també hi havia intencionalitat....

E: També, també absolutament. No pots canviar, li has de posar molt de sentit de l'humor...

Quan us marcaven informació oficial del règim, per exemple, la visita del ministre d'Educació a una fira de València... us trucaven?

R: A mi no em van trucar mai, a mi amb ordres no em trucaven. Et trucaven quan et deien: "Ep, t'estàs passant del límit això s'ha d'arreglar i això s'ha de modificar". Fes això, fes-ho ben fet, ressaltà-ho a primera... això no. Però això ja és quasi Mundo Diario. Mentre era Diario Femenino no tenia importància pel règim perquè era secundari.

E: Quants anys va ser DF?

R: Gairebé 2 anys... Quan l'Auger compra el diari tothom pensava que s'havia acabat en Solanes com a director. L'Auger em manté perquè no interessa donar-li un altre caràcter. Com ell sabia que tenia l'etiqueta d'Opus Dei, va voler un que fos un independent.

Les pel·lícules que anaves a veure en molts casos com a periodista... podies veure la pel·lícula sense la censura?

E: No, impossible. Al marge de Perpinyà, ens anàvem cada dues setmanes a Londres a veure'ns tot el cine que es podia i els films que no s'estrenaven o estaven completament censurats.

Recordeu quan va passar des de l'autorització del nou nom fins el canvi de capçalera?

E: No va passar gaire. Bastants mesos. El Sánchez Bella no va durar massa per nosaltres i de seguida va venir el Pío Cabanillas. Quan va morir Franco ja el teníem canviat.

R: Era justet, feia molt poc...

Passant a una part més quotidiana, com era la rutina periodística del Diario Femenino?

No hi havia consell de redacció. Jo el primer any vaig estar de col·laboradora perquè acabava de tenir una criatura i anava allà, donava els meus textos i me n'anava... I ja quan vaig estar no recordo consell de redacció perquè als matins no hi havia massa gent i a les tardes jo no hi era. Els matins ja deixava muntada la pàgina normalment, totes les notícies que trèiem d'aquí o que vèiem de les agències i ja les deixàvem posades.

R: Al Diario Femenino des del moment que jo sóc director hi ha un cap de secció. Amb aquests no em reunia, els cridava un per un i m'anaven dient què havia arribat per teletip o d'informacions diverses d'un corresponsal i com es tractaria. No hi havia gaires problemes perquè ja se sabia que no es podia fer res especial. Va haver-li alguna vaga a Seat, que això era la gran indústria i commocionava el món polític i nosaltres teníem molta precaució de com s'informava, però s'havia d'informar.

De fet, vaig veure una notícia que probablement era una protesta estudiantil. Al final de tot hi havia un requadre i tenia pinta de ser algun tipus de manifestació estudiantil de l'època...

E: Clar, ara te n'adones que teníem un sistema d'autocensura total. Sabíem què podies dir i què no podies dir. Ja sabies què podies i què no podies fer, ara seria difícil tornar a això... Formava part de la nostra professió quasi.

La censura era trivial? Tenien uns esquemes clars de què havien de censurar o era trivial?

E: És que la censura espanyola era de riure, era *tremendo*... De vegades que ens van despertar a les 5 del matí perquè dins de tot un text semblava que hi hagués la CCOO de Comissions Obreres.

Per què creieu que el diari no ha sortit als CV de molta gent i vosaltres els heu posat?

E: Jo sí... o potser no? A l'últim llibre no vaig posar Diario Femenino. Saps què passa? I jo com a dona ho sé... La paraula Femenino és un llast, és molt trist però és així.

R: El primer que li vaig dir al Sagi quan em va cridar per explicar-me la idea de Diario Femenino i li vaig dir. Per què elimines la part important dels lectors que

podries tenir? Els homes.. I moltes dones, que pel fet de ser Diario Femenino no te'l compraran mai. És un diari gens feminista. Jo li deia: "qui compra diaris? Els homes, que van a treballar. I què vols que comprin? Diari Femenino?"

E: Però ell contestava: "No li compren l'Hola a la senyora? doncs compraran Diario Femenino!"

Per què penseu que la història del periodisme no s'han interessat per Diario Femenino?

E: No li han donat importància, una cosa que va passar i allà va quedar... però va deixar una sèrie d'excel·lents periodistes com en Baste, la MEI, la Tere Rubio. No obstant, no va deixar caliu, la gent se'n burlava.

R: Informativament era zero, valia més gastar diners en el Correo Catalán, el Diario de Barcelona, que tenia una redacció sensacional. Tots els diaris van anar disminuint en aquella època perquè no són de l'època del Diario Femenino.

Entrevista 7 – Ramon Miravitllas

La Marina Bru em va comentar sobre la conflictivitat laboral. Em va dir que durant la primera època les nòmines no sempre arribaven i que, algun cop, els treballadors del diari es van haver de plantar en plan, “o ens pagueu o deixem de treballar”. No sé si tu, que ja ets segona o tercera generació, recordes algun episodi com aquest.

Tot el contrari. Si hi havia alguna virtut de tenir un diari com Diario Femenino era l'estabilitat. Era un diari que tu podies intuir que venia d'una empresa que encara hi podia invertir. Certament, Víctor Sagi s'estava cansant d'invertir en aquella època – no s'ha d'oblidar que Sagi tenia ambicions de ser una persona influent en el món del futbol, més concretament en el Barça, cosa que va deixar palesa en el moment en el que es va presentar a les eleccions de 1978 contra Josep Lluís Núñez-.

Llavors, el que podia o es pensava que era un caprici, va resultar ser alguna cosa més, perquè durava més del compte. Aquesta gent més cosmopolita i progressista en quant als seus costums, se sentia bé fent diaris que trencaven.

Recordo que era una feina amb llocs de treball molts senzills, on la plantilla mai es retallava, sempre anava en augment i tampoc estàvem ben pagats. Era un treball pensat per atraure a una joventut dòcil al principi però, un cop a la feina, xocava contra tot el que fes falta. Mai vaig veure problemes econòmics, fins i tot quan en Sagi va deixar pas a Sebastià Auger. Era un personatge amb un substrat polític molt important, havia fet diners publicant llibres de política europea, que aquí a Espanya eren considerats lectures subversives.

Crec que es conformava amb una democràcia d'estar per casa... amb un sufragi universal i tal però amb exclusions, les que volgués el sistema. En principi, el seu paper era acceptar la situació, però la força dels fets el van portar a reaccionar i acabar d'alguna manera, representant a les forces d'esquerreres al seu diari i a lluir-se davant de Santiago Carrillo i els seus, que se sentien pròxims a la seva línia editorial.

Hi havia algun tipus de finançament solapat? No ho sé. El que sí sé és que la fortuna de Sebastià Auger venia de la seva dona, que tenia molt de terreny

edificable a la Barcelona més propera a la muntanya. Però a mesura que el diari va anar creixent, la fortuna personal va anar entrant en risc. Això el va portar a fer un pacte amb La Caixa, que li imposava condicions draconianes. Tenia, recordo, una nòmina mensual de 23-25 milions de pessetes per tots els mitjans. No va aconseguir, mai, tenir un accionariat que el recolzés, perquè era un llop solitari, com en el cas de Jordi Pujol. Mai va tenir algú, en la relació de poder, en posició horitzontal. De fet, era un personatge en sí mateix, però se li ha d'agrair que, essent un burgès opusdeista, es va saber adaptar a la situació i constituir-se ell i els seus mitjans com motors de canvi. Com s'entén? Perquè es sabia situar molt bé a la frontera de les coses. Avui dia és fàcil detectar qui se situa a l'hora de jugar en els extrems. Joan Laporta en va ser un exemple, Puigdemont ho sap fer a la seva manera, i el govern de Catalunya, normalment sempre ha jugat amb això, sempre ha sabut fer grans petites diferències o problemes per tal de trobar bones posicions per a justificar-se. Vull remarcar que jo no estic dient ni que estigui bé o malament, no ho estic jutjant, parlem de tàctica política.

Entesos

Ediciones El Mundo va saber jugar molt bé amb els extrems i situar-se en els trencaments del moment amb, per exemple amb els Premis Mundo, que es donaven a periodistes i polítics nord-americans relacionats amb la llibertat, d'expressió, etc.

Auger va saber fer un imperi editorial a la europea, cosa que aquí era impensable, i tenir uns premis amb els quals situar-se en una posició de ruptura. De sobte, venia Carrillo a recollir un premi, i d'altra gent que estava a la clandestinitat. A més, el contingut dels diaris, etc. va fer que l'staff se sumés a aquest moviment i, probablement, això motivés a l'amo perquè era una oportunitat de fer diners. També és veritat que l'esquerra va invertir en el projecte. Per exemple, el PSUC. Això d'alguna manera o una altra va comportar que la línia editorial del mitjà i la ideològica del partit fossin complementàries.

Tampoc no era tant necessari ser del partit, no?

Sí, però tot i així, ella investigava o cobria les notícies i els fets que volia el PSUC. No sabia dir-te fins a quin punt era bo o dolent, però d'alguna manera vam fer un front unitari contra el sistema que estava establert. Tots sabíem qui era

l'enemic, contra qui i què lluitàvem. Contra Franco i el franquisme. La frase de Vázquez Montalbán de "contra Franco vivíamos mejor" és una frase que te molt sentit i el periodisme això ho tenia molt clar. Ara, el procés processisme ha acabat amb el periodisme lliure, perquè és un moment on es confonen les grans creuades amb objectius personals. En aquell temps tot era més fàcil, era la policia qui torturava, els jutges els que es corrompien i el règim el que odiava la llibertat d'expressió. Tothom compartia aquesta visió i hi havia una energia de base que no ens hem trobat, des de llavors, quasi bé mai. Eren moments en el que es buscava l'efectisme en el periodisme, però en aquell moment, Mundo Diario et podia donar l'entrevista que ningú t'hauria donat o s'atreviria a donar.

Això també passava amb diario femenino?

No, no passava.

Per què?

Perquè Sagi encara no jugava a aquest nivell. El de Sagi era un cosmopolitisme i un feminisme nascut sobre tot de base de emancipació sexual, però la consciència política encara era molt pobre, perquè el franquisme encara no havia donat signes de debilitat. El franquisme de principis dels 70 era dur, hi ha el consell de guerra de Burgos i una sèrie de morts. El règim tenia, certament una aquiescència dels EE.UU, almenys formalment. Però EE.UU era anticomunista, el règim era molt anticomunista i això li donava via lliure, a més d'una certa respiració assistida al règim. De tota manera, el règim també vivia assetjat per altres països que no acceptaven una sèrie de factors, com les condemnes a mort i els afusellaments, com França, Anglaterra, el Vaticà, etc.

Tot i així, encara no hi havia una oposició política forta i organitzada. A més, entre la joventut del moment i el món jerarquitzat que es vivia hi havia escletxes molt fortes. En el Diario Femenino encara no, perquè és la llavor d'això -pensa que la Maria Eugènia es fa periodista i redactora fent un periodisme que a vegades era una mica d'aquella època ñoña, que a vegades era antiperiodístic i ara ens en riuríem d'algunes coses... però fent reportatges odiosos, propis de la dictadura, la Ma Eugènia i uns altres vàrem agafar una pràctica, ens vàrem fer periodistes i aquests periodistes, temps després vàrem estar en unes condicions concretes perquè havíem madurat en un mitjà que semblava una escola de

ensinistrament constant. I Això, a Auger li agradava, ens va agafar bordats. Treballàvem com un engranatge que no es trencava tot i que es canviés de director. Ell, d'altra banda, era un director demòcrata, més pels actes que feia i tenia i no pas per la presència d'una ideologia política. Havia estat acostumada a veure segons quines coses a Londres o París i arribava a Espanya, veia el que hi havia i els hi faltaven coses, llibertats per veure, dir o fer algunes coses, llibertats de costums. En aquella època, en realitat, podies ser un titella del règim o podies ser un resistent, aquest va ser el cas de Solanes, un dels directors que el diari va tenir. Potser ell no es que fos resistent... més aviat... jo diria que era de mentalitat europea. Amb ell al càrrec, vàrem tenir molta llibertat.

Era còmode treballar amb Solanes, doncs? Us donava molta llibertat?

Sí, era molt còmode i ens donava molta llibertat... a vegades massa i tot.

Us va servir de paraigües en algun cas?

Sí, i li vam arribar a demanar més. El problema era que Solanes era un home amb molts fronts oberts i nosaltres, a més li demanàvem més acció respecte a Auger, sobretot en l'aspecte de mitjans. Bé, la cosa és que el mitjà es va anar fent gran, sobre tot les seccions de local.

Entra molta gent de cop, en aquest moment, no?

Sí, molt de sobte.

El Diario Femenino entenc que durant els dos últims anys abans del canvi de nom, acaba sent pràcticament el mateix entre diari D.F i Mundo Diario, en el sentit que només cal canviar una capçalera per una altra?

Sí, en realitat sortíem del fotogravat i era un assaig total. És diferent la mentalitat de fer un diari en 48 hores basat en grans reportatges de ciències europees de compra a fer un periodisme incipient de barris però, sobre tot, culturalment avantguardista – el Diario Femenino, no m'agrada dir que fos d'esquerres, érem, abans de tot, avantguardistes-. I anàvem a treballar a llocs on es respirava progressisme de Barcelona, com l'Escola de Cinema i després, tot això, ho va accelerant la política – amb moments com l'assassinat de Carrero Blanco, per exemple, importantíssim o amb la mort de Franco, que a més va coincidir amb el primer cop que nosaltres vàrem anar a treballar als tallers de cardenal Reig. En

aquell moment comprens que no té gaire sentit seguir parlant de la *high society*, de casaments i divorcis. A més, es pot veure com es va accelerant el procés per portar-ho cap al cantó de la política i poder criticar a Franco a través d'altres països.

Sí, i això em va sorprendre molt. Em va dir l'Elvira que tenia sentit perquè la censura de l'època era bastant sapastra, amb nivell cultural i intel·lectual bastant baix i era molt fàcil colar el que fos necessari.

Sí, però es que va arribar un moment que estava fins i tot mal vist parlar de segons quins temes perquè fins i tot el règim les considerava decadents, com quan Carrero deia això de que l'ateisme, la anarquia i la droga havien fet malbé la joventut espanyola i que era una franja social que s'havia d'extirpar o de purgar. Llavors, si no eres d'El Movimiento, duies el pecat original a dins.

A l'època de grans segrestos aeris i fets amb hostatges del terrorisme i la resistència palestina o les accions diplomàtiques dels països no alineats son coses que feien canviar el món. La guerra de Vietnam va canviar el món, demostra que la guerra freda comença a buscar punts on esclatar a la perifèria, perquè per algun lloc ha de sortir... els moviments de les colònies espanyoles a l'Àfrica, tot això va formar part d'aquell context i era part del dia a dia...Llavors, què lluny quedava quan feies un reportatge sobre els circuits de la droga a Gran Bretanya o un sobre l'última exposició de tal o qual autor... Això formava cada vegada una part més petita del Diario Femenino, ja incorporat en aquell moment a Mundo Diario. Mentrestant, amb un procés rapidíssim, aquella energia redaccional tant a l'esquerra, que es vertebrava al voltant del Partit Socialista Unificat de Catalunya donava un tipus de periodisme, tosc i de vegades maldestre... no era un periodisme d'escola, refinat... però tenia tanta força democràtica que la gent es quedava parada.

El problema que Diario Femenino va tenir sempre era que no tenia tallers propis. De fet, en el moment en el que va tenir una impremta pròpia, això va suposar una inversió tant descomunal que va acabar d'enfonsar el diari. Això ocasionava tota mena de problemes a l'hora de la impressió, problemes amb les rotatives, que algunes pàgines sortissin girades... que s'haguessin de fer talls manuals per

a poder llegir-ho tot... No es podia competir amb els altres diaris per l'hora de tancament. Sempre anàvem darrere d'algú. Si no era l'Avui, era el Correo Català.

Amb la Mort de Franco comença a haver un periodisme més modern, amb horaris de tancament, tot i que se'ns estrangulés amb allò. Les redaccions estaven, recordo, formades, quan va haver l'auge del periodisme al 70 – ja amb D.F Mundo Diario- i es van ampliar les plantilles, formades per, o bé empleats agafats de qualsevol manera o bé pluriempleats agafats d'altres llocs. Recordo, que un redactor amb el qual vaig treballar era un Guàrdia Urbà, sense més estudis que els necessaris per a la Guàrdia Urbana, per exemple. Les inversions en tallers es fan a la vegada que es comencen a comprar capçaleres, com el Hoy de Badajoz.

Es va decidir treure un diari sensacionalista, repetint la fórmula que funcionava tant bé amb D.F, aquest cop, en format modern, en tabloide. I així va néixer el Catalunya Exprés.

Què pretenia ser Catalunya Exprés?

Un tabloide a la Catalana, ben pensat. Tenia una plantilla molt potent, amb impulsors com Josep Maria Soria. Catalunya Exprés és un precursor del Periódico. Aquest periodisme que es feia era químicament molt pur, potser influït per les forces polítiques d'esquerra, potser amb un estil encara molt tosc, però amb molta força democràtica i amb moltes ganes de lluitar contra el règim i el que quedava d'ell. Ja existien diaris anteriorment, òbviament, però es que a Catalunya no tots estaven contra Franco. Per exemple, els directors dels diaris existents, com La Vanguardia, per exemple, que van existir abans de la dictadura i no es van tancar amb aquesta, van sobreviure perquè van cedir la seva sobirania al règim. Mundo Diario i tants altres van néixer com a resposta a això, com a resposta a la falta de premsa crítica i que no tingués complicitats amb el règim. A més, érem joves, que no devíem res a ningú ni teníem res a perdre excepte la nostra dignitat, que la perdriem si no fèiem res. Tot i això, havíem de sobreviure en un món, en un context, en el que ens hi havíem de fer un lloc com a diari, i havíem de tractar amb els enemics de la llibertat de sempre, amb els problemes de sempre, les fonts i el tractament de sempre, les diferències d'experiència de sempre... – érem molt joves i estàvem situats com 4 esglaons

per sobre del que hauríem se ser-hi... jo per exemple, amb 23 anys era redactor cap... i no teníem temps per aprendre.

Hi havia, en aquell context, en aquells ambients de treball, un ambient sempre molt assembleari. De fet, et trobaves, cada dia, una mica més a l'esquerra. És clar que hi havia diferències d'opinió i hi havia gent que era particip de la lluita armada i d'altra que era més pacifista. Sempre hi havia un nucli dur ideològic, però quant al funcionament del diari, tot es parlava i no feia falta que féssim assemblees per fer-les, vull dir: no n'organitzàvem d'assemblees, però el diàleg era sempre tan horitzontal... sobre tot quan vam veure que allò ja no tenia remei i que s'estava acabant.

Hi havia una mínima estructura, però tot estava molt agafat amb pinces... de fet, ni teníem caps de secció. En aquell moment, a mi em va tocar fer de "poli bueno", sobre tot en una secció tant important com era local. Això implicava relacionar-se amb les associacions de veïns, dominades pel PSUC i moltes en la clandestinitat. Mundo Diario s'explica per dues grans potes: la part local i comarcal que, per primera vegada, s'ataca als *chanchullos* urbanístics del franquisme i la segona pota era l'Espanya política, que era una crítivca política antifranquista en els últims anys del franquisme.

Recordant tot això, verbalitzant-ho... no sé, em fa sentir molt bé, era una època maca, cada dia anàvem a fer una portada més potent que l'anterior... i això et feia quedar molt bé amb el lectors.

Entrevista 8 – Sara Masó

Com era l'Àngels Masó?

L'Àngels no va tenir fills. Va estudiar a l'Escola de l'Església i va anar a estudiar l'últim any a Madrid. Va acabar la carrera i va entrar al Diario Femenino i va coincidir que se'n va anar al Jaume Arias. Quan va marxar l'Arias a ella la van ascendir. Era una mica seca, jo era més tova. Era una persona que sabia escriure molt bé, però era molt desordenada.

Quan entres a Diario Femenino?

La meva germana em va dir que per què no venia a ajudar-la alguna tarda. Ella tenia molts papers i una mica desordenada. Jo deia que bé, que ja vindria, que aniria alguna tarda. Vaig anar-hi alguna tarda i, per exemple, recollia totes les cartes els lectors. Si convenia contestar-les les contestava. Em van posar un despatxet a l'entrada de l'edifici on després hi va haver-li El Periódico. No tenia carrera, però sabia escriure allò. Vaig anar fent moltes amistats de gent amb la que estava la redacció. La meva germana i jo no estàvem tot el dia enganxades. Teníem gent que venia a veure'l pel que fos i bé, en una d'aquestes vaig acabar anant-hi quasi cada dia. La Carmen Malhuenda em va dir que si tenia a algú que li ajudava per poder estar al diari tota la tarda al diari tenint nens petits.

Entenc que vas començar així...

Exacte, o si venia alguna cosa oferia coses doncs jo era allà. Quan va marxar la meva germana el director, el Solanes, vostè pot quedar-se si vol. Bé, i em va preguntar: "Vostè té fills?" i li vaig dir que sí, pel que em va preguntar l'edat i quan li vaig dir que ja tenien 10 anys em va dir: "Doncs ja no en tindrà més".

Quina va ser la primera cosa que vas publicar a Diario Femenino?

El primer que vaig publicar al diari va ser una novel·la curta. Era com una sèrie on cada dia sortia la mateixa història i anava avançant. Era una novel·la que jo havia presentat a l'Ateneu d'Arenys de Mar. Tot i que al diari va sortir com 'Una Muerte Cruel', en realitat tenia un altre títol. La vaig donar a llegir, i els va fer gràcia. Em van consultar si els semblava bé que canviessin el títol. La història era fictícia però l'escorxador va existir de veritat.

Quan vas passar a la redacció de Diario Femenino què vas passar a fer?

Em van treure del despatxet on m'havien instal·lat al principi i em van moure a la redacció amb la resta. Em vaig encarregar de fer coses de barris amb la MEI. Anàvem als llocs i descobríem moltes coses. Anàvem allà i ens explicaven què passava.

Anàlisi de diari 1

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	27 octubre 1968
Número	1
Pàgines	32
Director	Jaume Arias
Propietari	Victor Sagi

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
La medicina española lucha por la infancia	Crónica del congreso de pediatría celebrado en Málaga	Fotografía d'un nadó en un bressol portàtil de tela, que simula una reixa.	Crònica de com s'ha desenvolupat el Congrés de Pediatria de Màlaga
Getty, el hombre más rico del mundo -un superonassis- habla de las mujeres	No en té	Fotografía de cara de Paul Getty.	Un home ric i amb poder parla sobre les dones.
Olimpiada: Maria Teresa Salisachs escribe desde México	No hi ha	Fotografía de Maria Teresa Salisachs	Una periodista relata l'olimpiada de Mèxic.
"Parca Victoria"	Un artículo de Susana March	No en té	La situació de la dona segueix sent desigual.
Antonio Oliveras	"Nuestro agente en París"	No en té	Reflexions sobre París abans i ara viatjant des d'Espanya.
Los coroneles griegos ofrecen la regencia a Onasis	No hi ha	No en té	No hi ha

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Hoy	1968 – 27 Domingo	Santoral i salutació del diari	María Jesus	Santoral/ Efemèrides/ Inauguració diari	Marca el dia del santoral, les efemèrides que avui fan anys i la salutació d'una periodista sobre el diari. Reclama que és un diari pensat “pel món de les dones” i un punt de trobada per les mateixes. Parteix de la premissa que és una informació centrada en elles, que és diferent: “¿Más inteligentes? ¿Menos inteligentes? No creo que a estas alturas vayamos a ponernos a discutir en serio	No hi ha foto	2

					semejante cuestión”. El diari es proclama com a punt de trobada entre dones de diferents perfils.		
Todo tiene un precio	El buey // Hoy comemos	Recomanació	“Sylvia”	Carns assequibles i receptes amb carn de buey.	Explica que la carn de buey és més assequible que altres tipus de carns. A més, ofereix dues receptes amb aquest tipus de carn: “brazo de gitano de carne” i també “estofado de buey ragout”.	Dibuix de la cara d’un cuiner, un ganivet i una forquilla creuades sobre una olla de la qual surt fum.	2
No en té	La primera familia española	Recomanació	Sense signar	Salutació família dictador	Salutació a la família del dictador Francisco Franco com a exemple de família tradicional amb valors catalana.	Fotografia de Carmen Polo amb les seves netes. Falta reconèixer si el de la foto és	3

						Franco, possiblement.	
No en té	Optimismo, año cero	Presentació	Sense signar	Anàlisi de la societat a la que volen servir	L'article es basa en tres eixos: Pau, Reforma i Progrés. L'article fa referència a la situació política de la guerra del Vietnam i a la necessitat d'obertura de la universitat per reclamar aquests valors. A més, parla d'una societat que deixa enrere la misèria i que vol anar recuperant espais perduts. No ho diu clarament, però es pot interpretar com una voluntat democratitzadora del diari.	Sense fotografia	3

Sense secció	La mujer, en marcha	Presentació	J. Martínez Roura (clero)	El món hauria de ser més com les dones	L'article parla de que és necessari que les formes de fer de la societat s'impregnin de la forma de fer femenina. Parteix d'una base segons la qual la dona ha de ser dominada: "para poseer es necesario ser poseído". Critica que la societat sigui molt masculina per voler-ho posseir tot. Alhora, fa un discurs evangelitzador que crida les persones a seguir Déu.	Fotografia de carnet del clergue Martínez Roura	3
Sense secció	Gila, importante abonado a la Telefónica,	Breu	Sense signar	Gila torna de l'Argentina	Gila torna de l'Argentina. La notícia té un to humorístic, ja que s'està parlant d'un dels	Sense fotografia	5

	viene de la Argentina con información muy fehaciente sobre los "OVNI"				humoristes més importants de l'època. La noticia parla de que la gent riu més amb ell que amb els OVNI que han estat notícia aquests dies.		
Sense secció	"Première" en Jose Luis	Breu	Sense signar	Presentació peces roba	El dissenyador d'alta costura, José Luis, presenta les seves últimes peces a Madrid. Entre els assistents hi havia Marisol	Fotografia de Marisol entre el públic e la desfilada. Dues vegades la mateixa foto, una més ampliada i l'altra més general.	5
En candeleró	Mary Santpere, Rumbo a América	Apunt	Sense signar	Fitxatge estrella mediàtica a l'Argentina	L'actiu Mary Santpere marxa a l'Argentina fitxada per un canal de televisió com a figura	Fotografia de Mary Santpere posant davant d'una	5

					d'un dels programes estel·lars de la temporada. Sembla que, a més, aquest viatge servir per anar també a altres parts del continent americà a treballar.	càmera fotogràfica.	
De Hollywood a todas partes	Omar, y no Marcelo, interpretará el papel de Valentino	Notícia	Sheila Graham	Canvi d'actor principal	Omar Sharif serà qui al final interpretarà a Valentino a la pel·lícula de Mike Francovich. Valentino havia interpretat el paper de l'obra a Broadway, però no ho farà al cinema perquè Sharif se li ha imposat.	Fotografia de Omar Sharif a soles i de "Rodolfo Valentino" sense especificar qui l'interpreta.	5
24 horas (Internacional)	28 octubre: 50 aniversario de la	Notícia	Sense signar	Història de la nació txeca.	L'article analitza quina ha estat històricament la situació de la nació txeca	Mapa de Txecoslovàquia amb les ciutats	6

	independència Checa.				i arriba a la conclusió que els txecs porten la vida lluitant pel dret a existir com a nació. Crida l'atenció perquè parla de "democràcia parlamentaria" abans de l'arribada dels comunistes al poder i com aquests ho canvien a un sistema de "democràcia popular" controlada per Rússia.	importants i les nacions que conformen l'Estat	
24 horas (Internacional)	El culto a J. F. K sin suma sacerdotisa	Notícia	Sense signar	Segon casament de Jackie Kennedy	Jackie Kennedy, vídua de l'expresident JFK s'ha tornat a casa amb el magnat argentí, el senyor Onassis. El casament crea un gran enrenou perquè posa	Fotografia de Jackie Onassis.	6

					planteja si l'exdona d'un president dels EEUU té o no dret a casar-se. A més, també xoca la diferència d'edat entre en senyor Onassis i ella: de 39 a 62.		
24 horas (Internacional)	¿Onassis regente de los "coroneles"?	Notícia	Sense signar	Rumors sobre Jackie Onassis	Es rumoreja que Jackie Onassis podria ser la propera Regent de la monarquia grega.	Fotografia d'uns músics locals tocant una serenata als recent casats.	8
24 horas (Internacional)	Isabel de inglaterra ya no bailatará con sus palafreneros	Notícia	Sense signar	Suspensió ball Palau Buckingham	La Reina Isabel II d'Anglaterra suspèn el ball que celebrava amb el servei reial perquè les invitacions queien en mans alienes, segons els serveis de la casa reial.	Sense foto	8

24 horas (Internacional)	Turquía por De Gaulle	Notícia	Sense signar	Recepció de De Gaulle a Turquia	Gran expectació a Turquia per l'arribada del general De Gaulle al país. Les relacions dels dos països es remunten a les aliances de tots dos contra Carles V i Felip II d'Àustria.	Fotografia de De Gaulle saludant la multitud a Turquia	8
24 horas (Internacional)	Visita marroquí de Balduino y Fabiola	Notícia	Sense signar	Viatge Reial reis de Bèlgica	Visita de Balduino i Fabiola al Marroc, a la ciutat de Fez, i la gent aglutinada al seu voltant.	Fotografia de Fabiola i Baduino	8
24 horas (Internacional)	Lo que gana un astronauta	Notícia	Sense signar	Salari d'un astronauta	Petit apunt sobre què cobren els astronautes que han volat a la lluna.	Sense fotografia	8
24 horas (Internacional)	"Teorema", de Pasolini, condenada por Inmoral	Breu apunt	Sense signar	Censura pel·lícula itàlia	Els tribunals d'Itàlia han condemnat la pel·lícula per "immoral". El director diu que és capaç de fer una pel·lícula que	Sense fotografia	8

					provoqui maldecaps majors als magistrats.		
24 horas (Espanya)	Se constituye una federación nacional de amas de casa	Notícia	Cifra	Creació d'una entitat	L'associació madrilenya ha creat una federació nacional però no ha convidat a la de Barcelona. Això ha generat malestar a l'entitat catalana, tot i que accepta la creació de l'òrgan nacional.	Sense fotografia	9
24 horas (Espanya)	Las trasfusiones de sangre pueden salvar a los niños afectados por el Factor RH	Breu	Sense signar	Transfusió de sang per salvar vides	Mètode basat en la donació i transfusió de sang que permetrà salvar gran quantitat de vides de bebès.	Sense fotografia	9
24 horas (Espanya)	Hoy, día clave para los	Apunt	Sense signar	Previsió meteorològica	Previsió de temps plujós per Espanya.	Sense fotografia	9

	cambios meteorológicos						
24 horas (Espanya)	La arquitectura típica regional, a Congreso	Apunt	Sense signar	Arquitectura	Preparació del Congrés d'Arquitectura Típica Regional, que tindrà lloc al fòrum romà de Tarragona.	Sense fotografia	9
24 horas (Espanya)	El nuevo Teatro Nacional de Barcelona	Breu	Sense signar	Arquitectura	Inauguració del Teatro Nacional de Barcelona, amb una obra de Cervantes "Pedro de Urdemalas".	Fotografia de la sala de teatre buida	9
24 horas (Espanya)	Las películas proyectadas el pasado año produjeron más de seis mil millones de taquilla	Breu	Sense signar	Arquitectura	Dades del cinema, que va arribar a projectar 3.663 pel·lícules, que es tradueixen en més de 6 milions de pessetes.	Sense fotografia	9

24 horas (Espanya)	El “escándalo” de los plátanos	Notícia	Sense signar	Sector del plàtan	Els productors llencen plàtans en bon estat per evitar que un excés de mercaderia faci augmentar l'oferta amb la mateixa demanda i caiguin els preus. Ho han seguit fent tot i la repulsa social que s'ha produït quan s'ha descobert.	Fotografia de l'abocador de plàtans on els productors anaven a tirar la fruita a les Canàries.	10
24 horas (Espanya)	Kiesinger: El político y el padre	Apunt biogràfic	Sense signar	Qui és Kiesinger	Retrat del canceller alemany i quina és la seva trajectòria vital. Es remarca que forma part d'un partit, la CDU, democristià. Es fa perquè visitarà el país l'endemà de la publicació del diari.	Fotografia del rostre de Kiesinger	10

Nuestro canal	Parca victoria	Article opinió	Susana March	Conquesta feminista	L'article posa en qüestió que, tot i la sensació optimista de l'època en que les dones han aconseguit moltes millores respecte les generacions anteriors, la realitat és que la igualtat entre homes i dones segueix lluny de fer-se realitat. Posa sobre la taula que, tot i que hi ha dones que treballen, en la majoria de casos és en lloc subalterns als dels homes: secretàries, infermeres... A més, considera que part de les dones que passen per la universitat acabaran no	Fotografia d'una dona fent-li un TAC a un pacient. (Això sembla, la fotografia no és clara)	11
---------------	----------------	----------------	--------------	---------------------	---	---	----

					tenint cap altra ambició que el matrimoni. Ella espera que cada cop la minoria de dones que lluita per la seva emancipació sigui major, i que ajudarà a la resta de companyes a despertar les seves consciències adormides.		
Consulte a Ariana	Un correo del corazón	Resposta a una carta	Ariana	Reflexions sobre els sentiments	Presentació de la secció. La reflexió sobre els sentiments femenins per argumentar l'existència d'un espai adreçat a resoldre dubtes i angúnies de dones, des de la noia jove que se sent atrapada a casa fins la mestressa de casa	No hi ha foto	11

					que no és jove, perquè encara té tota una vida per davant.		
Sense secció	La desconocida mujer del famoso académico	Retrat	Caty Juan del Corral	Retrat de Charo Conde.	L'article és un retrat sobre la personalitat i les habilitats de la dona de Cela. Tot i que destaca qualitats com la seva intel·ligència i la seva perseverança i feina, també se li atribueixen com a lloances una sèrie d'atributs sobre la llar.	Retrat de la dona al seu saló de casa seva a la Bonanova.	13
Sense secció	Vacaciones gratuitas para noventa mujeres campesinas	Apunt	Sense signar	Vacances pagades	La Hermandad Nacional de Labradores y Ganaderos organitza vacances pagades per dones llauradores de diversos punts d'Espanya.	No en té	13

Sense secció	El Corte Inglés pone elegància al alcance de todos	Crònica	Sense signar	Nova col·lecció de temporada d'El Corte Inglés	El Corte Inglés fa desfilades a Barcelona, Madrid i Sevilla simultànies. Es presenta roba per a dona jove i ja casada, però també per homes. Part de la roba presentada també era masculina. La majoria, alta costura. A més, es van fer regals entre els assistents. Tot lloances a El Corte Inglés. Sobre la moda masculina, afirma que "s'ha acabat l'època en que els homes anaven vestits fúnebres".	No en té	14
Sense secció	Alberto Oliveras:	Carta	Alberto Oliveras	La vida a París	L'autor aprofita el fet que viatjar a París s'ha democratitzat pel conjunt	Fotografia d'un programa de la TV francesa mentre	15

	Nuestro agente en París				de la població per comparar l'aperturisme que comença a veure la societat espanyola. Quan la gent anava a París i tornava, la gent estava molt encuriosida per una cultura que als espanyols els hi era aliena. Ara, però, aquesta cultura de masses europea ha arribat també a Espanya, i ja no és tant exòtica. Per això, la informació que ell vol donar no serà sobre el què sinó sobre temes que puguin ser cridaners pel lector sobre el país veí i el món.	s'està enregistrant.	
--	-------------------------	--	--	--	---	----------------------	--

Sense secció	Sigue la absurda cotització de Wall Street: 101-56-88	Breu	Sense editorial	Cossificació de la Dona	La notícia, que parla de com diversos homes de Nova York van a Wall Street on es dediquen a buscar dones guapes, com la de foto. L'article critica la cossificació de la dona, perquè considera que els homes que les busquen només valoren el seu aspecte i mitifiquen les seves habilitats sexuals només pel seu aspecte.	Fotografia de Carol James, l'última adquisició de Wall Street amb unes mesures 101-56-88	15
Sense secció	Paul Getty, el "Súper Onassis"	Crònica	Peter Evans	Reflexions de l'home més ric sobre les dones	Paul Getty parla dels seus cinc matrimonis i divorcis. Considera que el problema és que la seva voluntat de fer negocis i riquesa l'ha	Diverses fotografies de Paul Getty a soles, amb altres homes parlant o envoltat de dones.	16 - 17

					<p>apartat de l'amor. Totes consideraven que els feia poc cas. També crida l'atenció quina opinió li mereixen les dones perquè considera que a les dones "se les ha de deixar fer". Si una dona diu que no, ell considera que se l'ha de respectar, en cap cas intentar-la persuadir perquè canviï de parer. A més, afirma que la dona ideal per a ell hagués estat sa mare, perquè la venerava i la respectava. Així mateix, li hagués agradat conèixer a la seva difunta germana</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					gran, perquè considera que hagués estat un punt de suport per a ell. A més, considera que l'encant d'una dona no depèn de la seva edat, sinó de la seva persona.		
Cosmética	Maria Jose Nat estrena nuevo maquillaje de invierno	Notícia	Sense signar	Maquillatge	Novetats del maquillatge d'hivern pels trets facials de la dona.	Fotografia maquillada	18
Moda	Conjuntos para la lluvia	Breu	Sense signar	Recomanació vestimenta	Recomanació de com anar vestit en cas de pluja.	Dona ben abrigada amb gorro i bufanda.	18
Moda	Desvelos maternales de la moda	Breu	Sense signar	Recomanació vestimenta	Recomanació per anar resguardat del fred	Dona amb un abric de pell i un barret i dibuix d'una dona amb una bufanda.	18

Carnet Mundano	Rodríguez "Pasa": Barcelona - Madrid	Fotoreportatge	Diario Femenino i Europa Press	Desfilada de moda.	Desfilada de moda simultània a Barcelona i Madrid	Diferents fotografies de les models a les diferents passarel·les.	20
Carnet Mundano	Artistas españolas en Nueva York	Fotografies	Sense signar	Dones a Nova York	Dones representants d'Espanya a l'ONU, la majoria dones d'ambaixadors i autoritats espanyoles, però també hi ha Lucía Pérez, "public relations" de Turismo español.	Diverses fotografies de les diferents autoritats femenines presents a l'acte de les Nacions Unides.	21
Carnet Mundano	María Fernanda Pérez-Viñeta reina de los juegos florales	Només titular	Sense signar	Guanyadora certamen poesia	Ha guanyat la filla del Capità General de Catalunya els jocs florals de Sant Àngel Custodi que s'han presentat a Barcelona.	Fotografia del bust de la guanyadora.	21

La Salud	La medicina española se ha ocupado de los niños	Reportatge	Sense signar	Conclusions del Congrés de Pediatria celebrat a Málaga.	<p>El Congrés s'ha basat en tres eixos:</p> <p>1. Enzimologia pediàtrica. Anunci de l'obertura de laboratori a Barcelona per a diagnosticar les causes que poden produir l'anèmia.</p> <p>2. Els nens amb discapacitats i la necessitat d'incloure'ls a la vida social. Tot i això, cada cop es registren més nens amb deficiències tot i els avenços de la ciència.</p> <p>3. Tumors de coll i noves formes de tractar-los.</p>	Fotografia d'un pediatra examinant un nadó.	23
----------	---	------------	--------------	---	--	---	----

Sucesos	32 personas desaparecidas al estrellarse un avión en los Estados Unidos.	Breu	EFE	Desaparició persones	Accident aeri als EEUU amb supervinents, morts i també desapareguts.	Sense fotografia	24
Sucesos	¿La ha visto usted?	Notícia	Sense signar	Desaparició	La mare d'un nen desaparegut a la frontera francesa fa el retrat robot de la dona que suposadament l'hauria pogut raptar. El cas va ser mediàtic, perquè l'article parla d'un discurs anterior previ que l'article qualifica de "patètic".	Imatge del retrat robot	24
Sucesos	Sigue el misterio en torno a la muerte del	Notícia	Cifra	Assassinat	Apareixen morts el xofer i el guardaespalles del mateix, possiblement per un ajustament de	Fotografia d'Alain Delon.	24

	"goril·la" de Alain Delon				comptes. També un doble d'Alain Delon va aparèixer mort temps abans, es va parlar d'assassinat seguit de suïcidi.		
Sucesos	Un tornado arrasa una extensa zona del Urugay	Notícia	EFE	Catàstrofe Natural	Un tornado a Uruguay deixa un nen mort, molts ferits i danys materials.	Sense fotografia	24
Deportes	Medallas de oro y plata para España (pero en deportes de exhibición)	Breu	Sense signar	Olimpíades	Espanya guanya medalles d'or i plata en cistella punta i a la de pilota de cuir. No obstant, no computen com a competició, ho fan com a exhibició.		25
Deportes	Mari Paz Corominas	Notícia	Sense signar	Esport femení	La Corominas, com la coneixen els seus, ha arribat a ser finalista en	Fotografia de la nadadora	25

					unes Olimpíades en representació d'Espanya. La nadadora ho ha estat en la categoria femenina.		
Deportes	Hoy se casa la "Divina"	Breu	Sense signar	Olimpíades femenines	Medalles d'or que ha guanyat la gimnasta txeca Vera Caslavaska. A més, l'atleta es casa a Mèxic amb Joseph Odioz, un atleta txec que també ha participat a l'esdeveniment esportiu.	Fotografies de Vera Gaslavaska amb la medalla d'or. També, una fotografia de pla general on se la veu amb el seu xandall.	25
Deportes	Hoy acaban las Olimpiadas	Apunt	Sense signar	Olimpíades	Anuncia que aquell dia seria el de clausura de les Olimpíades, que ja s'havien acabat.	Sense fotografia	25
Deportes	M ^a Teresa Salisachs comenta desde	Crònica	Sense signar	Olimpíades femenines	Esmorzar al Rancho de José Sánchez Navarro. A més, parla de Vera,	M ^a Teresa Salisach	25

	México, en exclusiva para D. F.				que també estava a la visita a Mèxic atès que ha guanyat l'or de gimnàstica. Segons la publicació, es retira perquè es casa.	conjuntament amb Cantinflas.	
Para los que se quedan en casa	Un libro	Breu	Aurora Díaz Plaja	Llibres	Recomanació del llibre La Voz del Yogui de Gustav Urbon.	Fotografia de la portada del llibre	27
Para los que se quedan en casa	Un disco	Breu	J. Moya	Discos	Recomanació d'Open de Julie Discoll i d'Auge de Brian Auger.	Portada del disc Open de Julie Discoll	27
Para los que se queda en casa	Programas de TV	Breu	C.	Programa televisió	Recomanació de Cuestión Urgente. Programa de societat.	Fotografia d'un moment del programa.	27
Espectáculos	En el rodaje de "Talento para amar" se lanzó al vacío desde	Notícia	Sense signar	Cinema	Una dona no vol ser doblada i salta des d'una altura de cinc metres per fer la seva escena.	Fotograma de la perillosa escena. Fotograma de l'escena després de la caiguda.	29

	una altura de cinco metros				L'actriu afirma que li agrada el perill.		
Espectáculos	Homenaje a Massiel	Apunt	Sense signar	Cinema	La cantant Massiel ha acabat el rodatge d'una pel·lícula on a més canta part del seu repertori.	Fotograia de Massiel	29
Cinecrónica	2001: Una odisea para Kubrick	Crítica	J. Munso Cabús	Cinema	Elogia la pel·lícula '2001: Odisea en el espacio' a la que considera que dir que és la millor de ciència ficció és poca cosa. Agraeix que sigui futurista però realista, ja que la majoria de pel·lícules ambientades en el futur estan plenes de "monstruos de cartón, marcianos de tres al cuarto y cohetes espaciales de pacotilla".	Fotografia d'un fotograma de 2001: Odisea en el Espacio	30

Cinecrónica	“Los indiferentes”	Crítica	J. Munso Cabús	Cinema	Posen de manifest que l'adaptació cinematogràfica del llibre de “Los indiferentes” ha estat molt virtuosa i encertada. A més, afirmen que no acaben d'entendre per què els espectadors no l'aplaudeixen.	Fotograma de la pel·lícula.	30
Cinecrónica	Otro “Satiricón”	Crítica	J. Munso Cabús	Cinema	El realitzador de “El Satiricón”, ja està rodant una nova pel·lícula, basat també en les narracions de Petroni.	No hi ha	30
Cinecrónica	Elegida por “El cordobés”	Breu	J. Munso Cabús	Cinema	Ann Sidney serà la protagonista d'un film que té com a títol provisional “El último aliento”. La noia va ser	No hi ha	31

					Miss Món 1965 i ha estat escollida per El Cordobés i pel productor de Hollywood Harvey Hamilton com a coordinadors.		
Cinecrònica	La "Vendetta" de Mónica Vitti	Notícia	J. Munso Cabús	Cinema	La pel·lícula té un punt polèmic perquè deixa d'endarrerits la gent del sud d'Itàlia. Mónica Vitti és la protagonista que va a la Gran Bretanya per trobar el seu home per matar-lo. Allà s'enamorarà d'un anglès i deixarà la vendetta.	Fotografia de Mónica Vitti fent la vendetta.	31
Cinecrònica	La "Vendetta" de Mónica Vitti	Notícia	J. Munso Cabús	El "Clavel de Sitges" para Irene	Irene Gutiérrez Caba està contenta perquè ha guanyat el "Clavel de Sitges". Paco Martínez	Paco Martínez Soria beu d'un porró de vi mentre	31

					Soria li ensenya com es beu des d'un porró.	Irene Gutiérrez sosté el premi.	
--	--	--	--	--	--	------------------------------------	--

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Sense secció	Pàgina sencera	La Mujer y Su hoy	L'eslògan principal de la pàgina fa referència a "Si es usted mujer estos temas le interesan". Sota l'eslògan s'aprecia una dona amb aquesta enciclopèdia femenina que té com a objectiu oferir temes que suposadament havien d'estar assignats a la dona: "la educación de los hijos, la emancipación de la mujer, la problemàtica sexual, la fecundación y el parto. Moda y vestidos". S'anuncia que cada divendres surt un fascicle per 25 pessetes.	4
Sense secció	Pàgina sencera	Triumph Internacional	Publicitat de llenceria femenina. L'eslògan de la pàgina és "Sabe que le va a gustar-lleva Triumph. A la imatge, que ocupa tota la pàgina, es veu una dona amb un camisó translúcid i al costat una fotografia d'una braga-faixa. Un home mira a la dona de reüll, però sense ser lasciu, només amb un interès que denota vergonya.	7

24 horas (Internacional)	Dos terços inferiors de la pàgina. Primera, segona i tercera columna de pàgina a cinc.	Hogarotel-8	Anunci del Saló Nacional del Hogar, Decoración y Gastronomía e Interna	10
24 horas (Internacional)	Pàgina sencera	Conde de Caralt.	Anunci de la marca de cava Conde de Caralt. Es veuen dues imatges. En la primera, un home al qual no se li veu la cara però que porta una caixa plena d'ampolles de xampany. A la segona, l'ampolla de cava. L'eslògan: "Qué prestigio recibir Conde de Caralt. El champán con titulo que da un nuevo tono a sus fiestas"	12
Sense secció	Quarta i cinquena columna de pàgina a cinc. Quatre cinquenes parts.	Muebles Asensio SA.	Anunci d'una casa de mobles de Barcelona. Apareix la fotografia d'una habitació de matrimoni amb mobles de la moda de l'època. L'eslògan és: "100 modelos en 3000 m2 de exposición".	13

Moda	Tercera, quarta i cinquena columna de pàgina a cinc sencera.	Cortefiel	Dibuix de dones vestides amb abrics de la marca Cortefiel. Crida l'atenció l'eslògan perquè fa una apel·lació a la feminitat: "La personalidad y estilo de un abrigo Cortefiel es extraordinària. Hay en él toda la gracia y feminidad que tiene que estar expresada en una gran colección".	18
Carnet Mundano	Dos terços inferiors de la pàgina. Tercera, quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Jorba Preciados	Anuncia que la 4a planta de Jorba Preciados ja té la nova col·lecció dels teixits de la temporada tardor-hivern. S'especifica que hi ha vestits de jaqueta, roba per a vestits i per a abrics.	21
La Salud	Pàgina sencera	Bru	Una màquina de comptabilitat treu una gran quantitat de fotografies de rentadores de la marca Bru, que pretenen il·lustrar la gran quantitat que porten venudes. De fet, l'eslògan és: "¿Se figura Vd. La garantía que representa un millón de lavadoras Bru funcionando en España a plena satisfacción?"	22

Para los que se quedan en casa	Pàgina sencera	Zenith	Una televisió ocupa la gran part de la plana amb una gimnasta que aguanta les seves quatre extremitats en les quatre puntes de la pantalla. Al centre de la pantalla es llegeix l'eslògan: "Por fin! Un televisor que "no recorta" imagen!". Sota, el logo de la marca acompanyat de l'expressió: "Súper Pantalla". A la plana inferior s'explica quins són els avenços tècnics del televisor.	26
Espectáculos	Pàgina sencera	Gallina Blanca	L'anunci de Gallina blanca conté un text en que felicita a Diario Femenino pel seu naixement i espera poder col·laborar amb ell d'ara en endavant. Apareix com a fotografia el monument a la mestressa de casa que té l'empresa als jardins de la seva fàbrica de Sant Joan Despí, com a "agraïment a la dona espanyola".	28
Espectáculos	Primera i segona columna de pàgina a	El Último Safari	Apareix el nom de la pel·lícula en la imatge central: "El último safari" en un fons negre amb lletra blanca. Sota això apareix un elefant	29

	cinc. Cinquena part de la pàgina inferior.		i una sèrie de persones vestides com exploradors europeus a l'Àfrica. A més, el cartell contempla els noms dels actors principals (Kaz Gras, Stewart Granger i Gabriella Licudi)	
Espectáculos	Terç central de la pàgina. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Lola	Promoció de la pel·lícula Lola que es projecta a Madrid i València. L'anunci està escrit en primera persona, com si fos la pròpia protagonista qui interpel·la. A més, crida l'atenció que el text parla dels prejudicis de la gent sobre la seva vida sexual "de vida fàcil".	29
Espectáculos	Terç inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Billy Liar	Promoció de la Pel·lícula de Billy Liar: Billy el embustero. On apareix una peça de roba interior femenina formada per cares de diferents homes, la majoria soldats. Tanmateix, la cara d'un home amb la mirada perduda al costat de la peça de roba femenina.	29

Cinecrónica	Terç superior de la pàgina. Primera i segona columnes de pàgina a cinc.	Aasí no se trata a una dama	Promoció de la pel·lícula de terror i assassinat en la que les víctimes tenien la marca de llavis vermells al front.	30
Cinecrónica	Dos terços inferiors de la pàgina. Primera i segona columnes de pàgina a cinc.	Publi Cinema	La Sala Publi Cinema saluda els lectors de Diario Femenino, i destaca que és el primer Diario Femenino del món. La sala recorda que s'emet la pel·lícula Persona de Ingmar Bergman. A més, remarca que són els darrers dies de producció a Barcelona. Apareixen a la imatge dues dones en una mateixa foto que sembla haver estat esborrada per la part central.	30
Cinecrónica	Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc. Terç inferior de la pàgina	La extraña pareja.	Anunci de la pel·lícula la Extraña Pareja. En ella es veuen a Jack Lemmon i Walter Matthau. El primer dempeus fumant pipa i el segon fent-ho assegut en una cadira amb els peus a taula.	30

Cinecrònica	Mitja pàgina inferior.	Cinemes: Arcadia, Floridablanca, Aribau i Windsor	Un lleó aguanta una pancarta on es poden veure les pel·lícules que es projecten a cadascun dels diferents cinemes. A l'Arcadia s'estava reproduïnt Les Felins d'Alain Jané i Delon-Fonda. Al Floridablanca 2001: Una odisea en el espacio. Al cinema Aribau: Los cañoles de San Sebastián. Al cinema Windsor: La vil seducción.	31
Contraportada	Pàgina sencera	CinZano	Apareix un home vestit de ballador de tango ballant sensualment amb una dona. Just a sota d'una fotografia que imita un fotograma apareix l'esglògan "el 'amante latino' no es siempre una leyenda. A sota apareixen dues ampolles de vermut de la marca CinZano amb un petit missatge al costat que afirma que han embotellat "un petit amant per vostè".	31

Anàlisi de diari 2

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	31 gener 1969
Número	82
Pàgines	24
Director	Jaume Arias
Propietari	Víctor Sagi

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
Confesiones de Nathalie Delon	No en té	No en té	Confessions de Nathalie Delon
Sara Montiel	“La belleza se pasa con los años, pero estoy sabiendo aprovecharla”	Fotografia de Sara Montiel amb una bata clara i ensenyant una cuixa. Foto principal de la portada.	Prèvia d'entrevista a Sara Montiel
Gigliola Inquetti aspira a una tercera victoria en San Remo	No en té	No en té	Una esportista aspira a la seva tercera medalla
Burton reafirma que su perla es la única “peregrina	No en té	Fotografia de la cara de Burton rient	L'afirmació de Burton

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg	Cl
Un hombre...	Marco Rossi: “Las disposiciones sobre música en radio y televisión no llegarán a aplicar estr	Entrevista	Maria Eugenia Ibáñez	Música estrangera	L’entrevista aprofundeix sobre la mesura de permetre a les ràdios que el 25 per cent de la música sigui estrangera. Parlen també sobre la situació de la música espanyola i la valoració que fa el públic en comparació amb l’estrangera	Fotografia de cara de Marco Rossi	2	2
...Y una mujer	Encarnita Sánchez: “Doce mil setecientos actos de servicio	Entrevista	Carmen de las Casas Sánchez-Ocaña	Música estrangera	L’entrevista aborda l’experiència d’Encarnita Sánchez com a locutora de	Fotografia d’Encarnita Sánchez rient.	2	2

	desde Radio España”				ràdio, amb alguna anècdota interessant que l'ha fet angoixar i com viu la seva relació amb els oients.			
Sense secció	Los soberanos holandeses en la corte del Rey de Reyes	Fotoreportatge	Sense signar	Monarquia holandesa	Els reis d'Holanda van a Etiòpia a visitar el rei del país, amb una de les monarquies més antigues del món.	Fotografies entre les dues dinasties dels dos països en recepcions i sopars.	3	2
Sense secció	“La peregrina” sigue dando que hablar		Sense signar	Perla “La peregrina”	Richard Burton afirma que la perla “la peregrina” original és la que posseeix ell i la seva dona, Elisabeth Taylor.	Fotografia de Burton i Taylor rient.	4	1

Sense secció	El heredero de King no quiere condenar a su asesino	Breu	Sense signar	Assassinat Luter King	El seu successor no vol que tot el pes recaigui sobre un assessí que només és un del grup que van perpetrar l'assassinat.	Fotografia del reverent Ralph Abernathy	5	2
Sense secció	La carretera que no llegó a destino	Breu	Sense signar	Carretera inundada	Una carretera al Gran Canyó dels Estats Units desapareix pels dies ininterromputs de pluja	Fotografia de la carretera	5	2
Sense secció	Jaqueline otra vez sola en Atenas	Breu	Sense signar	Jaqueline Onassis	Jaqueline està sola per Atenes comprant llibres perquè el seu marit ha marxat de negocis i no se l'ha emportat.	Fotografia de Jaqueline Onassis comprant llibres	5	2

Sense secció	Polònia, adelantado de la gripe en Europa	Breu	Sense signar	Salut polonesa	La grip americana arriba a Polònia i els ciutadans estan sent vacunats a marxes forçades per evitar contagis. També els elefants del zoo de Varsòvia.	Fotografia d'un elefant.	5	2
Sense secció	El desfile de madamme Chanel	Breu	Sense signar	Coco Chanel	La dissenyadora ha llençat la nova col·lecció de primavera.	Fotografia de Coco Chanel	5	2
24 horas (España)	Los falleros ya están preparados	Breu	Sense signar	Falles	Els fallers ja estan preparats a dos mesos per les falles. La falla 'Cigonya tafanera' és la que té més èxit.	Fotografia de la falla de la cigonya.	6	

24 horas (Espanya)	Llegó Karl Malden a Madrid	Apunt	Cifra	Cinema	El metge Karl Malden arriba a Espanya per rodar una pel·lícula.	Sense fotografia	6	2
24 horas (Espanya)	El Dr. Puigvert, Caballero de la legión de honor francesa	Apunt	Sense signar	Reconeixement a metge Barceloní	L'uròleg serà nomenat cavaller de la legió d'honor francesa	Sense fotografia	6	2
24 horas (Espanya)	Lugo: Da a luz en un taxi	Apunt	Sense signar	Donada a llum	Una senyora dona a llum en un taxi només perquè el fill nasqués a Espanya	Sense fotografia	6	2
24 horas (Espanya)	Primera conductora de Espanya	Apunt	Sense signar	Primera dona amb carnet	Una senyora gallega va ser la primera en tenir carnet l'any 1932	Sense fotografia	6	2
24 horas (Espanya)	Trillizos en Utrillas	Apunt	Sense signar	Naixements	Una dona a Utrillas ha tingut un embaràs múltiple amb tres nens	Fotografia de la mare al llit amb tres nens	6	2
24 horas (Internacional)	Así volará el Apolo IX	Breu	Sense signar	Espai exterior	Es presenta la maqueta de com serà	Fotografies dde Russell L.	7	2

					Apol·lo IX, que ha de sortir el 28 de febrer de Barcelona.	Schweickart i James A McDivitt ensenyant la maqueta de la nau.		
24 horas (Internacional)	Nuevo juguete lunar	Apunt	Sense signar	Fira britànica	Joguina d'un tobogan a la Fira Britània de la Joguina	Dibuix del tobogan	7	2
24 horas (Internacional)	Vacaciones en Roma	Breu	Sense signar	Audrey Hepburn	Audrey Hepburn està de vacances a Roma per segona vegada, amb el seu marit italià.	Fotografia de Audrey Hepburn	7	2
24 horas (Internacional)	Ensayo para la guerra	Breu	Sense signar	Guerra freda	Ja s'han traslladat els soldats americans a Alemanya Occidental, on faran maniobres militars.	Fotografia d'un jeep americà.	7	2

24 horas (Internacional)	Segunda sesión de la conferencia de París	Breu	Sense signar	Guerra freda	Segueixen les sessions de les conferències de pau per trobar una solució a la guerra de Vietnam	Fotografia de dues persones no identificades.	7	2
24 horas (Internacional)	Federico Gallo, el infatigable, visto por su familia	Breu	Sense signar	Prensa espanyola	Federico Gallo parla de la seva vida privada, personal i familiar. També ho fa la seva dona, que explica com és el seu marit i també quins avantatges i inconvenients té la seva professió	Diveres fotografies de Federico Gallo. Una dels seus fills, també parlant amb un capellà i als platós d'informatius. Se'l veu també parlant amb l'ambaixador d'Espanya a	8-9	2

						París i amb la seva dona.		
24 horas (Internacional)	Tony Leblanc, família numerosa	Fotografies	Sense signar	Teatre espanyol	Festa homenatge a l'actor Tony Leblanc per haver aconseguir 250 representacions de "Que viene el moreno". Van anar els seus set fills.	Fotografia dels seus fills.	9	2
Mundo 70	206 canciones para Lulú	Breu	Sense signar	Eurovisió	De les 206 cançons que havien de representar el Regne Unit, només 6 han passat a la final	Fotografia de Lulú	10	2
Mundo 70	A Salomé la raclaman en Portugal	Apunt	Sense signar	Eurovisió	La representant espanyola d'Eurovisió assistirà a l'entrega dels premis de premsa de Portugal.	Fotografia de Salomé	10	2

Mundo 70	Luís Aguilé: Festival español en París	Apunt	Sense signar	Festival espanyol a França	Aguilé es prepara pel festival espanyol a París, dedicat als espanyols que viuen al país veí.	Fotografia de Luís Aguilé	10	2
Mundo 70	Los <i>Aphrodites</i> <i>Child's</i> en España	Apunt	Sense signar	Grup grec	El grup llençarà un LP a Espanya.	Fotografia del grup	10	2
Mundo 70	Los 'Marmalade' a la conquesta de los USA	Apunt	Sense signar	Grup emergent	Van als EEUU per intentar guanyar públic.	Fotografia del grup	10	2
Mundo 70	Gilles Dreu: ¡Por qué buen dios! Siempre se vuelve	Breu	J. Moya	Nova cançó	Després de l'èxit de la cançó d'Alondra serà difícil que pugui fer una altra del mateix nivell	Fotografia de Gilles Dreu	10	2
Mundo 70	Silvy Vartan: La maritza, un Petit peu beaucoup	Breu	J. Moya	Música	La maduració de l'artista la fa guanyar qualitat musical.	Fotografia de Silvy Vartran	20	2
Mundo 70	Diana Ross & The Supremes, Love	Breu	J. Moya	Música	Love Child ha estat número 1 durant	Fotografia de Diana Ross	10	2

	Child, Will this be the day				moltes setmanes als EEUU			
Mundo 70	Paco Ibáñez regresa de París	Breu	Sense signar	Música	Paco Ibáñez torna a Espanya després d'haver actuat a diversos programes de la TV francesa.	Fotografia de Paco Ibáñez amb una guitarra i un micròfon tocant.	10	2
Mundo 70	Conferencia de Irene Subirats en la Escuela Oficial de Publicidad sobre el tema "La Mujer en la Publicidad"	Breu	Sense signar	Música	L'article explica que les dones poden tenir més problemes que els homes per progressar i triomfar al món de la publicitat. Explica que la maternitat, la seva obligació com a mestressa de casa i la seva intuïció femenina com a handicaps.	Sense fotografia	10	8

Mundo 70	Sin apellido	Breu	Sense signar	Èxit artístic	Artistes volen triomfar fent servir el seu nom de pila, sense cap cognom, com a nom artístic	Fotografia de Soledad, una cantant que vol triomfar.	11	2
Mundo 70	El sexo dice mucho en favor de la actriz	Breu	Sense signar	Cossificació Dona	Hi ha dones que han començat la seva carrera artística més pel cos que per les seves habilitats. L'actriu Elke Sommers ho justifica i li sembla bé.	Fotografia d'Elke Sommers.	11	
Mundo 70	De Hollywood a todas partes	Anàlisi	Sheila Graham	Opinió Peter Yates	Valoració de Peter Yates sobre Mia Farrow, Dustin Hoffman i Steve McQueen	Fotografies de Mia Farrow, Dustin Hoffman i Steve McQueen	11	2

Sense secció	Sara Montiel, "Esa Mujer"	Entrevista retrat	Fernando Montejano	Especulacions contra Sara Montiel	La societat i la crítica cinematogràfica consideren que l'actriu i cantant està acabada, cosa que xoca amb la decisió d'invertir 30 milions de pessetes per part de la productora Suevia Films per fer una pel·lícula l'argument de la qual és que s'enamora d'un espia Italo-rus per conquerir les pantalles de la URSS. Montiel considera que lluny d'estar acabada, està en un bon moment i que és	Diversos fotogrames de Sara Montiel de la pel·lícula. La major part de les fotos són de l'escena on ella puja vestida de dol després d'haver estat acusada d'homicidi. També es veu a un rost indeterminat parlant amb un home jove, que pels trets de la cara es pot	12-13	8
--------------	---------------------------	-------------------	--------------------	-----------------------------------	---	---	-------	---

					el seu esforç (des dels 5 anys treballant) la que l'han portat a l'èxit.	deduir que és l'actor Italo-rus.		
Moda	Primavera en lana	Fotografies	Sense signar	Moda de primavera	La revista recomana peces de llana per lluir a la primavera.	Fotografies de models amb vestits de llana	14	2
Carnet Mundano	La peña Maite de Madrid ofrece un agasajo a Perico Chicote	Reportatge fotogràfic	Francisco Fernández	Celebració	Festa de commemoració de Francisco Fernández a la penya Maite de Madrid	Fotografies de la celebració	15	2
Carnet Mundano	Barcelona: Periodistas Galardonados	Breu	Sense signar	Premi periodistes	Tres periodistes catalans guardonats amb el premi de l'Associació de la Premsa	Fotografies d'uns dels guardonats rebent una medalla	15	2
Sense secció	Sancho Alvaro: 26 años, ingeniero agrónomo e Hijo	Entrevista	Carmen de las Casas	Tauromàquia	Entrevista al torer Sáncho Álvaro, que	Fotografia de Sancho Álvaro al seu despatx i	16	2

	de don Sancho Dávila		Sánchez Ocaña		compagina la seva feina com a enginyer.	també fent capotades a un toro.		
Europa Geo-Dinástica	La Casa Real Belga	Reportatge	Àngels Masó	Monarquia belga	Reportatge sobre la mort de l'hereu a la corona belga a finals del segle XIX.	Fotografia de l'edifici de les cases consistorials de Brussel·les	17	2
Sense secció	Tres muertos al incendiarse un camión cisterna	Noticia	Sense signar	Borsa	Situació de les borses de Madrid, Barcelona i Bilbao.	Sense fotografia	18	2
Sense secció	Tres muertos al incendiarse un camión cisterna	Notícia	Sense signar	Successos	Moren tres persones en un accident al Canadà.	Fotografia del camió cisterna en flames.	18	2
Sense secció	Ha comenzado el festival de San Remo	Notícia	Patricio Infante	Cultura	Ha començat el festival de música de Sant Remo.	Fotografia de Caterina Casselli	18	2
Sucesos	España	Breus	Sense signar	Successos	Diversos breus amb morts i accidents destacats.	Sense fotografia	19	2

Sucesos	Banda juvenil, detenida	Breu	Sense signar	Sucessos	Detenció d'una banda jove de lladres a Astúries.	Fotografia de la banda i fotografia d'una maleta plena de diners.	19	2
Sucesos	Se estrella un avión con once personas a bordo	Breu	Sense signar	Successos	Accident aeri a als EEUU amb 7 supervivents.	Fotografia dels equips de rescat.	19	2
Espectáculos	Nathalie Delon Confiesa: "Nuestro matrimonio está irremediabilmente fracasado y nunca más volveremos a vivir juntos"	Entrevista reportatjada	Marceille Lecrerc	Cor	La parella s'ha trencat després de desavinences i sembla que serà definitiva. Posa de manifest que les parelles no duren eternament i que les parelles i famílies poden canviar.	Fotografies d'Alain Delon i la seva dona amb els seus fills.	20-21	8
Espectáculos	Marie Laforet, Madre Feliz	Notícia	Sense signar	Música	L'actriu es considera feliç i diu que en cap	Fotografia de l'actriu i cantant	22	8

					cas se sent malament per no haver-se casat i haver tingut fills, ara s'ha separat de la seva parella.			
Sense secció	Julie Christie enamorada	Apunt	Sense signar	Cinema	L'actriu interpreta a una noia enamorada.	Fotografia de Julie Christie	22	2
Sense secció	Explorador espacial	Apunt	Sense signar	Cinema	Roy Thinnes fa un paper d'astronauta.	Fotografia de Roy Thinnes.	22	2
Sense secció	Mala racha para Vittorio de Sica	Apunt	Sense signar	Cinema	Ha tingut diversos problemes de salut.	Fotografia de Vittorio de Sica	22	2
Sense secció	"Magical Mystery Tour de Los Beatles"	Breu	S. Vilanova	Televisió	Pel·lícula per la Segona Cadena.	Fotografia dels Beatles.	23	2
Contraportada	Ha comenzado el festival de San Remo	Crònica	Patricio Infante.	Festival	Inauguració de festival musical de Sant Remo. L'ambient és molt animat, però ahora també molt sofisticat,	Fotografies d'alguns dels participants del festival.	24	2

					ja que hi diverses celebrities.			
--	--	--	--	--	---------------------------------	--	--	--

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Sense secció	Petit requadre inferior. Primera columna de pàgina a cinc.	Viajes Taber	Anunci de viatges per anar a passar l'estiu a les canàries. Tot és text excepte el logotip de la companyia. L'eslògan és directe: "Invierno en Canarias"	4
Sense secció	Petit requadre inferior. Quarta i cinquena columnes de pàgina a sis.	Bosque de Guanta	Anunci de la constructora Técnicas Urbanísticas sobre la nova urbanització de cases a Sentmenat, amb visites sense cap compromís.	9
Moda	Meitat inferior de la pàgina. Primera i segona columnes de pàgina a cinc.	Certamen de la moda masculina	Anunci del certamen de la moda masculina. L'objectiu. El dibuix central és un peix amb una esponja per clavar les agulles de cosir. També serà la segona gran gala de la moda mediterrània.	14
Carnet Mundano	Petit requadre inferior. Quarta i cinquena columnes de pàgina a sis.	Bosque de Guanta	Anunci de la constructora Técnicas Urbanísticas sobre la nova urbanització de cases a Sentmenat, amb visites sense cap compromís.	15

Sense secció	Meitat inferior de la pàgina. Primera columna de pàgina a tres.	Mundo Joven	Anunci de la revista Mundo Joven, centrada al públic juvenil. L'eslògan de l'anunci consisteix en: "Reserve hoy mismo Mundo Joven, la revista con más ritmo joven".	16
Sense secció	Petit requadre inferior. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Diolar	Apareix una casa dibuixada de forma minimalista amb elements que ressalten la part electrònica de qualsevol llar i que recorden ideogràficament a una tele o una ràdio. Al costat, s'anuncien alguns dels components per aparells de ràdio i televisió que tenen a la venda. El seu eslògan es resumeix en "Componentes de TV y Radio".	17
Sense secció	Petit requadre central a la pàgina. Primera i segona columnes de pàgina a cinc.	Nuvofondo	Anunci del primer fons d'inversió immobiliària d'Espanya: "Primer Fondo español de Inversión Inmobiliaria"	18

Anàlisi de diari 3

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	12 desembre 1968
Número	40
Pàgines	24
Director	Jaume Arias
Propietari	Víctor Sagi

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
Moda Unisexo	No en té	Fotografia d'una parella dels EEUU vestida igual, amb roba unisex.	Ho ven com un estil de roba volàtil i vàlid tant per nois com per noies.
Divorcio sí o no	D.F. abre hoy en sus páginas centrales una tribuna abierta en la que intervendrán médicos, sacerdotes, abogados y sociólogos	No en té	Reportatge sobre si cal o no permetre el divorci a Espanya
Reina de la luz en Suecia	No en té	Fotografia de Susana Ahrenbeck, reina del llum de Suècia	Festivitat de Santa Llúcia on les dones de quinze anys van amb túniques blanques cantant les cançons de la festivitat.

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Hoy	Tiempo de Milagro	Editorial	Sense signar	Miracles al món	Reflexiona sobre el racisme als EEUU i també recorda la sang vessada a Praga després de la intervenció dels tancs russos.	No en té	2
Todo tiene un precio	La coliflor	Recepta	Sylvia	Cuina	Aconsella comprar coliflor i proposa diferents formes de cuinar-la.	No en té	2
Sense secció	Conjuntos unisexo	Breu + repor fotogràfic	Sense signar	Moda	Presentació de roba que tant és vàlida per home que per dona, amb el que vestiran igual.	Diverses fotografies de models joves vestint igual	3

						(homes i dones per igual)	
Nuestro canal	Asumir la responsabilidad	Article Opinió	Eva Furest	Intel·lectualisme	L'article critica com alguns autors brillants, amb etiqueta d'intel·lectual, poden representar molta banalitat en alguns dels temes que tenen.	Fotografia d'Eva Furest	4
Consulte a Ariana	Ignorancia sexual	Resposta a carta lectora	Ariana	Sexe	La resposta dona la raó a una lectora que es queixava de la falta de cultura sexual de la dona espanyola, i que demanava que el Diario Femenino fes per acabar amb aquesta situació	No hi ha foto	4
Consulte a Ariana	Ariana Contesta	Resposta a carta lectora	Ariana	Diari	Li recomana a la lectora a que li escrigui	No en té	4

					quan no estigui d'acord en alguna cosa.		
Consulte a Ariana	Ellos también dan su opinión	Resposta a carta lector	Ariana	Feminisme	La consultora respon a un home que ha enviat una carta força dura contra la igualtat de gènere i la llibertat sexual. La redactora li rebut sobre que les dones haurien de poder-se incorporar al mercat laboral, perquè ho troba la millor forma de cooperació de la societat. A més, critica que afirmi que les dones no haurien de treballar, perquè considera que les		

					<p>dones sí que treballen, però que ningú els paga la feina que fan. A més, considera que si la societat espanyola no és com la nòrdica -cosa que el senyor espera que mai passi- és perquè la societat espanyola encara no està preparada.</p>		
24 horas (Internacional)	Las mujeres los prefieren habanos	Notícia	Sense signar	Purs havans	<p>L'article explica que les dones cada cop més s'interessen pels purs havans. Crida l'atenció que parli sobre les dones joves franceses revolucionàries, i que</p>	Fotografies de dones fumant pursos.	5

					citi que segueixen l'exemple de persones com el Che i Fidel Castro. També, posa de manifesta que la dona burgesa també està cada cop més interessada pels havans. De fet, a Alemanya s'ha fet una escola per dones amb l'objectiu d'ensenyar-los a fer purologia.		
24 horas (Internacional)	Carlo Ponti pierde dos diamantes	Notícia	Sense signar	Cor	Carlo Ponti perd en dues subhastes de joies, que havien de ser regal per a Sofia Loren.	Fotografia de Carlo Ponti	5
24 horas (Internacional)	Octavos de final de la belleza	Notícia	Sense signar	Miss Univers	Diario Femenino aposta per Miss	Fotografia de Miss Normandia.	5

					Normandia com a guanyadora de Miss Univers.		
24 horas (Internacional)	Balenciaga hasta en las nuves	Breu	Sense signar	Moda	Les hostesses de vol d'Air France vestiran dissenys de Valenciaga.	Fotografia dels diferents models de les hostesses.	5
24 horas (Internacional)	Matrimonio español lucha por recuperar a su hijo que està retenido por una família inglesa	Breu	J. R.	Conflicte familiar	Uns pares deixen el seu fill per necessitat a una família anglesa, que es nega a tornar el nen quan la família els hi demana. Els tribunals donaven la raó a la família anglesa.	Sense fotografia	6
24 horas (Internacional)	Concesión de los premios Nobel	Breu	Sense signar	Premi Nobel	Yasunari Kawabata premiada amb el Nobel de Literatura.	Fotografia de l'escriptora rebent el premi.	6

24 horas (Internacional)	Policías desarmados	Breu	Sense signar	Manifestació	Obrers i estudiants es manifesten a Sicília per demanar que la policia vagi desarmada després d'aldarulls entre obrers i policies que van acabar amb la mort de dos treballadors.	Fotografia de la manifestació.	6
24 horas (Internacional)	Parto a plazos	Breu	Sense signar	Maternitat	Una mare embarassada de bessos té els fills amb dos mesos de diferència, perquè un neix abans que l'altre.	Fotografia d'uns dels bebès nascuts.	6
24 horas (Espanya)	Estuvo a punto de realizarse el proyectado transplante de corazón	Apunt	Cifra	Salut	Intent de transplantament de cor fallit.	Sense fotografia	7

24 horas (Espanya)	Mañana, gran noche de las letras catalanas	Apunt	Sense signar	Cultura catalana	Demà se celebraran els premis de les lletres catalanes, un guardó per reconèixer la qualitat literari de textos en llengua catalana.	Sense fotografia	7
24 horas (Espanya)	La bolsa	Anàlisi	Sense signar	Borsa	Situació de la borsa de Madrid, Bilbao i Barcelona	Sense fotografia	7
24 horas (Espanya)	Los preparativos de Rocío Durcal ante la próxima navidad	Fotografia + peu de foto	Sense signar	Cor	Fotografia de Rocío Durcal preparant l'arbre de Nadal	Fotografia de Rocío Durcal posant una bola a l'arbre de Nadal	7
24 horas (Espanya)	Encuesta en Toledo: La juventud y la educación sexual	Breu	Sense signar	Educació sexual	Una encuesta del Movimiento Familiar Cristiano revela que els joves lamenten que els pares no parlin de	Sense fotografia	7

					sexe obertament amb els seus fills. A més, consideren que els pares haurien d'anar a xarrades per estar més informats sobre el tema.		
24 horas (España)	Estudiantes valencianos con el ministro de Educación	Breu	Sense signar	Reunió estudiants - Ministre	El Ministre d'Educació, José Luis Villar Palasí, es reuneix amb estudiants valencians.	Fotografia dels estudiants parlant i conversant amb el Ministre	7
24 horas (España)	Breus	Diversos breus	Sense signar	Petites pinzellades.	Destaquen: <ul style="list-style-type: none"> - Suspensió acte favor dels Drets Humans - Suspensió nomenament nou rector UB - Sol·licitud de que la universitat de Bilbao 	Fotografia d'una persona indeterminada.	7

					passi a dir-se Miguel de Unamuno (que va ser destituït per Franco i condemnat a arrest domiciliari tot i haver donat suport inicial al cop d'estat)		
24 horas (España)	Ana de Inglaterra ha recortado su falda	Reportatge	Sense signar	Moda reial	Sorpresa per la vestimenta de la princesa Anna d'Anglaterra molt proactiva i moderna, sobretot després d'haver estat molts anys vestint de forma poc cridanera. De fet, la seva mare -la reina Isabel- ha hagut de frenar-li les ànsies de modernitat. A més, la	Fotografia de la princesa Anna amb una faldilla per sobre dels genolls.	8

					filla va afirmar que no es casaria amb un príncep, sinó que ho faria amb l'home que ella desitgés.		
Los accidentes del hogar	La asfixia	Reportatge	M. Eugenia Ibáñez	Primers auxilis	L'article dóna instruccions per tal de ser efectiu en un cas d'urgència que requereixi de primers auxilis. Entre els que destaca l'electrocutació, la intoxicació per òxid de carboni i la parada cardiorespiratòria.	Dues fotografies. En una es veu a una dona practicar-li la respiració artificial a una altra. En una altra es veu a dues dones fent un massatge cardíac a una persona.	9
Sense secció	El día 20, elección del "Español del 68"	Entrevista	Jerónimo Puig	Espanyol de l'Any	Entrevista a Rosa Auger com a responsable de	Fotografia de Rosa Auger. Fotografia del	10

	y del “Mundial 68”				l'espanyol de l'any i també de la figura internacional de l'any. Critica que cap dona hagi acabat com a finalista, però considera que tot i que la societat els dona poques oportunitats, les dones mai defrauden.	trofeu que se li atorgarà als guanyadors i també fotografia dels finalistes.	
En candelero	Trabajan como negras	Fotografia + peu de foto	Sense signar	Grup artístic	Les Flistations van deixar el soul per actuar a la Paramount.	Fotografia de les Les Flistations	11
En candelero	La Rufi	Breu	Eduardo Alarcón	Estrella cinema	Li ha costat molt a María Luisa Ponte deixar d'estar encasellada per la seva obra de teatre de	Fotografia de María Luisa Ponte.	11

					La Rufi. Ara ja s'ha tret els matisos de sobre.		
En candelero	Estrellísima	Apunt	Eduardo Alarcón	Nous Talents	Tony Leblanc s'ha dedicat a descobrir nous talents i ha descobert a Eva Grenier.	Foto d'Eva Grenier	11
De Hollywood a todas partes... de	Seis protagonistas para "La profesión más Antigua"	Apunt	Sheila Graham	Teatre	Diferents protagonistes per l'obra de "La profesión más Antigua"	Sense fotografia	11
Sense secció	Divorcio Sí o No	Reportatge	Sense signar	Divorci	Luis Zarrajuqui - Llicenciat en Dret (Madrid): L'advocat considera que s'hauria de regular el divorci civil, atès que la legislació espanyola està molt canonitzada i	Fotografia d'una núvia, i també de Luis Zarrajuqui i de Jordi Llimona.	12 - 13

					<p>això provoca un problema. Considera que la població voldria poder divorciar-se i que els danys a la família són els mateixos.</p> <p>Jordi Llimona – Caputxí de Sarrià: S'ha de saber separar la realitat civil de la realitat religiosa, perquè considera que totes dues acaben donant respostes diferents a problemes diferents. Al final, que l'Església consideri que una unió és terna</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>no significa que a efectos legales això pugui ser així.</p> <p>Inclou el qüestionari amb les següents preguntes que tots dos responen:</p> <p>1. ¿Es usted partidario de que se puea contraer matrimonio civil sin necesidad del religioso?</p> <p>2. Partiendo de esa diferencia, ¿cree necesario el divorcio?</p> <p>3. ¿Cree que la instauración del divorcio en nuestro país debería ser</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

					<p>sometida a un referèndum popular?</p> <p>4. ¿Es justo que para que una pareja catòlica contraiga matrimonio civil deba apostatar de su religión?</p> <p>5. El establecimiento del divorcio en España, ¿provocaría la convulsión de los matrimonios?</p> <p>6. En caso de que el pueblo votara Sí al divorcio, ¿Cree que necesitaría una ley que regule? ¿Con qué base? ¿En qué situación se</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>encontrarían los hijos con la nueva ley?</p> <p>A més, inclou una enquesta pels lectors, per tal de recollir les dades sobre què pensen els espanyols sobre el divorci:</p> <p>1. ¿Le gustaría que se implantara el divorcio en España?</p> <p>2. ¿Por qué Sí?¿Por qué No?</p> <p>3. ¿Cree que si se permitiera el divorcio aumentarían las separaciones matrimoniales?</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>4. ¿Cree que la no existència del divorcio produce situaciones anómalas entre parejas?</p> <p>5. ¿Quién debería decidir, en caso de divorcio, la tutela de los hijos? ¿Los pedres de común acuerdo? ¿Un tribunal? ¿Una institución como el Consejo de la Familia?</p>		
Carnet Mundano	Recepción por el aniversario del nacimiento del rey de Tailandia.	Fotoreportatge	Martín Caminos	Aniversari del Rei de Tailàndia	L'ambaixada de Tailàndia a Madrid celebra una recepció per tal de commemorar l'aniversari del rei del país.	Fotografies entre les diverses autoritats tailandeses i espanyoles presents a l'acte, així com de les	14

						tailandeses que van formar part de la festa. Destaca la presència de Joaquín Calvo Sotelo.	
Carnet Mundano	Puesta de Largo de la srta. M ^a del Mar Muntané	Apunt	Sense signar	Casament	La senyora Maria del Mar Muntané s'ha casat amb Carlos Espino de Amézaga	Fotografia del casament a l'Església de Santa Maria del Mar.	14
Moda	Para la nieve	Apunt	Pilar Gabasa	Moda d'hivern	Consells i recomanacions per anar a la neu ben vestida.	Fotografies d'una dona esquiant i també d'una dona en una cocteleria. A més, també jugant amb una bola de neu.	15

Sense secció	El poder joven	Reportatge	Ángeles Masó	La opinió dels joves	El reportatge entra a valorar l'escletxa generacional entre joves i adults de l'època, atenent a les diferents concepcions de vida que tenen. Ho fa a través del testimoni de joves de l'època, només una de les quals com a dona. L'article acaba posant en qüestió que l'ambient moral on han crescut els pares és el causant del xoc cultural. De fet, un dels joves explica que la possibilitat dels joves d'entrar en contacte	Fotografies dels diferents joves entrevistats.	17
--------------	----------------	------------	--------------	----------------------	---	--	----

					amb l'estranger els ha obert moltes portes. Consideren a més que les ganes de viure una vida més autònoma, independent i lliure fa que els pares ho vegin com a "llibertinatge".		
Sucesos	Detención del atracador de la Coruña	Apunt	Europa Press	Detenció	S'ha detingut a un atracador d'una sucursal d'un banc a A Coruña.	Sense fotografia	18
Sucesos	Niña de siete días, robada y estrangulada	Apunt	EFE	Assassinat	Segrest d'una nena que va ser estrangulada, no hi ha pistes de l'assassí.	Sense fotografia	18
Sucesos	El Fiscal sol·licita la pena de muerte para	Notícia	Sense signar	Assassinat	Un home intenta assassinar un altre home, i acaba assassinat la seva	Sense fotografia	18

	el asesino de una muchacha				xicota. Ara se li demana la pena de mort per l'assassinat.		
Sucesos	Amenaza con su muerte	Apunt	Sense signar	Amenaça suïcidi	Un home amenaça amb tirar-se des d'una finestra en protesta per haver estat condemnat per robatori.	Fotografia de l'home a la finestra.	18
Deportes	El esquí en las universitarias	Entrevistes	Maria Eugenia Ibáñez	Esquí i universitàries	Universitàries que esquien seriosament i que sembla que fundaran un club universitari a Jaca. Les estudiants entrevistades consideren que ser dona és un handicap, perquè tot i la falta d'ajudes cap als dos	Dues fotografies de dues estudiants esquiant a la neu.	19

					sexes al final els qui competeixen en campionats són els homes. A més, critica que és una situació general a tot l'esport femení.		
Deportes	Pele protagonista de un serial de televisión	Notícia	Joao Silveira	Televisió	El jugador "Pelé" ha signat un contracte per una sèrie de televisió amb una de les xarxes televisives del Brasil.	Fotografia de Pelé jugant un partit de futbol	19
Deportes	Luis Arias en Sears	Breu	Sense signar	Esquí	Els magatzems Sears de Barcelona presenten l'esquiador olímpic Luis Arias.	Fotografia de Luis Arias amb un ram de flors envoltat d'autoritats.	19
Deportes	Natación: Record infantil femenino	Apunt	Sense signar	Natació	Un equip de quatre nadadores ha superar la marca nacional	Sense fotografia	19

					infantil al Club de Natació Sabadell.		
Espectáculos	Mina en "Canzionissima"	Apunt	Sense signar	Televisió	Mina es vesteix de ballarina de la pel·lícula "western" per un espectacle de la RAI.	Fotografia de Mina vestida per l'espectacle	20
Espectáculos	Seductores de ayer... "duros" de hoy	Breus	Sense signar	Celebrities	Sis celebrities que han estat classificats de seductors: Ricard Dix, Jean Paul Beldmondo, Tyrone Power i Alain Delon.	Fotografies de les celebrities.	20
Espectáculos	Estreno Mundial de "Candy"	Breu	Sense signar	Estrena	Estrena de la primera pel·lícula "Candy".	Fotografia d'Ewe Aulin, protagonista de Candy.	20
Espectáculos	Eliseo del Toro y Toni Leblanc,	Breu	Sense signar	Futbol benèfic	Eliseo del Toro i Tony Leblanc participien en	Fotografia d'Eliseo del Toro i Toni Leblanc.	20

	jugadores de futbol				un torneig benèfic de futbol.		
Sense secció	"Me convierto en robot"	Autobiografia	Confidenze	Biografia de Rock Hudson	La bibografia s'explica en primera persona i recull la seva vida, des de com comença en la seva activitat fins quan es va enamorar de la seva parella.	Fotografia de Rock Hudson a una de les seves pel·lícules, també fotografia de Rock Hudson amb l'actriu Arlene Dohl.	21
Mundo 70	Otro candidato al eurofestival: "Julio Iglesias"	Notícia	J. Moya-Argeler	Concert Julio Iglesias a Barcelona	El candidat a Eurovisió per Espanya canta a Barcelona amb un públic poc agraït que parlava i no feia silenci mentre actuava. Es volia guanyar al públic perquè guanyava.	Dibuix de Júlio Iglesias amb una guitarra.	22

Mundo 70	Paco Ibáñez: Más recitales	Breu	Sense signar	Recital Música	Paco Ibáñez anuncia cinc recitals al teatre Romea.	Fotografia de Paco Ibáñez de perfil	22
Mundo 70	La música psicodèlica produce siete colapsos	Notícia	Sense signar	Salut i música	La música psicodèlica va provocar desmais en una discoteca de Bournemeth.	Sense fotografia	22
Mundo 70	Un artista lanza su “disco de oro” contra los espectadores	Notícias	Sense signar	Succés	Franco Ceccarelli llança el seu disc d’or contra el públic.	Sense fotografia	22
Para los que se quedan en casa	Un libro	Ressenya	A. D. P.	Recomanació Llibre.	Recomanació del llibre Dia Sí, Dia No de Maria Eurèlia Campany.	Sense fotografia	22
Para los que se quedan en casa	Un disco	Ressenya	J. Moya	Recomanació disc.	Recomanació del disc de Barry Ryan: “Eloise” i “Love I almost found you”	Sense fotografia	22

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
24 horas (Espanya)	Petit requadre inferior. Primera i segona columnes de pàgina a cinc.	Banco Popular Español	El logotip de l'entitat bancària presideix l'anunci sobre l'eslògan en negreta: "Queremos serle útiles". Sota d'això apareix un segon eslògan més petit on posa: "Trabajamos para Ud".	7
Sense secció	Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc senceres.	Mundo Joven.	Anunci de la revista per públic jove 'Mundo Joven'. L'eslògan principal de la pàgina es "La revista con más mundo joven". La tipologia de la lletra és força corba i molt psicodèlica.	8
Sense secció	Petit requadre inferior. Cinquena columna de pàgina a cinc.	Turrones Picó.	Pastilla de torró dibuixada amb l'eslògan "Calidad Calidad" just a sota. La pàgina la presideix el nom de la marca "Turrones Picó Jijona".	10
Sense secció	Petit requadre inferior. Cinquena columna de pàgina a cinc.	Roura	Apareix una dona dibuixada de perfil amb un monyo. La marca Roura apareix amb el seu logotip de lletra lligada i corbada. L'eslògan és "Experiencia del clásico, audacia del nuevo"	10

Moda	Meitat pàgina inferior. Terca	Turisme Francès	L'anunci té un gran eslògan on posa: "Esquí en França". Al text que l'acompanya es llegeixen les virtuts d'esquiar a les pistes de neu del país veí. També acompanya una fotografia de dones amb els esquís. Hi ha un requadre retallable per demanar més informació sobre les pistes dels Alps i els Pirineus.	15
Sense secció	Pàgina sencera	Mama y yo	Anunci sobre el llibre d'ajuda "Mamá y yo" que explica el procés de la maternitat des de l'embaràs fins als cinc anys. L'eslògan és "Todo sobre la maternidad responsable". Els texts que acompanyen l'anunci, amb la portada d'un dels 15 llibres, expliquen que és molt didàctic i ple de dibuixos. També, que es pot comprar cada dijous a quioscos i llibreries.	16
Sucesos	Dos terços inferiors de la pàgina. Tercera, quarta i cinquena	Marnissimo	Anunci de cafè francès de la marca Marnissimo. S'explica al text com s'ha de servir, amb una cullarada de sucre i una mica de nata. L'eslògan que acompanya al text és	18

	columnes de pàgina a cinc.		“Nada tan exquisito como broche de toda buena comida”	
Espectáculos	Meitat inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Helga	Cartell de la pel·lícula Helga, amb una el dibuix d’una dona que s’intueix despullada, ja que sembla que s’estigui tapant els pits amb les mans.	19
Contraportada	Pàgina sencera.	Omega	Fotografia d’un rellotge en una caixa amb un fons indeterminat que semblen copes. Apareix un eslògan al centre de la pàgina: “Un regalo que encanta, que entusiasma... y que se valora: Reloj Joya Omega”. Sota apareixen diferents models de rellotge de polsera.	21

Anàlisi de diari 4

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	30 de setembre de 1970
Pàgines	24
Número	600
Director	Ángeles Masó
Propietari	Víctor Sagi

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
Cuando la mujer lleva silbato y cuadernillo de multas	Elisa Begoña, Quiroga, policia municipal cordovesa, reguló el trafico en las calles barcelonesas	Fotografia de la dona amb l'uniforme de la Guàrdia Urbana	Donar rellevància a la feminització dels cos de policia local
La mujer, objeto y protagonista del delito	El honor ultrajado en el adulterio no es solo patrimonio del hombre	NO HI HA	Els homes també són infidels i això també afecta les dones
Parto familiar	NO HI HA	NO HI HA	Nous models de família d'altres països més enllà de la contribució familiar
4 páginas dedicades a mesa y cocina	NO HI HA	NO HI HA	Destacar afers de la cuina perquè es pressuposen que són interessants per la dona.

ANÀLISI DEL CONTINGUT PERIODÍSTIC

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Habla la lectora	¿Adónde llevamos a los niños?	Carta de la lectora	M. R.	Infància i maternitat	La mare considera que no hi ha suficient espai pels nens, perquè no hi ha cinemes infantils ni els continguts televisius són poc educatius.	No hi ha	2
Habla la lectora	El calendario escolar	Carta de la lectora	J. L.	Educació	Una mare, que treballa, es queixa dels problemes de conciliació laboral que suposa que els nens facin festa els dissabtes. Demana que els horaris laborals s'equiparin a la reforma del calendari.	No hi ha	2
Habla la lectora	¿Quién puede hacer	Carta de la lectora	M. L.	Cultura	Una dona anima a les dones i a la resta de la societat a prendre coses	No hi ha	2

		cosas mejores?				útils i interessar-se pel seu entorn. Explica que les persones no són culpables de no tenir interès per les “coses importants”, però anima a escriure sobre temes més intel·ligents.		
Habla la lectora		Sugerencias	Carta de la lectora	Inés Romero	Suggerències	Pregunta si el diari podria també oferir concursos de poesia, lletres i cançons.	No hi ha	2
Habla la lectora		Programas escogidos	Carta de la lectora	M.	Televisió	Demana que la televisió tingui en compte el seu potencial per elevar el nivell cultural de la població	No hi ha	2
Habla la lectora		¿Dónde comencia la solidaridad?	Carta de la lectora	Mercedes	Solidaritat	Es lamenta de la falta de solidaritat de la gent amb el veí però la commoció amb els morts d'una guerra llunyana.	No hi ha	2

Habla la lectora	Respuesta a Pierina	Carta de la lectora	Mercedes Font	Violència	Respon a una carta anterior i explica que els problemes s'han de resoldre a través de la paraula i la raó	No hi ha	2
Gente	Premio discográfico para Frank Sinatra	Notícia breu	Sense signar	Música	Sinatra rep un premi als EEUU per la cançó "my way", una versió de la cançó francesa "comme d'habitude".	Primer pla de Sinatra	2
Gente	Louis de Funes elige a Alice Sapritch	Notícia breu	Sense signar	Cinema	Louis de Funes escull a Alice Sapritch com "partenaire" ideal per la seva pel·lícula	Primer pla de Louis de Funes	2
Primer plano	Cuando la mujer lleva silbato y cuadernillo de multas	Entrevista	Maria Eugenia Ibáñez	Incorporació de la dona al Mercat de treball.	Diverses ciutats estan incorporant dones a les policies locals, concretament al control del trànsit. L'entrevista aborda com és la feina d'una	Dues fotografies de l'Elisa Begoña Quiroga dirigint el trànsit a Barcelona a la Rambla Catalunya	3

					<p>policia cordovesa convidada per l'ajuntament de Barcelona.</p> <p>L'enfocament de l'entrevista ressalta una voluntat per deixar clar que la incorporació de la dona al mercat de treball és un fet cada cop més comú. Tot i això, l'entrevista denota encara el masclisme de la societat, sobretot visible en les floretes que els homes diuen a les policies.</p>	<p>creuament carrer Mallorca.</p>	
Primer pla	"Naonato" y gobernador de la "ínsula barataria"	Entrevista- Retrat	L. C.	Teatre	<p>Entrevista a Alfonso del Real sobre la seva trajectòria professional com a actor de teatre i televisió. De fet, explica que la televisió li va salvar quan</p>	<p>Tres fotografies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Escena d'El Quixot fent de Sancho. - Representant el Gobernador de la línsula barataria. 	4

					els empresaris deien que la seva vida professional al teatre havia mort. El personatge és conegut a l'època, i com a celebritat se li dona importància.	- Primer pla de la seva cara.	
Opiniones y comentarios	La playa en 1935	Article opinió	Sense signar	Moda i prejudicis	L'article reclama que una dona no és més o menys digna pel fet de portar bikini i ho exemplifica amb un article de Carles Soldevila sobre la platja el 1935 on posa de manifest que "els centímetres de pell que es veuen no té cap transcendència moral". L'article precisament posa de manifest un prejudici de l'època sobre les dones que portaven roba de bany	No hi ha	5

					molt destapada, i reflexiona sobre que la noblesa d'una persona està en el seus valors i no en la seva roba.		
Opiniones y comentarios	Nuevos tiempos, Nuevos métodos	Article opinió	Sense signar	Religió	El diari es congratula de la decisió de Pau VI de dissoldre els Cossos Armats Pontificis. El diari entén que forma part d'una modernització de l'Església.	Fotografia dels Cossos Armats Pontificis.	5
Opiniones y comentarios	La cuestión del medio ambiente	Editorial	Ángeles Masó	Medi ambient	La directora del diari reflexiona sobre la necessitat de cuidar el medi ambient des d'una òptica reivindicativa. Explica que la defensa del medi ambient es pot fer a petita escala i afirma que la societat s'està acostumant	Fotografia de carnet d'Ángeles Masó	5

					a viure en un ambient brut i poc natural, tot i que desitgem anar a buscar allò que és més natural.		
Hechos y personajes	Shirley no se desanima	Notícia	Sense signar	Celebrities	Li han entrat a robar les joies a l'actriu en un hotel, però ella no es desanima.	Fotografia al Round House Theatre	6
Hechos y personajes	La il·lustre orden de los sanchos de Alcázar de San Juan	Notícia breu	Sense signar	Societat / Premsa rosa	Sobre com està creixent l'ordre de Sancho Panza i què cal fer per ingressar a ella. Haver estimat la Mancha i tenir un paregut al personatge d'El Quixot.	Fotografia d'un home en sobre un ase.	6
Hechos y personajes	Santa Teresa doctora de la iglesia	Notícia breu	Sense signar	Religió	El Papa Pau VI nombra com a doctora a Santa Teresa d'Àvila en un acte a la Santa Seu amb els Prínceps d'Espanya.	Fotografia de Joan Carles i Sofia a la cerimònia	6

La premsa comenta	¿Hay o no hay clase los sábados?	Article opinió	Sense signar	Educació i conciliació laboral	El diari intenta donar resposta a les queixes de moltes lectures sobre la inseguretat que està generant a la societat el canvi d'horari escolar, on els dissabtes passen a ser dia festiu. S'entén que va ser un debat intens en la societat del moment i que va aixecar polseguera.	No hi ha foto	6
La premsa comenta	La gasolina	Article opinió	Sense signar	Economia	Resposta a informacions publicades pel diari Arriba sobre una possible pujada de preus dels derivats del petroli, que Diario Femenino desmenteix. Crida l'atenció que el text té un enfocament didàctic	No hi ha foto	6

					amb la pretensió de fer més entenedora l'economia.		
Hechos y personajes	Nixon ha llegado a Europa	Notícia breu	Sense signar	Política internacional	Visita a Itàlia del president Nixon, que dona el tret de sortida a la seva visita a Europa.	Nixon fent un discurs al Plau del Quirinal de Roma	7
Hechos y personajes	Clausura del VI congreso de criminología	Notícia breu	Sense signar	Successos	Es clausura el congrés internacional de Criminologia.	Fotografia del ministre de Justícia, José Maria Oriol, a la clausura de l'acte	7
Hechos y personajes	Por fin llegó el agua	Notícia breu	Sense signar	Internacional / Guerra / Crisi humanitària	Arriba aigua potable a la ciutat d'Amman, ciutat destrossada per la guerra i que arrossega gran quantitat de morts.	Fotografia de nens i gent gran agafant aigua d'una garrafa	7
Actualidad internacional	Cohetes ruos en el caribe	Notícia	R. M.	Política Internacional / Guerra freda	Tensió entre la URSS i els Estats Units per la sospita de que els soviètics estan construint una base de	No hi ha	7

					submarins nuclears. Crida l'atenció que un tema tan sensible es tracti amb tanta naturalitat.		
Sense secció definida	María Callas en la "premiere" del Palacio Real	Notícia	Sense signar	Prensa Cor / Societat	Maria Callas assisteix a l'estrena d'una obra de teatre al Palais Royal de París. Ahora, s'especula sobre la seva relació amb el grec Onassis.	Dues fotos: <ul style="list-style-type: none"> - Callas al palc del teatre parlant amb altra gent. - Callas sortint d'un Mercedes davant d'un restaurant. 	8
Sense secció definida	Luís María Guinea: Un tenor hacia el éxito	Entrevista	Alberto Suárez Alba	Història d'èxit / Cultura	El Diario Femenino explica que un home aposta per fer el salt al món de l'òpera professional i com va començar la història.	Fotografia de la cara del Tenor, Luis María Guinea	8
Especial	Eleonora Duse: un corazón gentil	Narrativa	Sara Masó	Història d'Eleonora Duse	L'autora fa una explicació sobre la vida i trajectòria d'aquesta artista des de la rebuda de la notícia de la mort de la seva mare i tota	Dues fotografies: <ul style="list-style-type: none"> - Eleonora Duse, de petita, amb la seva mare Angèlica 	9

					la seva evolució posterior. Crida l'atenció com l'autora aprofita un text aparentment insubstancial per fer una crítica del model capitalista i la societat de consum, alhora que afegeix la terminologia "proletari" al text.	- Eleonora Duse a la seva joventut	
Sense secció definida	La hija de Stalin, feliz en su cuarto matrimonio	Entrevista reportatjada	Judith Regan	Vida de la filla d'Stalin ara que viu als EEUU	L'article aborda la vida de la filla d'Stalin als Estats Units després d'haver fugit de Rússia. L'article posa l'èmfasi en que una dona és lliure de fer el que vulgui amb la seva vida, ja que s'havia divorciat dues vegades, havia perdut un marit i ara estava casada per quarta vegada. Alhora,	Svetlana durant una conferència de premsa donada a Nova York.	10

					l'article serveix per atacar la Rússia comunista a través del testimoni de la filla d'Stalin, ahora que centra a la dona com a persona que hauria de centrar-se en la maternitat.		
Música joven	Siete productores de discos se asocian	Notícia breu	J. Moya-Angeler	Música comercial	La notícia parla de la unió de productors discogràfics per fer front comú i aconseguir fer front a la Sociedad de Autores o la Societat de la Indústria Fonogràfica.	Fotografia de cara de Luís Aguilé i fotografia de cara de Juan Pardo	11
Música Joven	Eurofestival 71 para elegir el cantante español, dode	Notícia llarga	J. Moya-Angeler	Eurovisión	Diario Femenino explica en exclusiva quin serà el sistema d'elecció del cantant que anirà a Eurovisió, que consistirà en un programa de televisió	Fotografia de primer pla de Jaime Morey i Dyango.	11

	programes de televisió				setmanal durant 12 setmanes i que després haurà de fer que els espanyols votin per correu qui ha de ser el representant. Crida l'atenció que s'impulsi un sistema de vot en una època on el sistema polític no era democràtic.		
No té secció determinada	La mujer, objeto y protagonista del delito	Reportatge	P. R.	Drets de la dona	El diari aprofita i explica les opinions recollides per dones juristes en el IV Congrés Internacional de Criminologia. L'article aborda la injustícia cap a les dones pel fet de ser les úniques que tenen responsabilitats legals respecte de l'adulteri.	Dues fotografies de perfil de la jurista Sofia Cascajo. Dues fotografies de la jurista María Mercedes Zambrano i una fotografia de Sofia Cascajo el primer dia que va vestir la	12 - 13

					<p>L'article demana que s'equiparin drets i obligacions. En cap cas es fa referència explícita a Espanya, es parla d'un marc general més gran com Sudamèrica o els països de tradició jurídica napoleònica, probablement per dir les coses sense dir-les. Tanmateix, xoca que un article tan liberal en l'aspecte de l'adulteri tingui com a contrapartida expressions que facin referència a l'avortament com a "criminal". També fa una crítica a que a les legislacions la dona encara té massa tutela per part de</p>	<p>toga d'advocada en una foto amb majoria d'homes.</p>	
--	--	--	--	--	---	---	--

					l'home, i que això contravé els drets humans.		
Sense secció	Muchas mujeres solo cuentan al peluquero lo más íntimo de su vida privada	Reportatge curt	Stella Bruce (EFE-Features International)	Perruqueria i dones	L'article afirma que les dones tenen tendència a explicar coses als perruquers que no li dirien a ningú. De fet, l'article enfoca la notícia en que els homes perruquers són molt cavallers fins i tot quan algunes dones, a les que deixa com cotorres, coquetegen amb ells. Fins i tot afirmen que la classe no és un problema, de fet l'article explica que quan més riques, més propícies. A més, creu que les celebrities també hi cauen.	Fotografia d'un perruquer fent-li un pentinat a una dona.	14

Primera Fila	Con ellos llegó el escándalo	Notícia	Pompeyo Crehuet	Música	La notícia parla de les actuacions dels Rolling Stones al Palau dels Esports de París, on unes fans van irrompre i van pujar a l'escenari. A més, explica els altres artistes que van passar-hi.	Cara de Nick Jagger	15
Primera fila	David Hemmings: "He cambiado mucho"	Noticia	E. R.	Societat / Premsa cor	La notícia aborda el canvi de David Hemmings, celebrity de l'època que ha anat madurant i deixant de ser "l'enfant terrible" del Regne Unit per anar sent una persona més centrada. L'article analitza aquesta evolució el personatge	Fotografia de perfil de David Hemmings.	15
Primera fila	Noches de estrenos...	Crítica	Eduardo Alarcón	Teatre	L'autor fa una crítica sobre l'obra de Juan José Alonso	Foto de perfil de Lícia Calderón	15

					Millán sobre la vulgaritat i els diners.		
Primera fila	Los jefes intermedios y el tiempo libre	Anàlisi	Benejam	Laboral / Treball	La problemàtica de la feina, en que una persona que rep un ascens a la feina acaba treballant més hores, per la qual cosa, l'augment de salari és relatiu, perquè s'entén que les persones amb més responsabilitats han d'assumir més hores. Això fa difícil seguir progressant.	No hi ha	16
Libros	Dos libros para la mujer	Informe	Sense signar	Literatura	L'article recomana lectures pensades per dones. De fet, dona per fet que una dona ha de saber ser una bona mestressa de casa, amb el que li recomana	No hi ha	16

					l'Enciclopèdia Everest per la Llar, on aprendrà des d'economia domèstica fins a preparar roba. A més, crida l'atenció com destaca que és molt colorit i ple de llibres. A més, recomana un llibre sobre Belleza Femenina, que ajuda a la dona a ser "més bella"		
Libros	En las librerías	Informe	Sense signar	Literatura	<p>El diari recomana obres de més contingut i qualitat intel·lectual.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Supervivència de Ben East. - Pensi en un número de Anders Bodelsen - Kioto, la danarina de Izu, de Yasunari Kawabata - Calle Frederik de John O'Hara 	No hi ha	16

Deportes	Merche Ortiz de Urbina, campiona de España de Slalom Náutico	Entrevista	Alberto Suárez Alba	Slalom Nàutic	Ofereix una imatge modèlica pels valors oficials de l'època, perquè tot i que demostra que una dona pot ser una gran esportista i que és una persona que es dedica a això, ella mateixa remarca que ho fa alhora que no desatén en cap les seves obligacions com a dona.	Fotografia de l'atleta desenvolupant la seva activitat.	17
Deportes	Record de España infantil a cargo de Nieves Panadell	Entrevista retrat	F. Farràs	Natació	Una noia guanya la marca nacional infantil de 200 metres estils individuals.	Fotografia de l'atleta a la piscina	17
Sense secció	Jaime Blanch fue un niño	Entrevista	Eduardo Alarcón	Teatre	Entrevista a Jaime Blanch, un actor que va ser un nen actor, però que no ha tingut	Fotografia de la seva cara.	18

	actor; nunca un artista niño				continuïtat després. Explica la seva experiència i com ha refet la seva vida, ja que ara està fent d'actor en un teatre, casat amb una anglesa i amb un fill amb el mateix nom que el pare.	Tres fotografies de la família: Jaime Blanch amb la seva dona i el seu fill.	
Mesa y cocina	Sobre el pescado, su cocinado y presentación en la mesa	Reportatge	Ana María Calera	Cuina	Explica pautes per comprar, cuinar i conservar el peix. Així mateix, dóna receptes per poder-lo cuinar. Dirigit clarament a dones mestresses de la llar, és una pauta pensada per ensenyar les dones, segons la mentalitat masculista de l'època.	Fotografia d'una llotja de peix.	19
Mesa y cocina	Orden el que deben ser	Reportatge	Ana María Calera	Cuina	Una guia de com s'han de servir els plats. Quins menjars valen com a	Dibuix d'una paella amb un pollastre.	20

	servidos los platos				primer, segon plat i postres. Està clarament adreçat a les dones de l'època, a les que atribueix el rol de ser les úniques que haurien de saber aquestes coses, segons la mentalitat masclista de l'època.		
Mesa y cocina	Bocadillos	Apunt	Ana María Calera	Cuina	Explica com preparar diversos tipus d'entrepà.	Dibuix de diversos entrepans.	20
Mesa y cocina	Los alimentos fritos	Apunt	Ana María Calera	Cuina	Explica com fregir bé els aliments i dona pautes de quins han de ser els procediments per aconseguir-ho	Fotografia d'una paella amb oli i fregint	20
Mesa y cocina	Cómo servir la mesa	Informe	Ana María Calera	Servir taules	L'article dona pautes i claus per sebir la taula alhora que interpel·la a la mestressa	Una dona servint una taula amb tots els utensilis i coberts	21

					de casa i la criada per ensenyar-li a posar la taula.		
Mesa y cocina	Aproveche la fruta de la estación	Receptes	Ana María Calera	Economia domèstica	L'article dóna claus per aprofitar les fruites i evitar que se'ns facin malbé. Posa com a exemple la recpta de les pomes al rom.	Fotografies d'elaboració de les pomes al rom.	21
Mesa y cocina	Modo de limpiar un buen pollo	Guia	Ana María Calera	Cuina	L'article explica com netejar un pollastre correctament i dóna les passes per fer-ho.	Dues fotografies del procés de rentat del pollastre.	22
Mesa y cocina	Trucos de cocina	Guia	Ana María Calera	Cuina	Consells per cuinar i preparar aliments de forma més eficients dirigit directament a la dona, entenent que és l'única que ha d'aprendre coses de cuina.	Dibuix d'un blog de notes.	22

ANÀLISI DE LA PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Primer plano	Mitja pàgina inferior. Quarta i cinquena columna.	Lacpur - Leche de Masía	Un home de mitjana edat amb barba i americana pren un got de llet blanca en una imatge on sembla que s'està intentant imitar un pícnic, encara que no és massa clar. L'eslògan principal és: “¿Recuerda el autentico sabor del gran vaso de leche que tomó en aquella excursión?”	4
Especial	Quarta part inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columna.	Mary Ward College	Acadèmia que anuncia cursos per feines “per a dones”. En aquest cas anuncia cursos per preparar-se com a hostessa de congressos i exposicions. L'acadèmia se situa a Madrid i es demanen idiomes. El seu eslògan principal: “Una suggestiva profesión para la mujer de hoy”	9
Sense secció	Mitja pàgina inferior. Quarta i cinquena columna.	Calgón – Detergente	Anunci del detergent de la marca Calgón per a rentadores: “Deja el agua sin cal”.	9

Sense secció	Petit requadre inferior. Primera columna.	Clínica de Belleza Helia	Dirigit a dones per tractaments facials i de bellesa.	9
Música joven	Quartes cinquenes parts de la pàgina. Quarta i cinquena columna.	Noxón Limpiahornos.	Producte dirigit a la neteja del forn de forma ràpida. Es veu una dona netejant el forn en tres imatges que mostren el procés de rentat de l'estri. L'eslògan és "Noxon quita rápido la grasa de su horno".	9
Sense secció	Una tercera part de la pàgina. Posició inferior. Quarta i cinquena columna.	Radio Barcelona.	Anunci de Radio Barcelona per sintonitzar l'emissora amb els tipus de programació que s'ofereix, entre la que s'aprecia el "Consultorio para la mujer",	14
Primera fila	Primera i segona columna de pàgina a quatre. Cinquena part de la pàgina inferior.	Nuvofondo Rentfondo	Anunci d'un fons d'inversió immobiliària.	16
Sense secció	Cinquena columna inferior. Petit requadre lateral.	La Fábrica.	Anunci d'una botiga de roba i utensilis per la pluja al costat de la plaça Universitat.	18

Mesa y Cocina	Cinquena columna inferior. Petit requadre lateral.	El Cafeto.	Anunci d'una marca de cafè on surt un paquet de cafè i l'eslògan: "Siempre El Cafeto en su hogar. El cafè de sabor puro".	22
Contraportada	Tota la pàgina	Telefónica	Anunci d'una marca de telèfons Góndola on apareix una noia amb cabells llargs i rossa aguantant un telèfon. La dona porta les ungles pintades i va vestida de negre. L'eslògan de la pàgina és: "¿Aún no ha conseguido ud. Su teléfono "góndola"?". La dona respon en teoria amb un altre missatge: "yo sí".	24

Anàlisi de diari 5

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	25/26 desembre de 1970
Número	674
Pàgines	24
Director	Àngels Masó
Propietari	Víctor Sagi

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
La la otra navidad está en las chabolas		Fotografia d'una família de pare, mare i filla en una "chabola" celebrant el Nadal.	Lliga la tradició cristiana i el naixement de Jesús en la pobresa per fer palès que hi ha molta gent molt humil que celebra el Nadal com pot i fa reflexionar sobre que fer front a la misèria és una forma d'estimar a Déu.
Los médicos que operaron a Albertine Sarrazin, operados		No hi ha	Condemnats dos metges que van operar a Albertine Sarrazin.
Páginas de decoración	Comodidad en la cocina. Una chimenea, ¿por qué no?	No hi ha	Consells de decoració per a cuines.

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Habla la lectora	Unos niños podrán jugar el día de reyes	Carta de la lectora	Marina García	Pobresa infantil	La carta agraeix a la gent que l'ha ajudat davant la impossibilitat econòmica de poder comprar regals als seus 9 fills per reis. Va escriure una altra carta explicant la seva situació	No hi ha	2
Habla la lectora	El olvido del Deporte Femenino	Carta de la lectora	I. M.	Discriminació esport femení	Una senyora escriu indignada perquè els mitjans de comunicació han donat molta corda al futbol femení. Critica que en realitat als homes no els interessa l'esport, els interessa l'espectacle que els provoca veure dones jugar a l'"esport rei". De fet,	No hi ha	2

					<p>critica que no hi hagi cap interès en cobrir esdeveniments esportius o a esportistes dones que practiquin altra classe d'esports. Ella explica que li sembla genial que les dones facin futbol, però demana que si el que en realitat interessa és l'esport, que facin cas també d'altres modalitats esportives.</p>		
Habla la lectora	Las dichas motos	Carta de la lectora	María Redondo	Problemàtica circulació de motos	<p>Una dona es queixa que no hi ha normes de circulació clares per les motos, i posa com a exemple que moltes d'elles aparquen a la vorera i impedeixen el pas al vianants.</p>	No hi ha	2

Habla la lectora	¿El salón de la infancia y la juventud?	Carta de la lectora	N.C.	Joventut	Una mare es queixa perquè tot i que li sembla bé el saló creu que està massa centrat en nens i poc en adolescents. De fet, la pròpia mare, que afirma que els portes per les “seves obligacions com a mare”, demana que l’activitat pugui abraçar des d’infants fins a joves.	No hi ha	2
Habla la lectora	¡Atención peluqueras!	Carta de la lectora	Pepita	Jornada laboral	Una perruquera es queixa de la falta de temps lliure que li provoca la seva professió i demana posar en contacte a totes les perruqueres per tal de buscar la fórmula de tenir un dia lliure a la setmana, sobretot els dilluns. Crida	No hi ha	2

					l'atenció que la dona titlla de "molt femenina" la professió alhora que agraeix al diari que sigui un espai on les dones "puguin expressar-se" .		
Habla la lectora	Conservas caseras	Carta de la lectora	María de la Esperanza	Cuina	Una dona troba a faltar receptes de conserves al diari, ja que es defineix com a molt aficionada a fer-ne.	No hi ha	2
Primer plano	Carmen Llorca nos explica su novela "El Sistema	Entrevista retrat	Carmen Deben	Literatura	L'escriptora ha escrit un llibre amb l'objectiu de criticar la societat fruit d'un sistema industrial que desgasta el treballador i no li permet viure dignament. L'escriptora explica que escriu el llibre per dir el que vol contra "el sistema". Va	Tres fotografies de l'escriptora asseguda en un sofà amb una taula amb tasses de cafè al davant.	3

					viatjar a Moscou i explica les caresties que patien els ciutadans d'allà, però considera que és un problema de coordinació. També és cert que reconeix que hi ha falta de llibertats polítiques: "La azafata no podia hablar de política".		
Primer plano	Exposición de nacimientos	Crònica	Eduard Alarcón	Nadal	L'article explica el conjunt d'exposicions de pessebres que hi ha al Palau Nacional de Congressos i Exposicions. Ho fa, a més, fent servir de pretext com un nen i el seu fill visiten l'espai.	Fotografies dels diferents pessebres exposats, tots tradicionals.	4

Opiniones y comentarios	¿Será 1971 un año distinto?	Article d'opinió	Pompeyo Crehuet	Canvis de futur a l'any nou	L'article escriu entre línies que el país té ganes de canvi, que tot canvia i a la gent li agraden els canvis, fins i tot quan generen inestabilitat. No obstant, rebaixa el possible optimisme i afirma que el 1971 no passarà res i el país seguirà sent igual. Acaba afirmant la sorpresa seria que 1971 fos un any diferent.	No hi ha	5
Opiniones y cometarios	A los deportes de "invierno	Article d'opinió	Sense signar	No hi ha esports d'hivern excepte excepcions	L'article posa de manifest que excepte l'esquí i algun altre que requereix de fred, la majoria d'esports es poden practicar al llarg de tot l'any sense necessitat de que sigui necessari	Caricatura d'un senyor esquiant dins d'un pis mentre dues dones el miren incrèdules. Una de les dones és dempeus	5

					estar en una època de l'any determinada	mirant-lo girada mentre que l'altra no es molesta en aixecar la vista de la revista que llegeix i fa cara d'indiferència	
Opiniones y comentarios	La alegría de la Navidad da la vuelta al mundo	Editorial	Ángeles Masó	Nadal a Suècia	La directora del diari fa una comparativa de com és el Nadal a Espanya i com el celebren a d'altres països, entre els que destaca Suècia i la falta d'hores de llum. Explica que la seva festa ha evolucionat a la modernitat sense abandonar la part més tradicional.	Fotografia de carnet de la directora del diari.	4
Hechos y personajes	Angew y dracula entre	Breu	Sense signar	Els més odiats	Una enquesta pregunta els visitants del Madame	Fotografia d'un dels tres més	5

	los más odiados				Tusaud quins són els personatges més odiats. Crida l'atenció la llibertat d'expressió, encara que sigui per una cosa aparentment tan banal com un museu de cera. Els més odiats són el primer ministre, Edward Heath, Dràcula i el vicepresident dels EEU, Spiro Agnew.	odiats. No està identificat de qui es tracta.	
Hechos y personajes	Navidades de Carolina de Mónaco	Breu	Sense Signar	Família Reial de Mònaco	Celebració especial de la família Reial de Mònaco amb motiu de la celebració del Nadal. El diari fa atenció a Carolina de Mònaco, en aquell moment una adolescent.	Fotografia del rei amb els seus dos fills (Alberto i Carolina).	5

Hechos y personajes	El “Gordo” salvo a un industrial	Breu	Sense signar	Grossa de Nadal	La Grossa de Nadal permet a un empresari tenir la suficient capacitat econòmica com per poder reflotar l'empresa de la difícil situació econòmica per la qual passa.	Fotografia de l'empresari cobrant la butlleta a l'Administració de Loteria.	5
Hechos y personajes	Delon compra el manuscrito – proclama que De Gaulle leyó en la BBC	Breu	Sense signar	Política internacional	L'actor Alain Delon compra el manuscrit de De Gaulle per donar-lo a l'Estat Francès.	Fotografia de perfil d'Alain Delon.	5
Hechos y personajes	La economía española en cifras	Economia	Sense signar	Economia i sectors de producció	El diari es fa ressò d'un tríptic del sindicat vertical del franquisme, que recull quins són les províncies espanyoles que han aconseguit un nivell de desenvolupament més alt i en quin percentatge estan	No hi ha	6

					repartits els ciutadans segons la seva dedicació professional per sector productiu (primari, secundari i terciari)		
Hechos y personajes	Barcelona como Madrid en su adhesión a Franco	Notícia breu	Sense signar	Informació oficial del Règim	El diari es fa ressò d'una "espontània" manifestació d'adhesió al "Caudillo". La publicació parla de 400.000 persones. Explica que el el capità general, Alfonso Pérez Viñeta i el governador civil, Tomás Pelayo Ros, fan un discurs. La notícia explica que el missatge de les autoritats i el dels manifestat és el mateix: "Pau i Unitat".	Fotografies de les dues autoritats i fotografia dels manifestants pel carrer	7
Actualidad Internacional	Allende ha firmado el	Notícia breu	Sense signar	Política xilena	L'article explica que Salvador Allende	No hi ha fotografia	7

	<p>proyecto de reforma constitucional que permitirá recuperar para el país sus riquezas minerales</p>				<p>(comunista) ha nacionalitzat les mines de coure, fins aleshores en mans d'empreses privades. Tanmateix, critica la incapacitat de l'expresident anterior per resoldre. L'article és curiós, perquè parta amb una certa contundència sobre un govern comunista i sobre la por que es produeixi un aixecament militar en la seva contra. A més, explica que les companyies mineres del país estaven en mans dels nordamericans i que la majoria del metall s'exporta. El que crida més</p>		
--	---	--	--	--	---	--	--

					l'atenció és la seva posició, ja que la notícia es col·loca just a sota de la notícia de la manifestació a Barcelona "en adhesió a Franco". Tenint em compte que el règim franquista era anticomunista i que va arribar al poder mitjançant un cop d'Estat xoca amb la notícia d'un país democràtic governat per un comunista sota l'amenaça d'un cop militar.		
Sense secció	Los reyes de Bélgica en las últimas salidas oficiales	Notícia breu	Sense signar	Monarquia belga	El diari fa una valoració de la reina Fabiola i el rei Baduino de Bèlgica en el seu desè aniversari. Ressalta la figura de la monarquia i també una de	Fotografia dels reis de Bèlgica a la Gala de Premsa al Teatre Roial de la Monnaie. També Fotografia de la	8

					les notícies de la premsa rosa de l'època, que la Reina Fabiola no podria ser mare.	Reina Fabiola de perfil.	
Sus amores pasaron a la historia	1936: un rey romántico en Inglaterra	Retrat	Sara Masó	Un retrat de la vida sentimental del príncep de Gal·les.	Explica la història de les trobades entre la duquessa de Windsor i el Príncep de Gal·les des del testimoni d'ella.	Fotografia del Príncep de Gal·les.	9
Sense secció	Un certamen para niños	Notícia	Carmen Maluenda	Infància i joventut	La notícia explica totes les activitats que es porten a terme al 8è saló de la infància i la joventut. A més, explica totes les novetats, entre les quals hi ha les proves de funcionament dels mitjans audiovisuals.	Fotografies de: una nena jugant a conduir un cotxe en el circuit de trànsit viari. Nens i nenes fent proves als estudis de ràdio del saló.	10

						<p>Fotografies de com funciona el sistema de Correus.</p> <p>Fotografies de nens i nenes a l'atracció del tren postal per ser entregats.</p> <p>Fotografia del cartell del Saló de la Infància i la Joventut.</p>	
Música joven	Joaquín Rodrigo compone para Junior	Notícia	J. M – A.	Col·laboració musical	Joaquín Rodrigo composarà una cançó per a Júnior en el marc de la música pop. S'espera que aquesta nova peça tingui	Garcia Segura, Junior i Joaquín Rodrigo brindant per la cançó.	11

					una gran repercussió mediàtica.		
Música joven	Gigantes de la canción	Notícia	Sense signar	Música	Anunci d'un nou disc "Gigantes de la Cançó", on es recullen tots els que han format part de l'organització EMI.	Sense foto	11
Música joven	Otra canción Flamenco – pop – hindú para Dolores Vargas: "Jamalancha".	Breu	Sense signar	Música	Nova cançó de Dolores Vargas després de l'"achilipú" i la seva voluntat de seguir al flamenco-pop, que sembla que li està donant bona acollida entre el públic.	Fotografia de Dolores Vargas ballant i cantant davant d'un micròfon.	11
Música joven	Judy Garland, disco pòstumo	Breu	Sense signar	Música	Ha aparegut un disc pòstum de la cantant Judy Garland.	No hi ha fotografia	11
Música joven	Se celebraron 12 horas musicales	Breu	Sense signar	Música	S'han celebrat les 12 hores musicals.	No hi ha fotografia	11

Sense secció	La Navidad està en las chabolas	Reportaje	Ramon Miravitllas	Pobresa i desigualtat social	El reportatge el que fa és fer una fotografia diferent del de Nadal, a través del fenomen del barraquisme de l'època. El periodista fa un anàlisi en profunditat del que suposa la festa per al sector més desafavorit de la societat. En la majoria de casos la festa es redueix a fer un dinar una mica més vistós que la majoria de dies i passar-los amb la família. Tots, no obstant, voldrien poder viure amb millors condicions la festa i poder tenir una vida més acomodada. No demanen cap tipus de luxe, només	Fotografies de les barraques: -La majoria d'eines de la casa estan a la porta perquè estan blanquejant-la i netejant-la pel dia de Nadal. -Fotografia d'una chabola per dins, amb alguns elements decoratius nadalencs modestos. -Un nen esmorzant fora de la barraca en una taula.	13-14
--------------	---------------------------------	-----------	-------------------	------------------------------	---	--	-------

					<p>poder sortir de barraques que no tenen llum i aigua corrent per passar a viure a un pis. En alguns casos, la situació de pobresa de la família arriba a tal punt de no poder arribar a establir-se com a tal. De fet, aquestes famílies en alguns casos el que fan per celebrar el Nadal, amb tota la bona fe i humilitat del món, consisteix en netejar tota la casa.</p> <p>La fotografia posa sobre la taula una problemàtica latent en l'espanya del tardofranquisme, com era el barraquisme de les persones que</p>	<p>-Nens jugant amb una pilota vella en un pati ple de brossa i restes de construccions.</p> <p>-Fotografia de “La ciudad sin Luz”, el conjunt de barraques on succeeix el reportatge, que contrasta amb els blocs de pisos del costat.</p>	
--	--	--	--	--	---	---	--

					majoritàriament havien vingut d'altres parts d'Espanya i es veien obligats a viure en condicions molt precàries, culpa del Règim franquista per no haver estat capaç de gestionar correctament el moviment interior migratori. Posa de manifest una altra cosa, que en alguns casos la dona ha de contribuir econòmicament a la llar, o fins i tot passa a ser la sustentadora principal de casa.		
Sense secció	Conducción en tiempo de niebla	Informe	Daisy M ^a Lavandero	Conducció	Consells per posar els focus del cotxe en cas de boira o visibilitat de	Fotografia d'un cotxe amb fanals que semblen els	14

					conducció reduïda. De fet, l'article busca donar consells útils per conduir amb la major seguretat possible davant d'aquesta circumstància.	especials per la boira.	
Sense secció	"24 horas del Jarama"	Columna	Polo Villaamil	Carreres	Explica el resultat de l'organització de la cursa de les 24 hores de la circulació del Jarama. Tanmateix, dona dades de la cursa, tant els participants com les voltes i les classificacions.	Fotografia dels cotxes a la línia de sortida.	14
Sense secció	El primer barcelonès de 1971	Breu	Sense signar	Primer naixement de l'any	Nenuco organitza el premi pel primer nadó de l'any, que serà pel primer nen que neixi i quedi inscrit en el Registre Civil.	No hi ha	14

Dinero y negocios	Cuando la publicidad no rinde por culpa del anunciante	Anàlisi	Sense signar	Problemes sector de la publicitat	L'article analitza els problemes de l'empresa publicitària, que prefereix fer productes per convèncer els anunciats que no pas els clients. A més, considera que és un engany parlar de facturacions altres quan el marge de beneficis és exigü, cosa que no dóna per sobreviure.	No hi ha	15
Sense secció	El Belén llegó a la Confederación [Suiza] antes que el árbol el canto de la estrella, la gran	Informe	Sense signar	La història del pessebre a Suïssa	La història explica com els pesseshbres també es posaven al Nadal a la Confederació Helvètica abans que el arbres que en aquell moment començaven a ser famosos a Espanya.	Fotografia d'un pessebre modern a Suïssa. Fotografia d'un fragment de la cançó de l'estrella.	15

	procesión de lucerna						
Sense secció	La segunda Gabor para George Sanders	Notícia breu	Sense Signar	Rumors d'un enamorament	L'actor George Sanders podria haver-se enamorat d'una Gabor.	Fotografia de cara de George Sanders.	16
Sense secció	Richard Burton, un "Don Quijote" a la inglesa	Notícia breu	Sense signar	Interpretació d'El Quixot	Richard Burton prepara una interpretació d'El Quixot de cara a l'any que ve.	Senese foto	16
Primera fila	1970: 'Lluvia' de actrices extranjeras en España	Infografia	P. C.	Actrius estrangeres que han passat per Espanya	La majoria d'actrius van venir conseqüència del baix preu de la producció cinematogràfica a Espanya. Com és més barat enregistrar al país les actrius venien a enregistrar algunes seqüències de pel·lícules. Entre les que han passat: Brigitte Bardot,	Fotografies de les cares de les cinc dones.	17

					Faye Dunaway, Samantha Eggar, Ursula Andress, Candice Bergen.		
Sucesos	Los médicos que operaron a Albertine Sarrazin, condenados	Notícia	Lloveras	Negligència mèdica	Una sentència a França condemna a dos metges que van operar a l'escriptora Albertine Sarrazin a presó per negligència mèdica. La denúncia va estar presentada pel seu marit, que rebrà una compensació per danys i perjudicis.	Fotografia de Albertine Sarrazin de perfil llegint un llibre.	18
Decoración	¡Una chimenea! ...¿Y por qué no?	Article d'opinió	Ordi Boher	Instal·lació de xemeneies	L'article anima a instal·lar una xemeneia a casa. Explica quins són els pros i que els preus poden ser força assequibles.	Quatre fotografies de quatre xemeneies diferents	19

Decoración	“Ten” a nuestro alcance, de la mano de David Carrasco	Entrevista	Ordi Boher	La visió del disseny del grup de dissenyor “Ten”	Expliquen en què consisteix el seu art i què s’hi exposa amb un estil que té la pretensió de ser modern i alhora trencador. Tanmateix, busca oferir al consumidor d’art un producte diferent, també a la seva galeria.	Fotografia d’una decoració de Nadal feta per “Ten”. Fotografies de l’exposició de “Ten”.	20
Decoración	Comodidad en la cocina	Notícia breu	Ordi Boher	Novetat a les cuines	La novetat de la cuina és que el forn està instal·lat en un laminat de marbre.	Fotografia de la cuina	21
Decoración	En cualquier época, cocinas	Notícia breu	Ordi Boher	Disseny cuines	Explica que cada cop les cuines són més funcionals i els seus dissenys gaudeixen de més bellesa, i es posa d’exemple un model de cuina que es presenta.	Fotografia de la cuina	21

Decoración	¿Salas para todo o una habitación para cada uso?	Notícia	Ordi Boher	Disseny interior	L'article aposta per més espais i menys habitacions d'un sol ús. Creu que la complexitat de la vida moderna precisament requereix una simplicitat en els espais, i que estiguin més i millor interconnectats entre sí.	Fotografia de la cuina	22
Decoración	El salón de la semana	Breu	Ordi Boher	Disseny interior	Explicació del disseny del saló obra de Sebastián Matta, fabricat a Itàlia i a Espanya.	Fotografia de la cuina	22
Decoración	Para los pequeños literas	Breu	Ordi Boher	Disseny infantil	Explica un model d'habitació funcional i original des del punt de vista del disseny. A més, les lliteres permeten guanyar espai i són pràctiques, afirma.	Fotografia	22

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Portada	Quarta i cinquena columna, al costat de la capçalera de Diario Femenino.	Corbero.	El logo de Corbero surt acompanyat de l'eslògan: "Cocinas-Frigoríficos-Calentadores". Anunci de promoció de cuines.	1
Primer plano	Recuadre inferior. Quarta i cinquena columna.	Viña Tondonia	Apareix una fotografia amb tres ampolles de la marca de vi que s'anuncia. L'eslògan queda com a: "Dese importancia, Viña Tondonia es cava 'alta' para personas de 'clase'". Va	4
Sense secció	Petit rectangle a la quarta i cinquena columnes al centre de la pàgina.	El Cafeto.	Surt un paquet de cafè amb l'eslògan "Siempre El Cafeto en su hogar". El café del sabor puro.	4
Sense secció	Mitja pàgina inferior sencera.	La Voz de Madrid	Surt una coral dibuixada amb una estrella d'Orient al centre. Anuncia la programació especial pel Nadal. L'eslògan que apareix es: "La Voz de Madrid se hace retablo Navideño a través de su programación. Las fiestas de	9

			Navidad hallan su eco sonoro en los programas especiales de "La voz de Madrid"	
Sense secció	Primera i segona columna de pàgina a cinc. Requadre lateral inferior.	Radio Barcelona	Recomanació de sintonitzar els programes d'Alberto Nadal: "La comarca nos visita", "La joven Zarzuela hoy" i "Desfile Estelar". Només apareix text, cap imatge ni fotografia.	10
Música joven	Tercera, quarta i cinquena columna de pàgina a cinc. De mitja pàgina en avall.	Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Barcelona/Caja de Pensiones para la Vejez/Ahorros de Cataluña y Baleares/Caja de Ahorros Provincial de la Diputación de Barcelona/Caa de Ahorros "Sagrada Familia"	Les caixes d'estalvis abans esmentades conviden la gent a participar a la Missa en honor a la seva patrona, la Sagrada Família, al temple del mateix nom de Barcelona el 27 de desembre de 1970 a les 9:45 hores del matí. Surten també els logotips de les diferents caixes d'estalvis.	11

Sense secció	Primera i segona columna d'una pàgina a cinc. Requadre inferior.	Ferrys - Lencería	Anunci de roba interior amb un cotxe com a imatge principal. L'eslògan és "Viaje más cómo con prendas interiores. Los calcetines que andan por todo el Mundo".	14
Dinero y negocios	Primera i segona columna d'una pàgina a quatre. Requadre lateral inferior.	NuvoFondo RentFondo	Anuncia un fons d'inversió per temes immobiliaris amb les dades d'on són les delegacions. No hi ha cap imatge ni cap fotografia.	15
Sense secció	Primera, segona i tercera columna de pàgina a cinc. Ocupa dues tercers quarts parts de la pàgina.	Unión Térmica SA	Emissió d'obligacions simples de 1000 pessetes nominals. Cadascuna està avalada pels socis de l'empresa. Text amb les bases i els bancs on es pot efectuar la subscripció.	16
Sense secció	Quarta i cinquena columna de pàgina a cinc. Quatre cinques parts de la pàgina.	Studio Atenas	Projecció en versió original subtitulada "La mia Signora" als cinemes de Balmes 365. Surt el cartell del film i també l'eslògan "El juego preferido de los adultos"	17
Sense secció	Mitja pàgina inferior	Limpiador Netol	Fotografia dels productes Netanol de fons amb el el Netanol per rentar paper de paret al capdavant. El text té una breu descripció de	18

			com neteja el producte el paper de paret i els seus suposats resultats. Alhora, Diario Femenino organitza un concurs Netol, però no s'especifica quin és el premi exacte.	
Decoración	Tercera, quarta i cinquena columnes d'una pàgina a cinc.	Saló de la infància i de la joventut		19

Anàlisi de diari 6

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	27 octubre de 1970
Número	623
Pàgines	24
Director	Àngels Masó
Propietari	Víctor Sagi

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
Diario Femenino cumple dos años	Esta fotografía de Postius fue noticia el 27 de octubre de 1968 cuando apareció el primer número de Diario Femenino. Hoy, en las páginas, 12, 13 y 14 ofrecemos una encuesta con opiniones de algunas habituales compradores de nuestro Periódico.	Fotografía d'una dona llegint un exemplar del primer número de Diario Femenino.	El propi diari publicita el seu segon aniversari i ho fa amb un reportatge especial on lectores de diferents parts d'Espanya donen la seva opinió sobre el Diario Femenino.
¿Cuáles son las consecuencias de las drogas?	No hi ha	No en té	Anàlisi sobre quines conseqüències sobre la salut poden tenir les drogues
Sordi entre Claudia y Mónica	No en té	Fotografía de Claudio i Mónica	Entrega dels premis Globus d'Or de la premsa a Roma.

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Habla la lectora	La educació	Carta de la lectora	María M. B.	La televisió com a transmissora de valors negatius	Una senyora considera que alguns continguts de TVE són inadequats moralment pels nens. Creu que amb més valors la societat seria millor	No hi ha	2
Habla la lectora	El robo de Sofía Loren	Carta de la lectora	María Cinta Bonet	Les joies de Sofía Loren	Critica que Sofia Loren tingui tantes joies. Ho troba innecessari i li sembla sorprenent en algú a qui tenia molt ben considerat per la seva classe i la seva fama de bona administradora dels diners.	No hi ha	2
Habla la lectora	“L’hora de Catalunya”	Carta de la lectora	Maruja Fernández	Reinvidica el programa de Radio	Creu que el programa de “l’Hora de Catalunya” on sona música en català no	No hi ha	2

				Barcelona “L’hora de Catalunya”	s’hauria de retirar. És una hora a la setmana on els catalans poden escoltar música “nostra”. És una reivindicació catalanista perquè parla d’un espai on pot reivindicar-se la cançó catalana.		
Habla la lectora	No se pasa del llanto a la risa por aburrimiento	Carta de la lectora	Oznary	Reflexió sobre sentiments	Critica una carta anterior que parlava de que la gent passava per avoriment del plor al riure. L’escriptora reflexiona sobre per què plorem i per què riem, i explica que al final són dues manifestacions anímiques diferents que representen situacions molt contraposades. No és el	No hi ha	2

					mateix una malaltia que una bona notícia.		
Habla la lectora	¿Qué hacer los fines de semana en invierno?	Carta de la lectora	Oznari	Reflexió sobre sentiments	La lectora creu que no hi ha coses a fer a la ciutat els caps de setmana pels qui no marxen a una casa rural o a una segona residència. A més, fa una sèrie d'afirmacions significatives: "El treball és la missió que li toca a la dona els caps de setmana". Parla de la necessitat d'anar a un hotel perquè la dona no hagi de treballar i, per tant, pugui descansar. També posa de relleu que "les dones han d'estar contentes" i ho aguanten tot per obligació.	No hi ha	2

Habla la lectora	!Pues no, no me gustan los careos!	Carta de la lectura	M. C. F.	Crítica als careos	Posa de manifest la crítica que va rebre d'una noia que s'havia enfadat perquè l'havia tractat de senyora per carta. A més, posa de manifest la necessitat de la crítica a l'hora d'analitzar textos.	Dibuix d'una senyora grassa cridant-li i tremolant davant d'una noia jove de cabell llarg i negre	2
Primer plano	Una doctora española investiga los efectos de la droga STP	Entrevista	M. M.	Investigació científica	Posa en valor que cada cop hi ha més dones en l'àmbit científic, tota una fita en una societat desigual entre homes i dones. L'entrevista serveix per reivindicar l'èxit de la investigadora, que vol donar resposta als dubtes sobre l'addicció que provoquen les amfetamines. A més, cal destacar que treballa per	Dues fotografies. La primera una fotografia frontal de la doctora García-Monge. La segona una fotografia de la dona amb el president de l'escola de policia i amb el president del Tribunal Tutelar de Menors.	3

					les Nacions Unides i representa a Espanya com a investigadora de l'àmbit de la salut. Destaca també que la seva curta edat per donar-li més valor al mèrit on ha arribat.		
Primer plano	“amor, champagne y gasolina”	Notícia	Sense signar	Autoservei eròtic	La notícia explica un nou autoservei on dones joves en bikini es dediquen a treballar als autoserveis, cosa que ha provocat molta afluència d'homes. L'article demana l'exportació del model a Espanya. És un clar reflex de la cossificació de la dona, conseqüència d'una societat encara més masclista que l'actual. També, xoca que una	Dues fotografies. La primera, la fotografia de la benzinera on són les noies. La segona, una noia en bikini fent-li un petó a una galta a un altre senyor que està omplint el dipòsit.	4

					notícia així on la moral oficial hagués desaprovat aquesta iniciativa si s'hagués fet a Espanya.		
Opiniones y comentarios	"la voz de la mujer en la prensa"	Anàlisi	Carmen Deben	Al·legat feminista en favor de la presència de la dona a la premsa	L'article fa un repàs per com les dones escriptores han estat considerades històricament una caricatura, alhora que reivindica la vàlua de moltes escriptores de gran qualitat que han suscitat polèmica al llarg de la història, com Virginia Woolf o Jane Austen. Alhora, fa una reivindicació en l'emancipació femenina a través dels diaris femenins i de les escriptores donen. Parla d'un altre tema, la	No hi ha	5

					lluita de classes. Afirmar que les dones burgeses i les proletàries mai tindran els mateixos interessos, perquè la burgesa acceptarà les cadenes del patriarcat per no perdre els seus privilegis de classe. Tanmateix, posa en valor les escriptores i periodistes de qualitat que té Espanya.		
Opiniones y comentarios	Con optimismo y sin complejo de inferioridad	Editorial	Ángeles Masó	Dos anys Diario Femenino	La directora reivindica la labor del diari i la seva utilitat, ja que satisfà les necessitats d'un diari que considera "és per les dones". La directora creu que el diari serveix per instruir-les, informar-les i entretenir-les. Reivindica	Portada del primer Diario Femenino	5

					que hi hagi una informació dedicada en exclusiva a ella, diferencia dels diaris generalistes. Fa servir el diari com una reivindicació de les dones, perquè parla del “nostre diari”, d’un diari pensat “per nosaltres”.		
Hechos y personajes	Una pisapapeles para el príncipe	Notícia breu	Sense signar	Monarquia britànica	El príncep Carles d’Anglaterra rep un “pisapapeles” com a obsequi en el seu viatge a Bermuda.	Fotografia del príncep al sopar on rep el “pisapapeles”.	6
Hechos y personajes	La princesa en abrigo “mini”	Notícia breu	Sense signar	Monarquia britànica	La princesa Ana de Inglaterra fue fotografiada con unas botes y un abrigo mini por Notting Hill.	Fotografia d’Anna d’Anglaterra vestida com deia la notícia	6
Hechos y personajes	Inaugurado a beneficio de la Cruz Roja	Notícia breu	Sense signar	Inauguració del pont	S’inaugura un pont a Dinamarca. Cada persona que passava el dia de la	Fotografia des de l’ari del pont	6

					inauguració havia de pagar per destinar els diners a la Creu Roja.		
La prensa comenta	La subida de la gasolina	Anàlisi	Ginés Vivancos (El noticiario universal)	Anàlisi	L'article fa una reflexió sobre per què pujarà el preu de la benzina, i fa referència als nous preus que els països exportadors han posat sobre el cru i sobre l'encariment del transport.	No hi ha	6
Hechos y personajes	Barómetro visible a treinta kilómetros	Notícia breu	Sense signar	Baròmetre del temps instal·lat a País	La notícia explica el baròmetre instal·lat a París i que canvia de color segons el temps que fa.	Un senyor amb un paraigües a París	7
Hechos y personajes	En busca de petróleo	Notícia breu	Sense signar	Petroli	S'estan fent prospeccions per trobar petroli al municipi tarragoní de La Cava.	Un operari amb casc i un paper a la mà amb una màquina al darrere.	7

Hechos y personajes	Monumento a Simón Bolívar	Notícia breu	Sense signar	Simon Bolívar	La capital aragonesa inaugura un monument al "Llibertador"	Fotografia de l'estàtua	7
Actualidad internacional	¿Qué busca Tito en occidente?	Notícia llarga	R. M.	Guerra Freda	Tito Visita diversos països del bloc occidental i marca distàncies de Moscú. L'article explica que defensa un model socialista alhora aperturista amb els països econòmicament capitalistes i que això suposa un desafiant a la URSS. De la mateixa forma que França representa "l'enfant terrible" del bloc occidental, ja que el seu president va visitar la URSS i Belgrad. Curiós veure una notícia sobre un país comunista en un diari d'un	Fotografia de perfil de Tito	7

					país amb un règim feixista com l'espanyol.		
Sense secció	Alternaron la política con el baile	Notícia curta	Sense signar	Política britànica	Els líders dels partits conservador i laborista anglès assisteixen a una cerimònia de gala amb les seves esposes. L'article explica què va fer cadascú durant el ball i remarcava com anaven vestits conservadors i laboristes. A més, crida l'atenció que l'article faci referència al bipartidisme anglès quan a Espanya no existia un model democràtic.		8
Sus amores pasaron a la historia	Teresa inspiro a Espronceda	Relat narratiu	Sara Masó	Història d'amor de Teresa	L'article fa un recorregut per la carrera d'Espronceda i la seva visió de l'amor romàntic alhora que	No hi ha	9

					s'explica com va començar el seu deliri per Teresa.		
Sense secció	Los tres mosqueteros	Capítol novel·la	-	Capítol IV	Fragment de Los tres mosqueteros, concretament de l'inici del capítol 7	No hi ha	9
Música joven	Por fin un Hit-Parade honesto, aunque incompleto	Notícia	Sense signar	Top 10 cançons	Ofereix un llistat de les millors cançons tenint com a referència les vendes.	Oto d'Andrés do Barro, número 1 en vendes	11
Música joven	Un proyecto poco limpio	Notícia	J. Moya-Angeler	Discogràfiques	L'article critica que les discogràfiques controlin programes de ràdio, perquè això farà que només emetin música de la seva discogràfica i condicionin la programació.	No hi ha	11

Sense secció	¿Qué piensan las españolas de Diario Femenino?	Reportatge	L. C // J. J. B. // N. Piñago // Alberto Suárez Alba	Opinions de diverses lectores	Diversos articlets on lectores de tota Espanya valoren el Diario Femenino en el seu aniversari: - Madrid: Una lectora que treballa i ahora té dos fills i s'encarrega de la casa explica que té temps sempre de llegir el Diario Femenino. Creu que està bé perquè és un diari on no tot és frivolitat i demana més espai per l'actualitat internacional. A una altra lectora li agraden molt els reportatges per la seva forma desenfada i amb temes que rarament toquen altres diaris. Una altra senyora, per contra, posa	Una fotografia d'una dona llegint el Diario Femenino a cadascun dels articles dins del reportatge que parlen sobre cadascuna de les províncies.	12, 13 i 14
--------------	--	------------	--	-------------------------------	--	---	-------------

					<p>valor en les seccions que el diari té al final sobre temes de feines de casa, decoració i estètica.</p> <p>- Zaragoza: La dona de l'alcalde franquista de Sarragossa critica que el diari té continguts massa polítics "massa complicat per a les dones", perquè considera que no és purament femení. Per contra, afegiria seccions que ella defineix com a "femenines", com temes de cuina i feines diverses. Tot i això, afirma que 1 de cada 10 dones llegeix el diari. A les seves paraules se sumen les de la dona d'un</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

					<p>important advocat saragossà, que diu que el diari li agrada tal i com està, però que l'astrologia hauria de tenir més pes. Pel que fa a la dona d'un guàrdia civil, creu que el diari està molt bé però que faria més reportatges d'artistes, més cuina i més cotilleos.</p> <p>- Valencia: Una senyora firma que el diari defensa els drets de la dona, perquè tenen una posició a la societat, com el tenen els homes. D'altra banda, considera que el Diario Femenino té temes molt "per la dona", com són</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>artistes, cotilleo i coses pràctiques per la llar.</p> <p>- Vitoria: La dona d'un periodista de Vitòria afirma que el diari no l'ha defraudat, perquè és més assequible que una revista i perquè els continguts li semblen molt encertats. Com ella, un grup de dones que fan un mini-comentari dient que els diari els agrada molt pels continguts de moda i cuina. Hi ha una dona, però, que afirma que el que més li agrada són els temes de política.</p> <p>- Sevilla: Tres dones posen en valor que Diario Femenino té per donar</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

					<p>visibilitat a notícies que també són a escala nacional.</p> <p>- Barcelona: Una noia estudiant afirma que s'haurien de suprimir els continguts excessivament "femenins". Creu que les dones poden entendre de qualsevol cosa i que, per tant, hauria d'haver més contingut polític, alhora que també sociològic i cultural.</p> <p>Una</p> <p>D'altra banda, una mestressa de casa creu que està molt bé en general, perquè parla de molts temes interessants i imprescindibles per a la</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

					<p>dona. Una altra estudiant diu que el diari li agrada tal i com està, però que suprimiria els successos per "impropis per a elles".</p> <p>- Córdoba: Diverses senyores valoren el diari. Totes coincideixen en que el diari està bé tal i com està, però que els agraden molt els continguts culturals i roses del diari.</p> <p>- Santander: Una senyora considera que el diari ha millorat perquè ara se centra més en la dona que al principi. A més, considera que no només el llegeix ella, també el llegeixen els seus germans. Creu que el</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

					Diario Femenino té els continguts que a una dona li interessin. Afirmar que és la dona casada qui el compra.		
Sense secció	Concesión de los premios Ondas	Notícia	Sense signar	Comunicació	Entrega dels premis Ondas als millors programes i directors de Ràdio i Televisió	No hi ha	15
Sense secció	Francisco Valladares, un invidente postizo	Entrevista	Eduardo Alarcón	Teatre	Entrevista a Francisco Valladares, que considera que la vista és molt important i que és més fàcil del que creiem perdre-la. L'actor interpreta un cec en una obra de teatre al Marquina de Madrid. Diu que mai fins ara havia estat tan conscienciat del que suposa perdre la vista.	Fotografia de cara de Francisco Valladares.	15

Sense secció	‘El Puente de remagen’	Crítica	Pompeyo Crehuet	Cinema	La pel·lícula té una gran trama novel·lesca. Alhora, celebra que no sigui un film pensat per enaltir la figura dels aliats, sinó per mostrar l’esperit de combat dels dos bàndols, i que alhora desmitifica la guerra com a concepte.	No hi ha	15
Dinero y negocios	Menos esperanzas de mejora inmediata – Papelera Sarrió en la Bolsa	Anàlisi	Justo Iroindo	Borsa	L’article analitza quina és la situació de la borsa espanyola i les perspectives de futur. Així, la Borsa està en una situació complicada, no està per grans operacions.	No hi ha	16
La mujer al volante	¡Atención a los niños!	Reportatge	Daisy Lavandero	Conducció	Instruccions per portar correctament un nen a un cotxe i contraindicacions que fan freqüents moltes	Fotografia d’un home i un nen agafant-li el volant mentre condueix	17

					famílies a l'hora de portar criatures a bord.	per deixar-li seure de copilot.	
Sucesos	Un empleado de la Renfe organizó los primeros auxilios a los heridos	Notícia llarga	Mayte Mancebo	Accident ferroviari	Accident ferroviari a la zona madrilenya de Villaverde Bajo. Un tren té un accident que va provocar la mort de dos passatgers i que quaranta més quedessin ferits. Un treballador de Renfe, que va arribar a l'estació moments abans de l'accident va saber organitzar tot l'operatiu per salvar la gran quantitat de vida possibles.	Fotografia de Don Carmelo, operari de la Renfe que va ajudar. Fotografies dels combois que s'havien accidentats on els serveis i cossos de seguretat van operant per intentar salvar el màxim de gent possible.	18
Belleza y Salud	Conservar el bronceado	Reportatge	Anne Sorel	Bronzejat	L'article explica tàctiques per mantenir el bronzejat durant més temps.	Fotografia d'una dona jove estirada a una platja amb un bikini.	19

Belleza y salud	¿Ser joven, o no ser vieja?	Reportatge	Anne Sorel	Envelliment	L'esport, els hàbits saludables i una bona agilitat mental són claus per evitar que l'envelliment afecti la persona en les seves qualitats.	Fotografia d'una senyora d'una cinquantena d'anys somrient.	20
Belleza y salud	Adelgazar	Apunt breu	Anne Sorel	Pes	És important anar al gimnàs si una persona té tendència a engreixar, la dieta no serà suficient per aconseguir la fita.	No hi ha	21
Belleza y salud	Una ceja para cara rostro	Informe	Anne Sorel	Celles	Recomanacions per fer-se les celles segons el tipus de cara.	No hi ha	21
Belleza y salud	¿Conoce usted las mascarillas?	Informe	Anne Sorel	Cura dels cabells	Recomanacions de productes per enfortir la salut capil·lar.	No hi ha	22
Belleza y salud	Adelgazar comiendo	Apunt	Anne Sorel	Aprimar sense passar gana	Consell per poder menjar sense cap tipus de problema	No hi ha	22

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Portada	Al costat del nom del diari	Fixonia.	Fotografia d'un pot de laca amb l'eslògan: "Laca de calidad 'Fixonia'. Ahora también en minispray rellenable"	1
Primer plano	4a cinquenes parts de la pàgina. Primera, segona i tercera columnes d'una pàgina a cinc.	Butano	Anunci avisant els clients de bombones de 12,5 kg demanin la visita tècnica si abans del 30 de novembre no l'han rebut. A més, recomana tenir una bombona de reserva i evitar acumular gastades per demanar comandes de cara a l'hivern.	4
Sense secció	Terç inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Flan Royal	Paquet obert amb sobres de flam Royal amb l'eslògan: "Flan Royal: único flan completo".	8
Sus amores pasaron a la historia	Petit requadre inferior a la quarta i cinquena columnes.	Moda	La paraula moda remarcada i la frase segueix: "práctica-moderna y de último grito".També classes gimnàstiques i servei de bellesa.	9

Música joven	Petit requadre inferior a la tercera, quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Anunci del diari	Eslògan: “lea usted mañana la pricesa Irene de Holanda y su hijo Carlos Javier, en Madrid”	11
Música Joven	Dos terços de la pàgina. Tercera, quarta i cinquena columna de pàgina a cinc.	CCC Idiomes	Curs d'idiomes CCC per aprendre llengües ràpidament: “Hace unos meses este muchacho sólo hablaba español. ¡Mírelo ahora!. Fotografia d'un noi parlant amb dues noies que condueixen un descapotable. Probablement estrangeres.	11
Sense secció	Petit requadre inferior a la primera i segona columna de pàgina a cinc.	Licores Bols	Una copa dibuixada amb el logo de l'empresa. Dibuixada minimalistament, amb l'eslògan dins la copa simulant el líquid: “Sumérjase en el place de una copa de Bols”.	15
Sense secció	Terç inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columna de pàgina a cinc.	Centro de Estudios Prat	Anunci de centre d'estudis per treure's el batxillerat sense distinció d'edat. L'eslògan de l'anunci és: “¿Ha pensado en la posibilidad de empezar el bachillerato?”. Dirigit a persones interessades en seguir formant-se. Ofereix horari de tarda i horari nocturn.	15

Dinero y negocios	Terç central de la pàgina. Primera columna de pàgina a quatre.	Catalana de Gas y Electricidad.	Anunci del sorteig davant notari de 50.000 obligacions de la companyia.	16
Dinero y negocios	Quarta part inferior de la pàgina. Primera i segona columna de pàgina a quatre.	Eurovalor1 y 2	Augment del valor dels actius d'Eurovalor 1 i 2. Canvi en el valor liquidatiu de les accions, que ha baixat.	16
Dinero y negocios	Meitat inferior de la pàgina. Tercera i quarta columnes de pàgina a quatre.	Hidroeléctrica de Cataluña SA.	Anunci d'augment de capital. Noves accions.	16
Una mujer al volante	Terç inferior de la pàgina. Primera, segona i tercera columnes de pàgina a cinc.	Compañía General Asfaltos y Portland "Asland"	Anunci de la creació d'una oficina d'informació als accionistes de l'empresa al carrer Còrcega de Barcelona.	17
Una mujer al volante	Terç inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columna de pàgina a cinc.	Transportes, aduanas y constignaciones SA.	Avís d'entrega de noves accions.	17

Belleza y salud	Petit quadre a la part inferior de la pàgina. Primera columna de pàgina a cinc.	Peluquería Costa	Dibuix d'una senyora amb un monyo. Anuncia perruques i postissos a terminis.	
Belleza y salud	Mitja pàgina. Primera i segona columna de pàgina a cinc.	Lacpur Leche de Masía	Un senyor aguanta un got de llet mentre al costat té una ampolla de Lacpur. L'eslògan que acompanya el dibuix: "Al campo cada día con Lacpur leche de Masía"	21
Contraportada	Tota la pàgina	Telefónica	Anunci d'una marca de telèfons Góndola on apareix una noia amb cabells llargs i rossa aguantant un telèfon. La dona porta les ungles pintades i va vestida de negre. L'eslògan de la pàgina és: "¿Aún no ha conseguido ud. Su teléfono "góndola"?". La dona respon en teoria amb un altre missatge: "yo sí".	24

Anàlisi de diari 7

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	2 desembre 1971
Número	964
Pàgines	24
Director	Ramon Solanes
Propietari	Sebastián Auger

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
Asalto a un banco	Los atracadores hieren a nueve personas y se llevan diecisiete mil dólares	Fotografia de la policia a la porta del banc després de l'atracament	Atrac a un banc a la ciutat de Nova York. Els atracadors portaven armes i van ferir 9 persones. Els tres delinqüents segueixen en llibertat.
Nueva época para Diario Femenino	No en té	No hi ha	Anunci del canvi de propietat de Victor Sagi a Sebastià Auger. El grup Mundo és el nou titular del diari. L'article parla de transformar el diari per modernitzar-lo.
Explosión nocturna en nápoles	Ocho muertos y varios heridos graves	No hi ha	Explosió d'un edifici, es pensa que podria ser conseqüència d'un dipòsit de gas.

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Cartas al director	El problema de la jubilación	Carta al director	D. G.	Jubilació	Reflexiona sobre si cal avançar l'edat de jubilació i els problemes de la gent de més de 40 anys per trobar feina.	Fotografia d'un senyor gran amb boina i bastó	2
Cartas al director	Los coches en las aceras	Carta al director	Isis.	Problemes aparcament.	Una persona es queixa de que els cotxes aparquen a les voreres i no respecten l'espai reservant als vianants.	Fotografia d'una filera de cotxes sobre una vorera	2
Cartas al director	Luz para el Paralelo	Carta al director	I. E.	Visibilitat Paral·lel	Una persona que condueix un cotxe es queixa de la falta de visibilitat a les nits al Paral·lel, i explica que va tenir problemes per veure un Guàrdia Urbà que li	Fotografia de gent passejant per un aparador del Paral·lel	2

					demanava que parés per deixar passar un altre vehicle.		
Cartas al director	Cuando enferma la madre familia	Carta al director	Isis	Mestresses de casa	L'article explica que és un problema quan una mestressa de casa es posa malalta. Parteix de la premissa que la casa és responsabilitat seva i creu que és injust que aquesta persona hagi de fer feines malalta. La solució que proposa és assegurar les persones que treballen a casa i que quan estiguin malaltes algú els envii una assistenta per fer feines els dies que elles no puguin fer-les.	Fotografia d'una noia jove cosint.	2

Sense secció (Doble capçalera, la pàgina 3 té capçalera de Diario Femenino però en blanc i negre)	Israel acusada del incendio de un monasterio en el Sinaí	Notícia Llarga	EFE	Incendi d'un monestir a Israel	La notícia explica que un incendi va posar en perill un monestir de l'església ortodoxa grega regentat per una dotzena de monjos. A més, aquest espai de culte conté l'exemplar de la Bíblia més antic documentat, a més d'altres joies històriques i artístiques de valor incalculable. El patriarca de l'església copta catòlica acusa a Israel de cremar el temple a propòsit per robar les obres d'art.	Fotografia des de l'aire del monestir amb fum sortint.	3
Sense secció	Luz Lucira hoy, 200 millones en joyas en	Breu	EFE	Valor joies	Valor de les joies que lluirà Luz Lucira, que tenen un valor de 200	Fotografia de la protagonista	3

	casa de Rothschild				milions de pessetes de l'època.	vestida de gala i amb joies.	
Sense secció	Más de cuatro millones de españoles fuera de España	Notícia llarga	Cristina Dachs	Emigració espanyola exterior	Un 10 per cent dels ciutadans espanyols treballa fora d'Espanya. Els països que més gent rep són Alemanya i Suïssa, amb un descens de treballadors cap a França. Molts del que marxen és per la dificultat per trobar feina i encara que la majoria marxa amb contracte de feina, molts d'ells també van a la desesperada. Planteja també el retorn d'aquestes persones, perquè quan tornen hi ha	Fotografia de gent amb maletes buscant feina	4

					problemes per trobar feina.		
La prensa comenta	Emigración interior	Breu	Prof. Garcia Nieto en una entrevista a TeleExprés.	Emigració espanyola interior	Problemes que genera la immigració interior. Es queixa de la falta d'integració d'aquestes persones, fruit per la qual no poden progressar i promocionar-se. Posa de manifest els guetos que es formen i la precarietat a la que s'enfronten.	No hi ha	4
La prensa comenta	El secuestrador se delata	Breu	Sense contingut	Intent de segrest	Una persona és detinguda abord d'un avió dels EEUU amb destinació a Cuba després d'insinuar que portava una pistola, que efectivament portava.	No hi ha	4

La prensa comenta	Una mujer en concurso de arada	Breu	CIFRA.	Concurs de llaurada	Una dona, la primera en participar en un concurs de llaurada	No hi ha	4
La prensa comenta	Reducción de gases tóxicos en los automóviles	Breu	EFE-REURERS	Reducció d'emissions	Un investigador japonès afirma haver creat un aparell que redueix les emissions contaminants dels cotxes	No hi ha	4
Sense secció	Cinturón eléctrico de seguridad	Entrevista	Antonio Llaberia	Cinturó de seguretat	Un home inventa un cinturó que s'agafa amb electroimants i prescindeix del mecanisme mecànic que els aguanta.	L'inventor a un cotxe cordant-se el cinturó de seguretat.	5
Sense secció	Los soldados británicos podrán usar peluca	Breu	EFE.	Moda britànica	Els joves de l'exercit podran portar perruques per simular el cabell llarg.	No hi ha	5

Sense secció	Moscas en las botelles de cerveza	Apunt	EFE- UPI	Multa	Multa a una cervesera israelià per mosques en algunes ampolles de cervesa	No hi ha	5
Muy breve	Nacional	Apunts	Sense signar	Temàtica nacional	<ul style="list-style-type: none"> - Institut Nacional d'Emigració fa plans per ajudar els treballadors - Falla de la plaça de la Mercè tindrà un pressupost extraordinari de més d'un milió d'euros. - L'associació turística de la Costa Daurada, contra el complex petroquímic 	No hi ha	6
Muy breve	Extranjero	Apunts	Sense signar	Apunts actualitat internacional	<ul style="list-style-type: none"> - Jordania no demanarà l'extradició de Wasfi Tell perquè confien en la justícia egípcia. - Protestes al golf pèrsic per l'ocupació iraniana de 	Sense foto.	6

					<p>les tres illes de la desembocadura.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dos comandaments i un soldat jordà morts - Síria condemna l'ocupació iraniana de les illes del Golf. - Paul Rose condemnat a cadena perpètua i assassinat. - Castro reclama unitat als països llatinoamericans. - Acord comercial entre els EEUU i la URSS. - Reunió pacte de Varsòvia. - Dissidències dins de la Xina. - Incendi al Nepal amb morts. 		
--	--	--	--	--	---	--	--

					- Judicis a Ceilán per successos revolucionaris del mes de maig.		
Sense secció	Curd busca el consuelo de la ex emperatriz iraní	Notícia breu	Sense signar	Vida privada rics	Curd Jurgens s'ha vist amb la princesa Soraya poc després del seu divorci.	No hi ha	6
Sense secció	Una nina se suïcida con un beso de cianuro	Notícia breu	EFE	Se suïcida amb un petó amb cianur	Una jove se suïcida amb el seu xicot fent-se un petó amb cianur als llavis.	No hi ha	6
Sense secció	Una casa se derrumba sobre cinco familias	Notícia breu	EFE	Ensorrament casa a Itàlia	Diversos morts i ferits després de l'ensorrament d'una casa a Nàpols de matinada.	No hi ha	6
Sense secció	Una vaca causa de 51 muertes en Nepal	Apunt	EFE	Motí al Nepal	Motí al Nepal que causa morts i destrucció material a causa de la mort d'una vaca.	No hi ha	6

Sense secció	Golda pregunta en EUU: ¿A cuánto va el Phantom?	Notícia llarga	EFE	Conflicte entre àrabs i israelites	Golda Meir va afirmar que no hi ha voluntat de més hostilitats per part d'Israel, però que no permetran cap tipus d'atac i fan front a les amenaces d'Egipte.	Foto de Golda Meir	7
Sense secció	Sentenciado a 15 años por conspiración terrorista	Notícia breu	EFE	Atemptat frustrat	Un home ha estat detingut acusat de conspirar per provocar explosions a Londres i altres ciutat angleses. L'objectiu era poder	No hi ha	7
Sense secció	Una monja nombrada vicemariscal de Nueva Jersey	Breu	EFE	Monja en càrrec de responsabilitat	Una monja ha estat nomenada vicemariscal del estado del Nueva Jersey.	No hi ha	7
Sense secció	Un "ex policia" gana el "Goncourt" de	Breu	EFE	Ex policia premiat per novel·la policial	Guardonat un novel·lista amb el major guardó de la novel·la policíaca. L'home era un expolicia.	No hi ha	7

	la novela poliaca						
Sense secció	Al embajador americano le tocó un viaje a EEUU	Breu	EFE	Premi rebutjat	L'ambaixador americà a Londres rebutja un regal que li ha tocat a una rifa. El regal és un viatge als EEUU.	No hi ha	7
Sense secció	Liberación del rector secuestrado	Breu	EFE	Alliberament rector a Mèxic	Alliberat un rector a Mèxic de la Universitat Autònoma de Guerra, que havia estat segrestat, en una benzinera.	No hi ha	7
Actualidad internacional	Debate sobre oriente medio en la Asamblea General	Notícia	Sense signar	Assemblea ONU	Tensió entre els països àrabs i Isarel	No hi ha	7
Sense secció	El matrimonio Simenon bsuca su	Notícia	Sense signar.	Xafardeig del cor	Milene Demongeot i Marc Simenon sortint de l'hotel Pescaroli on han buscat	No hi ha	8

	refugio de invierno				refugi per les seves vacances d'hivern. El matrimoni li ha agradat sempre el camp.		
Sense secció	La viuda de Toto empieza a olvidar	Notícia	Sense signar	Xafardeig del Cor	Franca Faldini, vidua de Toto, va al teatre amb Luciano Salce, i hi ha rumors que poden estar començant a sortir.	No hi ha	8
Sense secció	"Faruk era un niño travieso y mimado"	Breu	Sense signar	Publicació llibre	Ina Naylor publicarà un llibre amb la seves memòries, ja que va ser mainadera del rei Faruk, de la desapareguda cort d'Egipte.	No hi ha	8
Sense secció	Amorosa y malhumorada Candice Bergen	Breu	Sense signar	Xafardeig del Cor	Candice Bergen té un altercat amb un fotògraf que volia una foto d'ella amb el productor Easy Rider.	No hi ha	10

Sense secció	No cabalgan juntos	Breu	Sense signar	Xafardeig del Cor	Isabel d'Anglaterra no vol que la seva filla Anna estigui sortint amb el genet olímpic, Meade, perquè no vol més plebe a la família.	No hi ha	10
Sense secció	La princesa Ana y Richard Meade, "relaciones únicamente amistosas"	Breu d'última hora	Sense signar	Xafardeig del Cor	Les relacions entre Meade i Anna [notícia anterior] són únicament "amistoses".	No hi ha	10
Sense secció	De ascensorista a millonario	Reportatge	J. Moya-Angeler	Xafardeig del Cor	Gilbert Becaud narra com s'ha enriquit i com era la seva vida abans i després d'aconseguir una posició acomodada.	Fotografia de Gilbert Becaud.	11
Sense secció	Los iraelíes quieren rejuvenecer	Breu	Sense signar	Societat	Obertura d'una clínica de rejuveniment a Tel-Aviv	Fotografia de dos científics en un laboratori.	11

Sense secció	Dalí “chantajea” a Jackie Onassis	Breu	EFE	Art	Dalí afirma que si vol que Jaqui Onassis tingui un retrat ha de venir a fer-se'l a la ciutat de Cadaqués, després que se li imposessin una sèrie de condicions al pintor per fer un retrat.	Fotografia de dalí de cara amb els ulls tancats.	12
Sense secció	“El arte es una enfermedad espantosa...”	Breu	EFE	Art	Dalí reflexiona sobre què significa la paraula Art. A més, aprofita per explicar la presentació de les obres de Dalí.	Comparteix fotografia amb l'anterior	12
Sense secció	La extraña desaparición de Michele Ray	Breu	EFE	Segrest	La notícia es pregunta per què se sap tan poc de la desaparició de la periodista.	Fotografia de la periodista amb una càmera de televisió al seu costat.	12
Sense secció	Los bomberos de Barcelona	Notícia	C. D.	Incendi	Els bombers veuen com un gran problema la feina	Fotografia de l'edifici d'Iberia	13

	están viviendo una pesadilla				de desescombrament per la dificultat que això suposaria. Han mort tres bombers i altres tres han resultat ferits.	Radio després de l'incendi. Dues fotografies interiors on s'aprecia l'estat de l'estructura	
Sense secció	"El Vaticano no entra en la cuestión el referèndum"	Notícia	EFE	Referèndum del divorci	El Vaticà no vol pressionar, vol defensar la inviolabilitat del matrimoni contra el divorci.	Sense fotografia	13
La Moda	Las mangres seran lo importante el próximo invierno	Informe	Sense signar	Moda de mànigues	Consells sobre quins seran el punts fonts de la roba de la propera temporada.	Fotografia de dos models agafats de la mà, un davant de l'altre fent que agafen junts una branca d'un arbre	14
La Moda	Colores vivos en las	Informe	Sense signar	Ulleres gegants	Les ulleres grans poden ser tendència per fer-les servir per anar pel carrer.	Fotografia d'una noia amb ulleres	14

	chaquetas sport de piel			tendència moda		de sol gegants per sortir al carrer	
La Moda	Cuando la mujer viste pantalón	Informe	Sense signar	Vestits amb pantaló	El pantaló com a moda per tirar endavant el	Dues fotografies de dos vestits amb pantaló diferent.	15
Música joven	Micky y el "Chico de la armónica"	Entrevista	Pilar Matos	Emprenedoria musical	El músic deixa la ràdio, on treballa, per dedicar-se a la música i fer carrera musical amb harmònica.	Fotografia del disc i fotografia de Micky de costat.	17
Música joven	Daniel Boone... "Papá no corras"	Breu	Sense signar	Nova cançó	Presenta una nova cançó que l'article considera que haurien d'escoltar els conductors, pel seu títol de "papá no corras"	Fotografia de Daniel Boone en primer pla	17
Música joven	John Lennon	Breu	Sense signar	Nova cançó	Presentació de la cançó "Imagine" de John Lenon	John Lenon jugant amb una cabra	17
Dinero y negocios	Madrid: Sesión alcista	Breu	Cifra	Borsa	Creix la tendència a l'alça de la borsa madrilenya.	No hi ha	18

Dinero y negocios	Barcelona: Moderada estabilidad	Breu	Cifra	Borsa	La borsa de Barcelona té un negoci àgil i moderat relativament i una moderada estabilitat	No hi ha	18
Dinero y negocios	Bilbao: Sostenimiento	Breu	Cifra	Borsa	Es manté la bona sintonia de les accions bancàries i elèctriques. Millores suaus però sostingudes.	No hi ha	18
Sense secció	Fue colocada la primera piedra de "aldeas infantiles SOS"	Notícia	Sense signar	Ajuda humanitària	Cerimònia de la primera pedra d'"Aldeas Infantiles SOS" que es farà a Sant Feliu de Codines i a la qual ha assistit el governador militar de Barcelona i també el senyor bisbe de Vic.	Fotografia de la inauguració amb les diferents autoritats.	18
Sense secció	Actuación de la compñía de teatro para	Apunt	Sense signar	Teatre	Sección Femenina prepara una obra de teatre al Teatro Moratín.	No hi ha	18

	ninos "los títeres"						
Sense secció	Coloquio sobre el momento actual esta noche en Radio Peninsular	Apunt	Sense signar	Esport	Col·loqui a Radio Peninsular de Barcelona amb el president Agustín Montal, el entrenador, Rinus Michels, el jugador Joaquin Rifé i els informadors esportius de Barcelona	No hi ha	18
Sense secció	Fallece otro transplantado de corazón	Notícia	EFE-UPI	Salut	Ha mort d'un infart el segon pacient que més ha durat amb un transplantament de cor fins la data. L'home era dels EEUU	No hi ha	19
Sense secció	El Supremo rebaja la pena a un homicida	Notícia	Cifra	Sucessos	El Suprem rebaixa la pena a un home acusat de matar un altre. L'home va atacar a un marroquí	No hi ha	19

					que també freqüentava el bar on ella anava a beure, i el va matar fruit d'una baralla.		
Sense secció	Hallado cadáver en la playa	Apunt	Cifra	Successos	Apareix el cadàver d'una jove en estat avançat de descomposició. La dona portava passaport francès entre la seva roba.	No hi ha	19
Sense secció	La cifra más baja de accidentes desde el verano	Apunt	Cifra	Successos	Només s'han registrat 11 accidents a Barcelona a les últimes 24 hores, una xifra més baixa que la que hi havia a l'estiu.	No hi ha	19
Sense secció	Jóvenes montañeros desaparecidos	Apunt	Cifra	Successos	Segueixen les tasques per trobar uns joves perduts a la muntanya, que segueixen sense aparèixer.	No hi ha	19

Sense secció	Atraco a mano armada	Breu	EFE	Atracament	Dos invidus van robar 1.800.000 francs a dues treballadores de l'oficina de contribucions de Lieja.	No hi ha	19
Sense secció	Incendio en el monasterio de Santa Catalina	Breu	EFE	Incendi	Incendi a la cuina del monestir de Santa Catalina, que ha provocat que s'hagin cremat 8 cel·les.	No hi ha	19
Sense secció	Se hunde un barco filipino con 36 tripulantes	Breu	EFE	Tokio	S'enfonsa un vaixell a 500 milles de les costes del Japó	No hi ha	19
Espectáculos	"Dr Tersilli"	Sinopsi	Sense signar	Explicació de l'argument	Un doctor fa realitat el seu somni i pot obrir una clínica amb els diners del seu sogre.	Fotograma del film amb el doctor molt "interessat" per una de les seves pacients.	20

Espectáculos	“Un hombre de hoy”	Sinopsi	Sense signar	Explicació argument pel·lícula	Els tres protagonistes del film seran Paul Newman, Tony Perkins i Joanne Woodward.	Fotograma on es veu els tres protagonistes en una taula.	20
Espectáculos	‘El violinista en el tejado’	Notícia	Sense signar	Adaptació del musical al cinema	La notícia explica que l’obra teatral s’ha adaptat al cinema, d’on sorgeix la idea i també parla del protagonista que interpreta el personatge principal.	Fotograma d’El Violinista en el Tejado. Es veuen a Leonard Frey, osalind Harris i a Topol.	21
Espectáculos	La “coquelouche” de Hollywood	Breu	Sense signar	Nova promesa del cine	La jove Fredericka Myers és una jove “agraciada” que se la disputen els productors de Hollywood.	Fotografia de l’artista en primera plana.	21
Espectáculos	Ignar Bergman, galardonado con el Luigi Pirandello	Breu	Sense signar	Guardó de teatre	Bergman guardonat amb el premi internacional de teatre Luigi Pirandello.	No hi ha	21

La TV y su mundo	Manuel Dicenta tragado por un cocodrilo	Entrevista	Sense signar	Adaptació TV	El Realitzador, Esteban Duran, comenta l'adaptació televisiva de l'obra de teatre "el cocodril" de Dostoievski amb les dificultats que això ha suposat per les dificultats. L'obra televisiva, que s'emetrà per la Segunda Cadena (La 2) és aparentment fantàstica però té un rerefons realista.	No hi ha	22
La TV y su mundo	Cary Grant	Notícia	Sense signar	Programació TV	Nou cicle televisiu sobre l'actor Cary Grant.	Fotograma de la pel·lícula "Alas en la noche"	22
La TV y su mundo	Cogido al vuelo	Notícia	Sense signar	Programació TV	Emissió d'una pel·lícula per televisió	Fotograma de "El montacargas"	23
La TV y su mundo	Otra serie que se interrumpe	Breu	Sense signar	Programació TV	S'interromp l'emissió de "La noche de los tiempos"	Sense foto	23

La TV y su mundo	Ha nacido "videogrammes de France"	Breu	Sense signar	Video-cassetes	La televisió francesa estudiarà amb la llibreria Hachette el món dels vídeo-cassetes.	Sense foto	23
La TV y su mundo	France Gall en "luces de la noche"	Breu	Sense signar	Actuació cantant	France Gall actuarà a "luces de la noche" de la Segunda Cadena	Foto de l'actriu durant la grabació	23
La TV y su mundo	Amadeo Vives, protagonista de "buenas tardes"	Breu	Pedro J. Morey	Amadeo Vives	Programa sobre la vida i música d'Amadeu Vives en el centenari del seu naixement	Sense foto	23
DF última hora	Se suspenden las clases de medicina	Breu	Cifra	Aldarulls a la universitat	Suspenses les classes de medicina al Clínic pels moviments d'alguns alumnes que busquen "alterar l'ordre públic"	Sense foto	24
DF última hora	Un matrimonio y su hija arrollados por un tren	Breu	Cifra	Succesos	Mor un matrimoni a la via de La Corunya – Palencia atropellada per un tren	Sense Foto	24

DF última hora	Partido en dos	Breu	Sense signar	Accident marítim	Un petrolier de Libèria s'enfonsa després de partir-se en dos a la costa nord del Japó.	Foto del vaixell partit en dos.	24
DF última hora	Una família de emigrants pereció en la explosión	Breu	AP - Europa	Incendi	Una família d'emigrants mor després de que casa seva quedés cremada a Londres.	Foto de la façana després de l'incendi	24
DF última hora	Personajes del año: Picasso y Willy Brandt figura en cabeza	Breu	Cifra	Español del año	L'espanyol del any i el personatge del món, que organitza la revista "Mundo", proclama que els dos favorits per ser-ho aquell any eren Willy Brandt i Pablo Picasso, segons les votacions dels electors. Crida l'atenció que remarqui una personalitat com Picasso, que està exiliada en	Sense foto	24

					aquell moment, i el líder del Partit Socialdemòcrata Alemany (SPD), Willy Brandt.		
DF Última Hora	Cayeron las melenas de Becerra	Breu	Sense signar	Esports	Marx Merkel com a nou entrenador de l'Atlético de Madrid ha obligat el jugador Becerra a rapar-se la melena.	Fotografia de Becerra rapat al cero	24

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Portada	Al costat del logotip de Diario Femenino	Camy	Imatge d'un rellotge de polsera amb l'eslògan de: "Su pulso segundo a segundo. Rejoy Camy"	1
Sense secció	Terç inferior de la pàgina. Tercera i quarta columnes de pàgina a 5.	Radio Peninsular de Barcelona	L'anunci, de només text, convida a escoltar la ràdio, concretament el programa "La prehistòria del futuro", sobre el guió de Pedro Morey. El programa és d'entreteniment	5
Sense secció	Pàgina sencera	Calmante Vitaminado Infantil Pérez Giménez	Fotografia d'una nena jugant a un gronxador d'un parc mentreriu. Al costat un eslògan dins la foto on posa: "¿Cuánto vale el bienestar de su hija?" Sota la fotografia segueix: "... y su vitamina B1".	9
La Moda	Tercera, quarta i cinquena columna senceres de pàgina a cinc.	El Corte Inglés	Un dibuix d'una dona amb vestit llarg mentre mira tel·les i sembla que s'embolcalla amb elles. A dalt, un eslògan on posa: "Tejidos de alto estilo para sus trajes de fiesta". L'anunci	15

			és, per tant, de les tel·les que estan a la venda a El Corte Inglés.	
Música joven	Pàgina sencera	Orquestra i Coral de RTVE	Fotografia de l'orquestra. Anunci de l'inici de temporada i tots els concerts que s'oferiran els mesos de desembre, gener, febrer i març de la temporada 1971-1972.	16
Dinero y negocios	Terç inferior de la pàgina. Tercera, quarta i cinquena columnes de pàgina a sis.	Cocinados CC	Una dona apareix amb un plat de de menjar preparat i llest per consumir. L'eslògan és: "calentar y comer".	18
Sense secció	Terç inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Simplemente María – La Voz de Madrid	Anunci de la radionovel·la 'Simplemente María' que s'emet de dilluns a divendres a les 16:30 a La Voz de Madrid.	19
La TV y su mundo	Meitat inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columna de pàgina a cinc.	Buenos días Madrid – La voz de Madrid	Radio "La voz de Madrid" ofereix un programa matinal de dilluns a divendres, a partir de les 8: "Buenos días Madrid".	22
La TV y su mundo	Quart inferior e la pàgina. Primera i	Radio Barcelona	Anunci de Radio Barcelona sobre el programa d'Íñigo. El programa comença a	22

	segona columna de pàgina a cinc.		les 14 hores. Apareix un dibuix del locutor que presenta el programa.	
--	-------------------------------------	--	--	--

Anàlisi de diari 8

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	Diario Femenino
Data	4 maig 1971
Número	783
Pàgines	24
Director	Ramon Solanes
Propietari	Víctor Sagi

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
Los Rolling Stones se pasan a Francia	“En los EEUU estan todos locos y en Londres no hay tranquilidad”	Fotografia dels Rolling Stones	Els Rolling marxen a França i descarten EEUU i Londres
El compositor Theodorakis no regresa a Grecia	“Mis compañeros de las prisiones y del exilio saben muy bien donde se dirigent mis pasos”	Fotografia de Theodorakis.	Un músic opositor al règim polític grec afirma que no tornarà. Crida l'atenció un tema en portada que fa referència als exiliats i els presos polítics sense cap problema amb la censura.
En torno al celibato sacerdotal	<p>Enrique Capó: “La Iglesia Católica camina hacia un clero casado”</p> <p>Jesuita: “El sacerdote debe ser fiel a su decisión del celibato. De otra forma, ¿cómo vamos a</p>	Sense fotografia	Debat sobre el futur del clero en relació al seu celibat. Les dues fonts que es destaquen són la d'un sacerdot protestant i la d'un que és catòlic. Crida l'atenció que es posi sobre la taula un debat d'aquest estil

	aconsejar a un casado que sea fiel a su esposa?		quan el catolicisme intenta marcar la vida moral pública i privada amb el vistiplau del Règim.
--	---	--	--

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Habla la lectora	La opinión del público	Carta de la lectora	Maruja Fernández	Joan Manuel Serrat	Una dona es queixa de que la premsa va fer una crítica negativa del concert de Serrat, on també va afirmar que el públic havia quedat insatisfet. La senyora contesta i es queixa, ja que considera que a ella i molta gent que hi havia en aquell moment van quedar satisfets.	No en té	2
Habla la lectora	Un trabajo ingrato	Carta de la lectora	V.A.	Treball ingrat	Una dona es queixa de la ingratitud d'algunes feines dedicades a "estudiants i dones". Afirma que necessitava diners i va treballar d'enquestadora,	Fotografia d'una noia jove fent d'enquestadora	2

					que va ser molt desagradable. La dona, que treballa fora de casa, ara té una feina més estable i millor pagada, però recorda quan va ser equestadora i demana que la gent sigui empàtica amb ells.		
Habla la lectora	Los shors	Carta de la lectora	Mercedes	Sobre els shorts	La dona considera que cadascú s'ha de vestir segons les circumstàncies i la seva personalitat, per evitar fer tant el ridícul	Grup de joves amb shorts.	2
Habla la lectora	A mí me gusta el fútbol	Carta de la lectora	H. H.	Fútbol per les dones	Una dona afirma que com al seu marit li agradava el futbol ella s'ha acabat deixant portar i ara s'ha fet molt aficionada. Reivindica que a ella, com a dona, li	Dos jugadors jugant un partit	2

					agrada davant les queixes dels altres.		
Habla la lectora	Minifalda y melenas	Carta de la lectora	M. C. E.	Minifaldas y melenas	La carta de la lectora es queixa de que moltes persones jutgen d'”indecent” les persones per la seva forma de vestir. Anima a no caure en prejudicis i conèixer la persona.	Una noia jove amb shorts.	2
Sense secció	Un obeso puede ser un obeso	Reportatge	Sense signar	Obesitat	L'article culpa a les mares de ser les causants de l'obesitat, perquè les acusa de ser les que engreixen els nens fins a rebentar. De fet, les titlla de “capritxoses”. A més, també explica altres factors com les hormones o temes hereditaris. Lliga	Una mare amb sobrepès donant-li un polo a un fill.	3

					l'obesitat amb el rebuig social, i el rebuig social amb la marginació i les drogues.		
Sense secció	La mujer, Botín del deportista victorioso	Notícia	Sense signar	Cossificació Dona	L'article critica que certes dones es facin servir com a premi sexual de certs jugadors de futbol. Posa l'exemple d'una ballarina turca que va prometre passar tres dies amb el jugador que marqués el primer gol a l'equip alemany.	Sense foto	3
Sense secció	Sus piernas perturban a los compañeros de trabajo	Notícia	Sense signar	Cossificació de la Dona	L'article explica que una dona va posar-se shorts per anar a la feina i que a la fàbrica la producció va baixar en un 50 per cent perquè els treballadors es	Fotografia de la senyora amb els shorts posats.	4

					dedicaven a mirar-li les cames. Li van haver de cridar l'atenció. La dona lamenta que li obliguin a no posar-se'ls.		
Sense secció	La delincuencia juvenil según "L'Observatore Romano"	Breu	Cifra	Cossificació de la Dona	L'article valora la violència i el seu auge a Itàlia.	Sense foto	4
La premsa comenta	Primera presidenta de un Tribunal de Menores	Breu	Pedro Orive en "Pueblo"	Càrrec públic femení	L'article lloa el nomenament de Juana Bernal com a presidenta del Tribunal Tutelar de Menors de Guadalajara. L'article lamenta que les dones tinguin un rol passiu a la societat però celebra que la barrera s'estigui trencant. Una catedràtica	Sense fotografia	4

					afirma que és la pròpia dona qui es veu limitada. No obstant, l'article dóna per fet que la dona és més sensible que l'home.		
Sense secció	La contaminación del océano podría acabar con la vida en la tierra	Notícia	Sense signar	Medi ambient	La contaminació marítima pot ser fatal per la vida humana, ja que gran part de l'oxigen prové del mar i l'oceà cada cop està més contaminat.	Sense foto	4
Sense secció	Posible cierre de la gallera particular más importante de España	Notícia	Sense signar	Animals	Una gallera que cria galls de baralla hauria de tancar perquè la nova normativa exigeix que el mínim per mantenir obert siguin 100.	Sense foto	4
Sense secció	Los "hot pants" inquietan a las autoridades	Breu	Sense signar	Moda	L'RDA està preocupada perquè els "hot pants" han revolucionat les joves de l'Alemanya Oriental. Les	Sense fotografia.	4

	germano-orientales				autoritats critiquen que és una moda influenciada pel capitalisme i demanen la seva supressió. Falta de llibertats i control en un país que està obsessionat en marcar la vida pública, potser no tan diferent de l'Espanya del moment...		
Sense secció	La realeza no està reñida con la jardinería	No en té	Sense signar	Monarquia Holanda	Juliana d'Holanda amb una pala fent de jardineria per plantar una llima hongaresa.	Imatge de Juliana d'Holanda amb la pala.	5
Flash	Para maridos con prisa	No en té	Sense signar	Breus informatius	NACIONAL - Visita del Ministre d'Exteriors Filipí al seu homòleg Espanyol - Perón es troba a Espanya de visita amb la seva dona com a turista.	Diversos breus informatius espanyols i internacionals. Crida l'atenció que algunes d'elles tenen algun	6

					<p>INTERNACIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - Constitució d'un segon govern per fer pressió al Govern des de les sindicals obreres. - Militars vetllen els edificis de la capital dels EEUU contra els pacifistes - Formació de Govern a Cambotja - Bombardejos de Vietnam del Nord - Acusacions Pakistan-Índia - Explosions a Belfast - Reducció sufragi per votar a Andorra 	<p>simbolisme entre línies, com el fet que els andorrans puguin votar o que els sindicats estiguin organitzats a Bolívia.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

					- Cardenal Koenig s'entrevista amb el primat polonès.		
Sense secció	La reina Isabel a la Columbia britànica	Breu	Sense signar	Monarquia britànica	Viatge de la Reina Isabel II a la Columbia Britànica tot i estar delicada de salut.	Fotografia d'Isabel II baixant de l'avió	6
Sense secció	Espionaje soviético en los ministerios británicos	Breu	Sense signar	Guerra freda	El "Daily Mail" afirma que els soviètics espiaven els britànics des de la seva ambaixada a Londres. El Ministeri de Defensa britànic va afirmar que ho estaria investigant.	Sense fotografia	6
Sense secció	Testigo femenino para la bomba del capitolio	Breu	Sense signar	Explosió als EEUU	Una dona ha estat detinguda per una explosió al Capitoli dels EEUU, a Washington. No se l'acusa de ser l'autora, sinó de ser testimoni i còmplice.		

					L'explosió es va produir a les 5 del matí, quan no hi havia ningú.		
Sense secció	El Ministerio de la Gobernación en la Muestra del Automóvil Barcelonesa	Notícia	Sense signar	El Ministre de Governació al Saló de l'Automòbil	El Ministre de la Governació del moment, el senyor Tomás Gricano, va visitar la Mostra Barcelonesa de l'Automòbil. Narra la visita i l'interès del ministre per les marques espanyoles.	Fotografia del Ministre dins d'un cotxe	7
Sense secció	La novia que dijo "no" dice "sí" en la intimidad	Breu	Sense signar	Casament secret	Lois Elliott suspèn el seu casament amb Rex Moffitt i una setmana després es casen en secret.	Sense fotografia	7
Sense secció	Una dominicana al frente de la misión	Breu	Sense signar	Ministra dona de visita a Espanya	La Ministra d'Indústria de la República Dominicana arriba a Madrid amb l'objectiu d'establir llaços comercials amb Espanya.	Sense fotografia	7

	comercial de su país						
Sense secció	El equipaje “Zoológico” de Liz, Según Burton	Breu	Sense signar	Queixa parella famosa	El marit es queixa que la dona sempre vol viatjar amb mil i una mascotes. L'article que escriu té un to satíric.	Fotografia de Burton	7
Sense secció	Celibato sacerdotal ¿Sí o No?	Entrevistes	Maria Eugenia Ibáñez	Entrevistes sobre el celibat a l'Església Catòlica.	El pastor evangelista considera que una església catòlica amb el clero casat és qüestió de temps. Afirmar que s'encamina cap aquesta direcció i que els catòlics ho veuran majoritàriament amb normalitat com es veuen amb normalitat els capellans obrers. A més, considera que un clero casat pot donar una visió	Dues fotografies de tots dos sacerdots. A més, també s'aprecia la fotografia de l'interior d'una església protestant.	8 - 9

					<p>més encertada dels problemes a la parella, perquè també els té.</p> <p>Eusebio Colomer: Afirma que el celibat no és un problema per la vocació perquè a les esglésies protestants, on sí que hi ha celibat, també tenen aquest problema. Considera el celibat com una forma d'entrega a Déu i els altres. Afirma que encara que el celibat desaparegui hi haurà gent cèlibe i remarca el compromís de l'Església amb el celibat.</p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

Sense secció	Mick Jagger	Entrevista	J. Moya-Angeler	A la cerca de la tranquil·litat	Nega que hagin marxat del Regne Unit per l'assetjament de la policia britànica per problemes d'alguns del grup amb drogues. Marxen a França perquè necessiten tranquil·litat.	Fotografia de Mick Jagger	
Sense secció	Catherine Deneuve, olvidada por Mastroianni, ha "estrenado" nuevo acompañante	Breu	J. M. A.	Nova parella de famosa	Catherine Deneuve té una nova parella que ja ha lluit en públic	Fotografia de Deneuve	10
Sense secció	El compositor Mikis Theodorakis no regresará a Grecia	Notícia	George Andrews // Europa Press	Estrella a l'exili	El músic i compositor no té intenció de tornar a Grècia, de la que va haver de marxar exiliat després del cop d'estat que va imposar	Fotografia de Mikis Theodorakis	11

					la dictadura del Règim dels Coronels. Davant d'aquesta situació, sembla que la pròpia oficina de propaganda és qui hauria pogut crear el rumor per dividir l'oposició al règim. Crida l'atenció que un tema que obre tan obertament sobre la falta de llibertats i faci crítica d'un model dictatorial hagi sortit publicat.		
Sense secció	Twiggy se pasa al cine	Notícia	Sense Signar	Model passa a actriu	Una model diu que està cansada de ser sempre una portada i per això ha passat al món del cinema com a actriu, ballarina i cantant d'una pel·lícula.	Fotografia de Twiggy de cara	11

Sense secció	Isabel Martínez Bordiu se passa a la decoració	Noticia	Europa Press	Nova faceta de Martínez Bordiu: La decoració	Explica que sempre li ha agradat molt la decoració, de la que espera poder-se dedicar professionalment i de la que ja comença a fer treballs. Explica quins són per ella els elements que es fan servir en la moda de l'època que considera prescindibles i també explica la seva relació amb la seva actual parella.	Diverses fotografies d'Isabel Martínez Bordiu posant amb diferents plànols, maquetes i teixits.	12 - 13
Sense secció	El "Cassette" pone en peligro al disco	Noticia	Sense signar	Anàlisi de la situació del disc	La quantitat d'exemplars que cal vendre per fer rendible un disc passa per 8.000. A més, explica que el mercat de tocadiscos s'ha estancat i que el cassette pot ser un dur competidor quan el seu	No hi ha	12

					preu es normalitzi, com ho està sent a altres països.		
Sucesos	Tragedia en el Manzanares	Notícia	Mayte Mancebo	Mort de nens al Manzanares	Un grup de nens ha mort i dos d'ells segueixen desapareguts després de ser arrossegats per l'obertura inesperada del Manzanares va provocar la mort de tots ells excepte d'un que va quedar amb vida i va poder ser rescatat. Crida l'atenció que es donin detalls sobre nom i cognoms dels desapareguts.	Fotografia del cadàver d'un dels nens tapat amb una tovallola i els bombers buscant els cossos de la resta.	14
Sucesos	Cuatro personas muertas a tiros en un bar de Turín	Breu	Sense signar	Tiroteig amb morts	Un home treu dues pistoles i dispara els seus adversaris, contra quatre persones després d'una forta discussió.	Fotografia de la detenció de l'agressor. Fotografia d'un policia examinant	14

						els cossos dels difunts.	
Sucesos	Mensaje del Santo Padre tres las inundaciones de Brasil	Breu	Sense signar	El Papa se solidaritza amb les víctimes	El Papa lamenta les pèrdues i la situació i prega per les víctimes. Sembla que els morts i desapareguts podrien passar els 150.	No hi ha	14
La historia negra de Vietnam	¿Otro caso com el de My Lay?	Notícia	Henry Lowrie (Europa Press)	Matances a Vietnam	Sembla ser que podrien haver-se produït més casos, més enllà de l'acat de My Lay contra la població civil, segons les declaracions d'un soldat per la mort de trenta dones i nens vietnamites.	No hi ha	15
La historia negra de Vietnam	Un héroe del Vietnam convertido en atracador	Noticia	Philip Finn	Soldat vietnamita convertit en lladre	Un soldat que va ser condecorat com a heroi a la guerra del Vietnam va morir com a atracador en	Fotografia de quatre homes parlant. No s'identifica qui són	15

					un atracament abatut per la policia. S'especula amb la possibilitat de que el seu estat mental l'hagi portat a això.		
Dinero y negocios	Sevilla, potencial de desarrollo	Noticia	Sense signar	Situació econòmica Sevilla	La situació econòmica no és tan bona com sembla a Sevilla. S'hauria de invertir en la modernització econòmica i industrial de la zona	Sense foto	16
Dinero y negocios	Congreso de analistas financieros	Notícia	Sense signar	Congrés d'Analistes Financers a Madrid	S'ha organitzat un congrés d'analistes financers a Madrid de la Federació Europea d'Associacions d'Analistes financers.	Sense foto	16
La TV y su mundo	Un mano a mano entre Gary Cooper y	Noticia	Sense signar	Pel·lícula a TVE	Emissió de "l'Octava Mujer de la Barba Azul a TVE"	Fotografia de cara de Caludette Colbert	17

	Claudette Colbert						
La TV y su mundo	“Oficialmente muerto”	Notícia	Sense signar	Televisió	Presentació del guió d’ “Oficialmente Muerto”	Sense fotografia	17
Espectáculos	Un asesino llamado Luis de Funes	Notícia	Sense signar	Cinema	Primera pel·lícula de la MGM que no és en anglès, és en castellà.	Sense fotografia	18
Espectáculos	Economía de medios y resultados excelentes	Notícia	Sense signar	Cinema	Finalitzat el rodatge de la pel·lícula del “Barón Rojo.	Sense fotografia	18
Espectáculos	Fanny Cano será operada en Houston	Notícia	Sense signar	Vida famosa	L’actriu mexicana operada del cor als EEUU	Fotografia de Fanny Cano	18
Espectáculos	¿Su última pel·lícula se trata de un plagio?	Notícia	Sense signar	Plagi pel·lícula	Acusacions de plagi de la pel·lícula d’Alin Delon, que interpreta un sacerdot.	Fotograma de la pel·lícula	19

Espectáculos	“El techo de cristal”	Notícia	Sense signar	Novetat cinema espanyol	Nova pel·lícula de cinema espanyol: “el Techo de cristal”. La pel·lícula està protagonitzada per Carmen Sevilla	Fotograma de la pel·lícula	19
Belleza y salud	El maquillaje ha de ser estético y con personalidad	Notícia	Carmen Maluenda	Maquillatge	Consells per maquillar-se amb l'objectiu de rejuvenir-se i guanyar personalitat.	Diverses fotografies de dones maquillades	20
Belleza y salud	El tétanos no està eliminado de la sociedad	Reportatge	S. M.	Salut	No es pot considerar una malaltia eradicada perquè encara mor gent, principalment als camps, però també a les ciutats. Les vacunes i medicaments impedeixen els seus efectes.	Un senyor en un tractor al camp	21
Belleza y salud	Cuando la madre de un bebé quiere o	Breu	Sense signar	Inclusió dona mercat laboral	Recomana la creació de guarderies, que a la resta d'Europa estan molt	Fotografia d'un pediatra examinant un nen en	21

	debe trabajar fuera de casa				consolidades, per poder deixar els nens i que les dones tinguin més facilitat per incorporar-se al mercat laboral	presència de la seva mare.	
Belleza y salud	Las inglesas llevan el pelo más corto que sus compañeros masculinos	Reportatge	S. M.	Pentinat dones	Les donen tenen tendència a portar el cabell curt al Regne Unit. En part per un problema econòmic que fa que sigui més assequible, tot i que també hi ha un factor de moda.	Fotografies de dones amb diferents pentinats	22
Belleza y salud	Tres ejercicios para mantener la cintura de los 20 años.	Consells	Sense signar	Exercici físic	Diferents exercicis per fer a casa i evitar engreixar-se. Aquesta preocupació d'una dona a la que se li pressuposa que ha de ser guapa i treballar per millorar la seva imatge.	Fotografies de dones reproduint els exercicis.	23

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Horòscopo	Petit requadre inferior. Primera i segona columnes de pàgina a sis.	Metol	Dibuix d'un esprai netejavidres de la marca Metol. L'eslògan de l'anunci és "El signo que da siempre buena y brillante limpieza". Al pot del producte dibuixat i ha una finestra oberta que brilla.	2
Sense secció	Meitat inferior de la pàgina. Primera i segona columnes de pàgina a sis.	Bazar SOS	Apareix dibuixat un mirall molt barroc amb forma de cor en el qual es reflecteix una nina. L'eslògan plasma: "Ocasión para comprar y ocasión para dar".	4
Sense secció	Primera columna de pàgina a cinc sencera.	Diario Femenino	Pòster per a les lectores de Diario Femenino. Aquesta setmana el pòster és per a la cantant Núria Feliu. Apareix una fotografia de la dona. El pòster es regala amb la retallada de quatre cupons del diari.	8
Sense secció	Terç inferior de la pàgina. Quarta i	Ferrys	Roba interior. La imatge principal és la d'un descapotable conduït per un home amb una dona de copilot. Sota la fotografia del cotxe	9

	cinquena columnes de pàgina a cinc.		apareix l'eslògan: "Los calcetines que andan por todo el mundo. Calcetines, camisetas y slips".	
Sense secció	Terç inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Diccionario enciclopédico de Educación Sexual	El diccionari sexual per encuriosits que voldrien saber més del sexe i no pregunten per ser tema tabú. S'aprecia aquesta voluntat de trencar amb els tabús sexuals.	10
Sense secció	Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Moda Unisex	Diversos models re rellotges unisex, que poden servir per homes i per dones també.	11
La negra historia de Vietnam	Tercera, quarta, cinquena i sisena columnes de pàgina a sis.	Seat	Anunci que pretén imitar a un telegrama on s'informa els ciutadans que tots els compradors d'un SEAT el mes de maig entraran en un sorteig per aconseguir un model de "Boutique Choses"	15
Dinero y negocios	Terç central de la pàgina. Primera i segona columna de pàgina a cinc.	Eurovalor	Actualització dels actius d'Eurovalor 1 i 2.	16

Dinero y negocios	Terç inferior de la pàgina. Primera i segona columna de pàgina a cinc	Banco Urquijo	Canvi de bons de caixa convertibles en accions. Emissions de 1970.	16
Dinero y negocios	Meitat inferior de la pàgina. Tercera columna de pàgina a cinc.	Banco Urquijo	Canvi de bons de caixa convertibles en accions. Emissions de 1969.	16
Dinero y negocios	Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc senceres.	Henry Colomer SA.	La marca Henry Colomer organitza una conferència sobre moda d'estiu en perruqueria que tindrà lloc als estudis de Ràdio Sabadell. Les invitacions són limitades. Apareixen dues fotos amb un dues models de perfil lluint pentinats de l'època.	16
La TV y su mundo	Meitat inferior de la pàgina. Primera, segona, tercera i quarta columnes de pàgina a sis.	Cinemes Amèrica, Atenas, Goya, Rialto, Selecto i Versailles.	Estrena de les pel·lícules <i>El vampiro de la autopista</i> i de <i>Tres sombreros para Lisa</i> . Apareixen les imatges dels dos cartelles de les pel·lícules.	17

Belleza y salud	Quart inferior de la pàgina. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Ràdio Barcelona	Juan Castelló-Rovira presenta el programa 'La noche nueva de la radio', tots els dies a partir de les 24h	21
Belleza y salud	Dos terços inferiors de la pàgina. Cinquena i sisena columnes de pàgina a sis.	Flugina	Diversos elements de la marca Flugina per cuidar la pell i mantenir-la sana. Apareixen el guant per eliminar la cel·lulitis, un gel que assegura que té propietats aprimants i anticel·lulitis, i també un sabó amb les mateixes propietats. L'eslògan consisteix en "¡el nueva y silueta nueva para la primavera con Flugina"	23
Contraportada	Pàgina sencera	RENFE	Apareix dibuixada de forma realista una locomotora de Renfe de dièsel. La imatge commemora els 30 anys de l'empresa espanyola de ferrocarrils. El text que adjunta la colossal i grandiloqüent fotografia explica que Renfe està a mig camí per edat entre 1941 (data de la fundació) i l'any 2000.	24

Anàlisi de diari 9

INFORMACIÓ GENERAL DEL DIARI

Nom	DF
Data	14 febrer 1974
Número	1.645
Pàgines	24
Director	Ramon Solanes
Propietari	Sebastià Auger

PORTADA

Titular	Subtítol	Fotografia	Enfocament
"Duros" contra "Moderados"	Síria y Argelia se oponent a los deseos de Egipto y Arabia Saudí de levantar el embargo petrolífero a Estados Unidos.	Fotografia del Rei Faisal d'Aràbia, el president egipci Anuar Sadat, el president sirianà Hafez Assad, i el líder argelià Huari Bumedion.	Estats àrabs contra els EEUU
El avión apareció quemado	Tres vecinos de Navalanguilla lo encontraron al sur de Barco de Ávila	Sense fotografia.	Accident aeri d'un avió que s'intueix militar.
Más "ETA" detenidos	Son acusados de incendiar el Club Marítimo "El Abra" y de col·locar explosives en la Universidad de Deusto.	Sense fotografia.	Desarticulada una cèl·lula d'ETA acusada d'haver portat a terme diversos atemptats.

CONTINGUT INFORMATIU

Secció	Titular	Gènere	Firma	Tema	Contingut i enfocament	Fotografia	Pg
Sense secció	Se llevan 60 millones en oro	Notícia	EFE	Robatori	Robatori de 250 kg d'or d'un banc italià.	Sense fotografia	2
Sense secció	Más "ETA" detenidos	Notícia	Europa Press	Terrorisme	Desarticulació d'una banda d'ETA, acusada d'haver posat bombes a diverses universitats, com la de Deusto o l'Autònoma de Madrid.	Sense fotografia	2
Sense secció	Ratón en una bolsa de leche	Apunt	Cifra	Societat i alimentació	Apareix un ratolí en una bossa de plàstic feta servir per embassar llet a Bilbao.	Sense fotografia	2
Sense secció	El gran negocio de los ataúdes	Apunt	Cifra	Societat i alimentació	Les funeràries valencianes aconseguiran 52 milions d'euros en taüts.	Sense fotografia	2

Sense secció	Atentado contra la emissora de ORTV	Notícia	EFE	Terrorisme	EL Front d'Alliberament Bretó va posar una bomba contra una emissora de ràdio i televisió. El terrorista va morir per la bomba.	Sense fotografia.	2
Opiniones y comentarios	De Vikingos y sus mapas	Article d'opinió	Joaquín Roy	Descobriment d'Amèrica	Reflexiona sobre si el viking Eric va ser el primer o no en arribar a Amèrica, segons el que afirma la universitat de Yale.	Caricatura d'un professor agafat de la mà de tres nens sobre els quals posa: "copia", "duplicado", "triplicado". El professor és un home de rostre trist i gris.	3
Opiniones y comentarios	China: ¿Nueva revolución cultural?	Editorial	DF	Revolució cultural xinesa	L'article aborda si la Xina està vivint una segona revolució cultural, aquest	Sense fotografia	3

					cop contra figures occidentals.		
Mundo Internacional	Nixon corta por lo sano	Notícia	EFE	Cas Watergate	La Casa Blanca es nega a seguir col·laborant amb els investigadors que estan examinant aquesta qüestió. Per aquest motiu, s'ha negat a cedir més documents.	Caricatura de Nixon retallant una tela.	4
Mundo Internacional	Atraco en casa de un industrial	Notícia	Sense signar	Successos	Dos homes armats van entrar a casa d'un industrial i van emportar-se joies per valor de 56 milions de pessetes.	Fotografia d'un home i una secretària	4
Mundo Internacional	Cámpora debe ser expulsado	Notícia	EFE	Peronisme	El Partit Justicialista de l'Argentina expulsa l'expresident del país, Héctor Cámpora, per traïció al peronisme.	Sense fotografia	4

Mundo Internacional	Japón y la URSS renaudan sus negociaciones	Notícia	EFE-UP	Diplomàcia	El Japó i la URSS parlen per signar la Pau, però tenen divergències sobre territoris en disputa. Crida l'atenció perquè, a diferència del Japó, Espanya no tenia quasi relació diplomàtica amb la URSS.	Sense fotografia	4
Mundo Internacional	Comienza el éxido Soljenistyn	Notícia	EFE-Reuter	Guerra Freda	Escriptor soviètic exiliat després de ser expulsat d'Alemanya. No se sap encara on anirà.	Sense fotografia	5
Mundo Internacional	Chabolistas ocupan viviendas vacías	Notícia	Sense signar	Conflictivitat Social	Les persones que viuen a les xaboles es dediquen a ocupar pisos buits i hi ha greus enfrontaments quan la policia els vol desallotjar. A més, es parla d'una bomba a la	Sense fotografia	5

					Fiat i d'una vaga general, prohibides a Espanya.		
Mundo Internacional	Wilsol propone una "cita minera"	Notícia	EFE	Eleccions al Regne Unit	El candidat laborista proposa deixar la campanya i reunir-se amb els miners per abordar les seves perspectives. Parla d'unes eleccions quan a Espanya hi havia una dictadura.	Sense fotografia	5
Mundo Internacional	Hussein pone condiciones	Notícia	EFE-UPI	Conflicte israelià	El rei Hussein de Jordània dona a conèixer la separació de les tropes jornada-israelites.	Sense fotografia	6
Mundo Intenacional	Bombardejan Jolo: Treintaidos heridos	Breu	EFE-Reuter	Inestabilitat	La rebel·lió musulmana que viu el país ha deixat un atac bomba a la ciutat de Jolo	Sense fotografia	6

Mundo Internacional	Préstamo japonès a Egipto	Breu	EFE	Finances	Japó li deixa diners a Egipte per reobrir el canal de SUEZ	Sense fotografia	6
Mundo Internacional	La CEE negociarà con los productores	Notícia	Sense signar	Petroli	La CEE negociarà amb els països exportadors de petroli. A la OPEP no li agrada la comissió creada a Washington de països consumidors	Sense fotografia	6
Mundo Nacional	Salario Mínimo de 215-220 pesetas	Notícia	Europa Press	Salari espanyol	Apujar el salari mínim de 215 a 220 pessetes tal i com està estipulat al <i>Plan de Desarrollo</i> . Les pensions també patiran un increment.	Sense fotografia.	8
Mundo Nacional	Paran 2.000 trabajadores	Notícia	Sense signar	Vaga	Vaga en una fàbrica de 2.000 treballadors a Ferrol del Caudillo, on feien aturades de la feina per demanar compensacions	Sense fotografia	8

					econòmiques. Feia poc havien mort dos treballadors per una explosió.		
Mundo Nacional	Hace falta un Instituto sin ánimo de lucro	Notícia	Europa Press	Consum	Les jornades sobres marques de qualitat i conformitat conclouen amb la necessitat que es creï un organisme públic que vetlli pels interessos dels consumidors.	Sense fotografia	8
Mundo Nacional	Tercera etapa de "Nuevo Diario"	Notícia	Laus Deo.	Periodisme	El Nuevo Diario comença una nova etapa. El diari es reafirma en la seva ideologia contrària al franquisme i amb voluntat de seguir donant una veu lliure.	Sense fotografia	8
Mundo Nacional	Los estudiantes piden una	Notícia	Sense signar	Educació	Els estudiants demanen millores i una reducció	Sense fotografia.	9

	reducció de los programas				dels programes docents de la seva universitat.		
Mundo Nacional	El timador de la "caja de cambios" por la frontera	Notícia	Sense signar	Estafa	La policia busca a un estafador acusat d'haver robat milers de pessetes	Sense fotografia	9
Mundo Nacional	Dos miembros de ETA condenados de nuevo	Notícia	Europa Press	Terrorisme	Dos membres de l'ETA jutjats per un tribunal militar i acusats de penes de sis mesos i dos anys de presó.	Sense fotografia	9
Mundo Nacional	Se crea a nivel nacional la comisión de acreedores de la "Horizon"	Breu	Europa Press	Hosteleria	La fallida de l'agència anglesa "Horizon Holidays" ha provocat problemes a diversos hostellers, amb la qual cosa s'ha establert al Sindicat Vertical ha obert una secció per atendre jurídicament els casos.	Sense fotografia	9

Mundo Nacional	Cura multado, pero menos	Breu	Europa Press	Arbitrarietat jurídica	Un capellà veu reduïda la seva pena després de presentar un recurs. La notícia deixa entreveure un to de disconformitat amb el fet.	Sense fotografia	9
Mundo Económico	Bolsa de Madrid	Breu	Sense signar	Borsa de Madrid	La borsa de Madrid ha tancat fluixa	Sense fotografia	10
Mundo Económico	Bolsa de Barcelona	Taules de cotitzacions	Sense signar	Borsa de Barcelona	Situació de la borsa de Barcelona.	Sense fotografia	10
Mundo Económico	Térmicas Besos SA	Comunicat	--	Amortització d'obligacions	Amortització d'obligacions de l'empresa Térmicas del Besós SA.	Sense fotografia	10
Mundo Económico	Otra subida del oro	Comunicat	Sense signar	Preu or	El preu de l'or ha pujat al mercat lliure de LoNDRES	Sense fotografia	10
Mundo Económico	Dificultades de la industria auxiliar del automóvil	Comunicat	Sense signar	Problemes industrials	La indústria auxiliar de l'automòbil té problemes en l'abastament de matèries primeres.	Sense fotografia	10

Mundo Económico	73.798 millones de kwh, producción eléctrica española en 1973	Notícia	Sense signar	Producció energètica	Espanya produeix un 11,4 per cent d'energia elèctrica més que l'any anterior.	Sense fotografia	11
Mundo Económico	Bajan ligeramente las Inversiones industriales	Comunicat	Sense signar	Indústria	Durant el primer trimestre de 1974 les inversions industrials baixen. Espanya està en plena crisi de 1973.	Sense fotografia	11
Mundo Económico	Valencia y Cataluña, productores de pipas	Breu	Sense signar	Alimentació	El País Valencià i Catalunya són les dues regions que més pipes produeixen.	Sense fotografia	11
Mundo Local	"No haremos borrón y cuenta nueva"	Notícia	Rosa Maria Pinyol	Conflicte laboral	Notícia sobre les eleccions a la Cooperativa del sector del taxi. La notícia remarca la casualitat en que	Fotografia d'un taxi de Barcelona de l'època.	13

					aquestes es produeixen el mateix dia que les britàniques. Alhora, remarca les demandes de l'oposició i enfoca la notícia com si fos una campanya electoral d'unes eleccions parlamentàries.		
Mundo Local	Reunión concejal-vecinos	Breu	Sense Signar	Local	El cap del Districte II de Barcelona s'ha reunit amb els ciutadans de Catalunya.	Sense foto	13
Mundo Local	El género de punto, una punta de lanza	Breu	Cifra	Tèxtil	Inauguració de la primera mostra tèxtil a Montjuïc.	Fotografia del Subsecretari de Comerç i més autoritats	13
Mundo Local	El "Cardenal Cisneros", un	Breu	I.	Educació	Crítica perquè encara no s'ha obert una escola a Barcelona, concretament	Sense foto	14

	grupo escolar sin muebles				la “Cardenal Cisneros”. Aprofita la situació per fer una crítica als pocs recursos que es destinen a Espanya a l'educació. Posa de manifest el mal estat de moltes escoles públiques, la massificació i la falta d'escolarització.		
Mundo Local	“Privilegios no”	Notícia	Cifra	Educació	Fan aclariments respecte a la posició dels docents davant la Llei General d'Educació de 1970.	Sense foto	14
Mundo de la Ley	Detención de tres ladrones de vehículos	Notícia	Sense signar	Robatoris	Detinguts una sèrie de lladres que es dedicaven a robar cotxes, furgonetes i camions han estat detinguts.	Sense foto	15
Mundo de la Ley	Ha muerto un obrero	Notícia	F. Sales	Laboral	Ha mort un obrer per un andami mal posat. La	Sense foto	15

					notícia aprofita per fer un recull de circumstàncies on s'han produït casos de mala praxi o precarietat laboral		
Mundo de la ley	El hombre hallado en el hueco del ascensor fue asesinado	Breu	Sense signar	Assassinat	Un home que havia aparegut mort al forat d'un ascensor havia estat assassinat.	Sense foto	15
Mundo de la ley	Encuentran un cadáver en la balsa	Breu	C. T.	Accident	El cadàver d'un home gran apareix flotant a l'aigua al costat d'una petita embarcació.	Sense foto	15
Mundo literario	"Soljenistyn acusa"	Ressenya	Sense signar	Crítica literària	Anàlisi sobre Soljenitsyn acusa	Sense foto	17
Mundo literario	Un retorno a Ítaca	Notícia	Sense signar	Llibre	Tema relacionat amb poesia	Sense foto	17
Mundo literario	Noticias literarias	Breus	Sense signar	Notícies de llibres	Recull de petits breus sobre literatura	Sense foto	17

Mundo de los deportes	Todos de acuerdo: Rematadamente mal	Notícia	Sense signar	Futbol	Iugoslàvia guanya a Espanya i es classifica al Mundial de futbol.	Sense foto	18
Mundo de los deportes	Los errores se pagan	Article d'opinió	Sense signar	Futbol	Crítica a per què ha perdut Espanya i ha deixat de competir pel Mundial.	Sense foto	18
Mundo de los deportes	Hoy será operado granero	Notícia	Manuel Fanlo	Futbol	Un jugador serà operat i ja no podrà incorporar-se en tota la temporada.	Sense foto	18
Mundo de los deportes	El Real quiere frenar al Barça	Notícia	Sense signar	Futbol	El Madrid vol frenar al Barça en el clàssic que se celebrarà en els propers dies.	Sense foto	19
Mundo de los deportes	Urtain: "No temo a nadie"	Entrevista	Francisco R. Juan	Boxa	El boxejador parla sobre diversos temes relacionats amb la boxa i el futbol.	Sense foto	19

Mundo de los deportes	Arcari – Ortiz: Pronóstico incierto	Notícia	Alfil.	Boxa	Combat de boxa	Sense foto	19
Mundo de los deportes	Nueva victoria de Conchita Puig	Notícia	Alfil	Esport femení	L'esportista Conchita Puig va guanyant competicions. A l'slalom va anotar-se un tanto.	Sense foto	19
Mundo del espectáculo	Turín Negro	Notícia	E. Roca-Sastre	Estrena cinema	Ressenya de l'estrena de la pel·lícula Turín Negro	Fotograma del film	20
Mundo del espectáculo	"Mots de ritual per a elèctrica"	Notícia	Gonzalo Pérez de Olager	Teatre	Cessió de l'escenari del teatre Don Juan per representar "Mots de Ritual per a Electra"	Sense foto	20
Mundo del espectáculo	"No he querido atacar a China"	Notícia	Sense signar	Polèmica per documental	Antonioni va fer un polèmic documental sobre la xina que ha aixecat polèmica.	Sense fotografia	21
Mundo del espectáculo	Richard Harris, "best seller en América"	Notícia	Sense signar	Venda de llibre	El llibre de poesia de Richard Harris bat rècords de venda.	Fotografia de Richard Harris.	21

Mundo espectáculo	Ali Marcgraw se autojubila	Notícia	Sense signar	Retirada voluntària	Ali MacGraw deixa els escenaris per centrar-se en la llar, ja que està embarassada.	Fotografia d'Ali MarcGraw	21
Mundopop	La orquestra Mirasol, un supergrupo	Notícia	Àngel Casas	Grup musical	Grup musical que triomfa i que es considera modernitzador de la música espanyola.	Fotografia del grup.	22
Mundopop	Una veterana profecia Pop	Notícia	Claudi Muntaña	Grup musical	Posa en valor la qualitat musical de "Greenslade" com a atemporal i amb capacitat de reinvenió	Sense fotografia	22
Cartas al director	¿Pueden golpear los guardias?	Carta al director	Un conductor despistado	Guàrdia Urbana	Pregunta si la policia pot fer cops als cotxes per avisar-los que circulen per un lloc erroni.	Sense fotografia	22
Cartas al director	Árboles en granada	Carta al director	M ^a Carmen Planas	Tala d'arbres	Una senyora es queixa de la tala d'arbres a la ciutat de Granada.	Sense fotografia	22

Televisión	Peret al Festival de Eurovisión	Notícia	Sense signar	Eurovisió	TVE confirma que Peret anirà a Eurovisió	Sense fotografia	23
Televisión	“De la noche a la mañana”, de López Rubio y E. Ugarte”	Notícia	Sense signar	Canvi en la programació	Canvi d’obra de teatre representada a Estudio 1	Sense fotografia	23
Televisión	Gaby, Fofo y Miliki: Datos a modo de sinopsis	Informe	Sense signar	Programació infantil	Un recull de qui són i què fan Gaby, Fofo i Miliki	Sense fotografia	23
Televisión	“Los payasos”, un espacio reclamado	Informe periodístic	Gonzalo Pérez de Oleguer	Programació infantil	Posa en relleu l’èxit de Los Payasos de la Tele i el seu valor.	Sense fotografia	23
DF Última Hora	Isarel debe retirarse de todos los territorios ocupados	Notícia	EFE	Conflicte israelià	La cimera àrab d’Argel conclou que Israel ha de retirar-se de territoris ocupats	Sense fotografia	24

DF Última Horas	Desarticulada una banda juvenil	Notícia	Europa Press	Delinqüència	La policia ha detingut a membres d'una banda jove, dels quals dos són de Barcelona.	Sense fotografia	24
DF Última Hora	Heath rechaza la propuesta de Wilson	Notícia	Alfil	Política internacional	El primer ministre britànic renuncia a la possibilitat de parar la campanya i reunir-se amb els sindicats i els miners.	Sense fotografia	24
DF Última Hora	Soljenitsyn viajará hoy a Suiza	Notícia	Sense signar	Literatura	L'escriptor Soljenisyn es traslladarà a Suïssa.	Sense fotografia	24
DF Última Hora	Madrid: Prestación del libro "Fascismo: gènesis y desarrollo"	Notícia	Sense signar	Feixisme	Presentació d'un llibre que analitza la gènesi i el desenvolupament del feixisme a través de la figura de Hitler. Crida l'atenció que això pogués sortir publicat quan Franco va ser aliat de	Sense fotografia	24

					Hitler i el règim franquista estava fortament inspirat en el feixisme italià.		
DF Última Hora	El abogado de Irene de Holanda presenta una demanda	Noticia	Sense signar	Dret de rèplica	L'advocat d'Irene d'Holanda presenta una querella contra el Ministeri d'Informació i Turisme per denegar una rèplica en la revista 'Sábado Gráfico'	Sense fotografia	24
DF Última Hora	Adiós, "DF"	Notícia	DF	Comiat	Diario Femenino s'acomiada i fa un repàs de la seva trajectòria alhora que reivindica que la seva "mort" servirà perquè "neixi" Mundo Diario, que és la publicació que començarà a sortir a partir de l'endemà.	Sense fotografia	24

ANÀLISI PUBLICITAT

Secció	Posició pàgina	Marca	Descripció	Pg
Portada	Petit requadre inferior. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Corbero	Apareix el logotip de Corbero i sota les paraules “Cocinas, frigoríficos, calentadores”	1
Mundo Internacional	Mitja pàgina inferior. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Terlenka	Apareix el dibuix d'una noia que sembla que dorm plàcidament acompanyada de l'eslògan “Me dormí soñando”. L'anunci és sobre la marca de llençols.	5
Mundo Internacional	Pàgina sencera	Caja de Ahorros Provincial de la Diputación de Barcelona	Fotografia de la nova sucursal bancària de la caixa d'estalvi a Barcelona. Apareix la fotografia del nou local acompanyat d'un mapa molt gràfic.	7
Mundo Nacional	Mitja pàgina inferior. Quarta i cinquena columnes de pàgina a cinc.	Terlenka	Apareix el dibuix d'una noia que sembla que dorm plàcidament acompanyada de l'eslògan “Me dormí soñando”. L'anunci és sobre la marca de llençols.	9

Mundo Económico	Pàgina sencera	Banco de Vizcaya	Un anunci amb un text molt didàctic llegible i visual on s'explica en què consisteix un caixer i quins avantatges comporta.	12
Mundo Local	Mitja pàgina inferior. Quarta, cinquena i sisena columnes de pàgina a sis.	El Nocturno	Un anunci d'una empresa de serveis a domicili on es veu a un home que li ha caigut pintura a sobre i truca per demanar ajuda.	13
Mundo Local	Mitja pàgina inferior	Guia Urbana de Barcelona y Província	Anunci per comprar la guia urbana de Barcelona de 1974. A més, adjunten un petit text on apareixen les ciutats de les quals tenen mapa.	14
Mundo de la Ley	Pàgina sencera	Diversos	Recull dels títols de les últimes novetats literàries i el logotip de l'editorial que les edita. Hi ha títols en castellà, però també en català.	16
Mundo de la Ley	Cinquena part inferior de la pàgina. Ocupa totes les columnes.	Citizen	Apareix el nom de la marca de rellotges Citizen en gran acompanyat de l'eslògan "un orgullo de precisión" i una imatge d'un rellotge.	19

Mundo del Espectáculo	Cinquena i sisena columnes de pàgina a sis senceres.	Mundo	Anunci de la revista 'Mundo' on es recullen tots els temes.	21
-----------------------	--	-------	---	----